

РОБЕРТ ВАН ХЮЛИК

ЛАКИРАНИЯТ ПАРАВАН

Превод: Мария Груева

chitanka.info

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

В китайския език фамилното име (отпечатано тук с главни букви) винаги предшества собственото.

ДИ Жендзие

съдия на окръг Бънлай; отбил се е в Уейбин, главен град на друг окръг, също разположен в провинция Шантун

ЦЯО Тай

един от неговите помощници

ДЪН Ган

магистрат на окръг Уейбин

Госпожа ДЪН,

с бащино име У негова съпруга; личното ѝ име е Сребърен Лотос

БАН Удъ

съветник при съдилището

ГЪ Циюан

богат търговец на коприна

Госпожа ГЪ,

с бащино име Сие негова съпруга

ЛЪН Циен

банкер

ЛЪН Дъ

негов по-малък брат и талантлив художник

КУНШАН

ловък крадец

ЛЮ У

наречен Ефрейтора, главатар на бандитите от Уейбин

СЯ Лян

наречен Студента, млад нехранимайко

Госпожица РОЗОВ КАРАМФИЛ

проститутка в странноприемница „Феникс“

ПРОЛЕТ

ЛЯТО

ЕСЕН

ЗИМА

ГЛАВА I

МАГИСТРАТЪТ ДЪН ИЗПИТВА СТРАННО НЕРАЗПОЛОЖЕНИЕ; СЪДИЯТА ДИ НАУЧАВА ЗА ЗАГАДЪЧНО САМОУБИЙСТВО

Дън замръзна на прага на библиотеката. Мислите му бяха объркани. Мъглата пред очите му все още не се бе вдигнала и той не се осмели да тръгне към бюрото си. Подпря се о рамката на вратата със затворени очи, бавно повдигна ръце и притисна слепоочията си. Цепещата болка в главата преминаваше в глухо туптене. Бученето в ушите бе престанало и той малко по малко започваше да долавя обичайните звуци, долитащи от далечния заден двор, където прислугата подхващаше всекидневните си задължения след почивката. Скоро щеше да се появи старият домоуправител с първата чаша чай за следобеда.

Напрегна докрай волята си, за да се съвземе, и с облекчение установи, че зрението му се нормализира. Повдигна длани и се вторачи в тях: слава на небесата, кръв нямаше! После погледът му се спря на масивното абаносово бюро. Полираната повърхност отразяваше зелената нефритова ваза с натопените в нея цветя. Бяха леко увехнали и той разсеяно си помисли, че жена му ще ги смени. Тя обичаше сама да подбира свежи цветя от градината. Изведнъж усети в стомаха си празнина и залитна напред в стаята. Едва успя да се добере до бюрото и да се вкопчи запъхтян в ръба му. Обиколи го и се отпусна в креслото.

Дланите му стиснаха здраво страничните облегалки, защото отново му се виеше свят. После му поразмина и той отвори очи. Погледът му попадна на високия лакиран параван, който заемаше цялата срещуположна стена. Бързо извърна глава, но и параванът сякаш се завъртя с нея. Силна тръпка разтърси високото му слабо тяло до петите и той се загърна инстинктивно в широкия домашен халат. Това ли беше краят... полудяваше ли наистина? По челото му избиха студени капчици, повдигна му се. Наведе глава и се вторачи в документите, които неговият съветник беше оставил на бюрото, и отчаяно се опита да събере мислите си.

С крайчеца на очите си зърна домоуправителя, който влезе с подноса. Понечи да отговори на почтителния му поздрав, но езикът му беше подут и от гърлото му не излезе никакъв звук. Възрастният човек, облечен дискретно в дълга сива роба и черна шапчица, му подаде с поклон чаша чай, магистратът я пое с треперещи ръце и отпи от горещата течност. След още няколко глътки сигурно щеше да се почувства по-добре. Но защо този глупак се мотаеше още? Какво чакаше? Той помръдна устни, за да направи някаква гневна забележка, и едва тогава забеляза големия плик върху подноса.

— Един посетител донесе това писмо, ваше превъзходителство — каза домоуправителят. — Някой си господин Чън.

Дън се вторачи в плика, все още неуверен дали треперещата му ръка ще успее да го поеме. Адресът, изписан с красиви официални йероглифи, гласеше: „До г-н Дън Ган, магистрат на окръг Уейбин. Лично.“ В долния ляв ъгъл се мъдреше червеният печат на префектурата.

— Понеже е лично — старателно обясни домоуправителят, — реших, че е по-добре веднага да го донеса на негово превъзходителство.

Магистратът взе плика и механично посегна към бамбуковия нож за разрязване на хартия. Той, окръжният магистрат, представляваше малко винтче в огромната административна машинария на могъщата империя Тан и макар да бе облечен във върховна власт на територията на своя окръг, бе само един от десетината окръжни магистрати, подчинени на префектурата в Биенфу. Домоуправителят имаше право: един приносител на лично послание от префекта не биваше да чака. Слава на небесата, разсъдъкът му отново се възвръщаше!

Той разпечата плика. Върху лист официална хартия за кореспонденция бяха изписани само няколко реда:

Поверително. Приносителят на настоящото Ди Жендзие, магистрат на окръг Бънлай, се завръща на поста си след съвещание в префектурата. Разрешено му е да остане една седмица инкогнито в Уейбин, където да

прекара отпуската си. Нарезда се на магистрата на Уейбин да му окаже всяко съдействие, от което той би имал нужда.

Подпис: префектът.

Дън бавно сгъна писмото. Колегата му едва ли би могъл да избере по-неподходящ момент, за да го посети. А и какво означаваше това инкогнито? Какви ли неприятности вещаеше? Необичайните методи на префекта бяха добре познати. Дали не изпращаше този Ди тайно да слухти наоколо? Най-добре беше да заяви, че е болен, и изобщо да не го приеме. Не, невъзможно беше, сутринта всички го видяха жив и здрав и едно внезапно неразположение би породило излишни съмнения. Той изсърба набързо чая си.

Ароматичната течност го поободри. Стори му се, че успя с почти нормален глас да нареди на стария домоуправител:

— Налей ми още една чаша и ми донеси официалния костюм.

Старият човек помогна на господаря си да облече дългата роба от червеникавокафяв брокат и му подаде квадратната копринена шапчица. Докато оправяше пояса си, Дън нареди:

— Въведи господин Чън. Ще го посрещна тук.

След като домоуправителят излезе, магистратът отиде до предназначенията за официални визити дълга абаносова пейка, опряна на стената под един пейзаж. Седна за миг в левия ѝ край и се увери, че от това място се вижда само половината от лакирания параван. После се върна зад бюрото си. Слава на небесата, вече не залиташе, но дали щеше да успее да запази самообладание до края на срещата? През това време домоуправителят влезе отново и подаде на господаря си червена визитна картичка с два големи йероглифа: ЧЪН МО. В долния ляв ъгъл бе добавен по-дребен надпис: търговски посредник.

След стария прислужник се появи едър, добре сложен мъж. Беше с дълги бакенбарди, красива черна брада и протритата шапка без означения за ранг. Той се поклони ниско, кръстосал ръце в дългите ръкави на бледосинята си роба. Дън му отвърна с няколко любезни фрази, после посочи левия край на пейката за посетители. Самият той седна от другата страна на ниската масичка за чай, поставена по средата на пейката, и с властен поглед подкани домоуправителя да напусне.

Когато двамата мъже останаха сами, фалшивият търговски посредник изгледа проникателно своя домакин и каза със сериозен глас:

— С нетърпение очаквах момента, когато ще имам честта да се запозная с вас, Дън. В столицата всички и славят като един от нашите най-добри поети, без да пропускат да похвалят и административните ви дарби.

— Ласкаете ме, Ди — отвърна магистратът на Уейбин и се поклони. — Случва ми се понякога да нахвърлям стихове през свободното си време, но едва ли бих се осмелил да храня надеждата, че един колега, прочут с литературните си вкусове и със способността си да разрешава и най-заплетените криминални случаи, ще обърне внимание на скромните ми упражнения — и той замълча. Отново му се зави свят, стори му се невъзможно да продължи размяната на любезности. След известно мълчание успя да изрече: — Негово високопревъзходителство съобщава в писмото си, че пребивавате тук инкогнито. Посещението ви свързано ли е с някакво разследване? Извинете ме, че питам така направо, но...

— Напълно сте извинен! — отвърна съдията Ди усмихнат. — Не знаех, че писмото на негово високо превъзходителство е толкова обстоятелствено. Надявам се, че не ви създава много притеснения. Бънлай е моят първи пост като магистрат, както знаете, и работата доста ме измори. Поради моята неопитност несъмнено! Както и да е, тъкмо се бях накарал да поискам малко отпуск, когато ме призоваха със заповед в префектурата, за да участвам в съвещание за бреговата охрана. Моята територия е обърната към Корейския полуостров, а нашите тамошни васали проявяват известно неспокойствие напоследък. Бяхме заети от сутрин до вечер, още повече че присъстваше и един висш столичен сановник. Нали знаете как е покрай тези високопоставени особи — четири дни нямахме миг покой! Затова помолих за благоволението, преди да се захвана с всичко, което междувременно се е натрупало в Бънлай, да прекарам една седмица във вашия окръг, прочут с историческите си забележителности и с природните си красоти, така възхитително описани във вашите стихове. Това е причината, единствената причина да пътувам инкогнито и да се представям като господин Чън Мо, търговски посредник.

— Разбирам — отвърна домакинът, мислейки си с горчивина: „Отпуска! Ако префектът бе уточнил за какво става дума, можех да приема този Ди едва след ден-два.“ И продължи на глас: — Голямо облекчение е да се отърси човек от официалния етикет, колкото и за кратко да е, и да се движи на свобода като обикновен гражданин! А... вашата свита?

— Придружава ме само един от моите помощници. Много способен мъж на име Цяо Тай.

— Няма ли опасност така този ваш подчинен да започне донякъде... хм... да фамилиарничи? — попита Дън, повдигайки вежди.

— Признавам, че не бях се замислял за това — отвърна съдията Ди полуусмихнат. — Ще бъдете ли така любезен да ми посочите някой приличен хотел и да ме осведомите за местните забележителности?

Преди да отговори, Дън отпи от чая си.

— Искрено съжалявам, че вашето желание да пазите инкогнито ме лишава от удоволствието да ви приема в дома си. При това положение мога да ви препоръчам хотел „Летящият жерав“: минава за много добър и на това отгоре е близо до Ямън^[1]. А за паметниците най-добър съвет може да ви даде съветникът към съдилището Бан Удъ. Той е роден тук и познава всяка тухличка. Ако бихте желали да ме последвате, ще ви заведе при него. Кабинетът му е зад канцеларията.

Дън се изправи. Съдията Ди също понечи да се надигне, но в този миг домакинът му залитна и се хвана за облегалките на пейката.

— Зле ли ви е? — разтревожено попита съдията.

— Не. Нищо ми няма. Леко замайване — отвърна Дън с измъчена усмивка. — Доста работа ми се беше струпала напоследък — той спря и хвърли свиреп поглед на домоуправителя, който отново се бе появил в стаята.

— Моля за извинение, че безпокоя негово превъзходителство — каза възрастният човек с нисък поклон, — но прислужницата на нейно превъзходителство ме осведоми, че подарката не се е появявала след почивката и че вратата ѝ е заключена.

— О, да, забравих да те предупредя. След обедния ориз съпругата ми получи съобщение от по-голямата си сестра, която я молеше веднага да я посети във вилата ѝ. Кажи на цялата прислуга —

и понеже домоуправителят като че ли не възнамеряваше да си тръгне, Дън попита ядно: — Какво чакаш още? Виждаш, че съм зает!

— Трябва също така да съобщя на негово превъзходителство — смутено запелтечи старият служител, — че някой е счупил голямата старинна ваза в тоалетната стая, и...

— Това после! — срязва го Дън, водейки съдията Ди към вратата.

Частните покои на магистрата бяха отделени от трибунала с градина. Докато я прекосяваха, Дън изведнъж каза:

— Надявам се, че няма да бъда напълно лишен от удоволствието да си поговоря с вас по време на престоя ви в Уейбин. Винаги сте добре дошли в моя дом, Ди. Би ми се искало да обсъдя с вас един въпрос, който ме тревожи. Наляво, ако обичате.

Стигнаха до другия край на главния двор. Дън въведе госта си в съвсем малка, безупречно подредена канцелария. Слабоватият възрастен мъж, седнал зад отрупаната с книжа маса, се изправи чевръсто при влизането на началника му. Отпрати с махване на ръката една млада прислужница, която се опита да се стаи в ъгъла на стаята, и закуцука напред, кланяйки се ниско. Дън съобщи с делови тон:

— Това е господин Чън... той е... хм, търговски посредник, който носи препоръчително писмо от префекта. Желанието му е да прекара няколко дни в нашия град и да разгледа забележителностите на окръга. Ще му предоставите всички сведения, от които се нуждае — и добави, обръщайки се към Ди: — Сега много ви моля да ме извините, но трябва да се подготвя за следобедното заседание — поклони се и излезе.

Съветникът Бан посочи на съдията едно удобно кресло пред бюрото и изрече обичайните любезни приветствия. Изглеждаше напрегнат и нервен също като Дън и съдията Ди си помисли, че двамата са заети с някакъв особено заплетен случай. Но когато го запита, съветникът побърза да махне с ръка:

— О, не! Имаме само дреболии. Окръгът ни е много спокоен.

— Позволих си да ви задам този въпрос, защото преди малко магистратът Дън, без да влиза в подробности, ми каза, че го притеснява някакъв проблем.

Съветникът учудено повдигна вежди.

— Поне аз не съм в течение — каза той. В този момент малката прислужница отново се появи на вратата. — Ела по-късно! — сопна ѝ

се той. Момичето изчезна безмълвно, а господин Бан отегчено обясни: — Това момиче е просто глупаво. Някой е счупил една голяма старинна ваза, която стоеше в апартаментите на господарката. Беше семеен спомен и негово превъзходителство държеше на нея. Никой от прислугата не иска да си признае небрежността и домоуправителят ме помоли да ги разпитам, за да открием виновника.

— Вие единственият сътрудник на негово превъзходителство ли сте? — попита съдията Ди. — Обикновено един магистрат на окръг има трима-четирима лични помощници, които го придружават при смяна на поста.

— Така е, но магистратът Дън не пожела да следва този обичай. Той по природа е сдържан човек, дори... малко затворен. Аз съм към постоянния състав на съдилището — и добави, сбърчил вежди: — Като че ли загубата на вазата го е засегнала. Не изглеждаше добре, когато ви доведе тук.

— Да не би да страда от някакво хроническо заболяване? Аз също забелязах, че е доста блед.

— О, не — отвърна господин Бан. — Никога не се е оплаквал. Дори напоследък е в превъзходно настроение. Преди около една луна се подхлъзна в двора и си навехна глезена, но вече е съвсем здрав. Предполагам, че първите горещини го изтощават. Сега да видим... кои забележителности си струва да видите, господин Чън. Най-напред...

Съветникът се впусна в дълго описание на красотите на Уейбин. Беше образован човек, страстен любител на местната история. След половин час, през който слушаше с искрен интерес, съдията Ди се надигна и обясни, че за съжаление трябва да тръгва, тъй като неговият спътник го чака в чайната зад Ямън.

— В такъв случай ще ви изведе през задната врата — каза господин Бан. — По-пряко е, няма нужда отново да пресичате съдилището.

Макар и накуцвайки, съветникът Бан вървеше бързо. Той поведе съдията към частните апартаменти на магистрата и оттам сви по дълъг коридор без прозорци. Безкрайният тунел сякаш обиколи цялото здание, преди да свърши с малка желязна врата. Докато я отключваше, господин Бан обясни:

— Този проход също е една от забележителностите на града. Прокопан е преди шейсет години, за да могат хората от Ямън да се

измъкват тайно в случай на безредици. Както очевидно знаете, тогава губернатор е бил известният...

Съдията Ди побърза да прекъсне с благодарности тази нова лекция по местна история и излезе. Уличката беше безлюдна. Той тръгна в посоката, указана от Бан, и след първия завой зърна чайната, в която го чакаше Цяо Тай.

Въпреки че времето на следобедната почивка едва бе свършило, повечето маси на открито бяха заети. Съдията Ди се промуши край заможните на вид клиенти, които бавно отпиваха чай и чоплеха изсушени динени семки, и се насочи към един як мъжага в обикновена кафява роба с малка черна шапчица. Когато издърпа стола срещу него, помощникът му побърза да затвори книжката, която четеше, и скочи на крака.

— Негово превъзходителство се връща много по-бързо, отколкото очаквах — провикна се той и откритото му лице грейна.

— Никакво превъзходителство, ако обичаш! Не забравяй, че сме тук инкогнито — предупреди го съдията, докато сваляше на земята поставения на стола вързоп с дрехи. Плесна с ръце и поръча чайник със свеж чай на прислужника, който дотърча веднага.

Един изключително мършав посетител, седнал недалеч от тях, извърна глава, когато чу гласа на съдията. Лицето му бе отблъскващо грозно, цялото разсечено от дълбок белег, който тръгваше от дясното, липсващо око и стигаше до заострената брадичка. Грозната ивица разполовяваше и устните на нещастника и той сякаш през цялото време се хилеше. На всичкото отгоре нервен тик сгърчваше час по час лицето му. Той се опита да овладее мимиката си, като попипа бузата си с пръсти, напомнящи пипалата на чудовищен паяк, опря костеливите си лакти на масата и наостри уши. Околната врява обаче заглушаваше разговора и той се задоволи да блещи към двамата мъже единственото си око, пламтящо от ненавист.

В този момент Цяо Тай се обърна. Погледът му падна на грозното същество и той прошепна на съдията:

— Погледнете онзи там. Прилича на някакво отвратително насекомо, изпълзяло от черупката си.

Съдията стрелна очи натам и се съгласи:

— Да, не е пръв красавец. А ти какво четеше?

— Пътеводител на Уейбин, келнерът ми го даде. Чудесна беше идеята ви да дойдем тук! Ето, чуйте само това: „Посетителят не бива да пропусне храма на бога на войната с дванайсетте статуи в човешки ръст на велики пълководци, дело на забележителен ваятел от древността. Не по-малък интерес представлява топлият извор, който...“

— Съветникът в съдилището вече ми изрецитира всичко това — прекъсна го усмихнат съдията. — Няма да скучаем очевидно! — и след като отпи глътка чай, продължи: — Моят колега магистратът Дън леко ме разочарова. Нали е известен поет, аз очаквах да видя един блестящ, духовит и забавен събеседник. Вместо това попаднах на притеснен и раздражителен човек.

— Съвсем естествено! Нали споменахте, че имал само една съпруга? Твърде странно за човек с неговото положение.

— Защо да е странно? — възрази съдията Ди. — Магистратът Дън и неговата съпруга са пример за съвършена брачна любов. Въпреки че осма година са без деца, Дън никога не е пожелавал да си вземе наложница. В столичните литературни кръгове ги наричат „вечните влюбени“... не и без завист, предполагам. Съпругата му Сребърен Лотос също е известна като поетеса и общият интерес към поезията прави връзката им още по-силна.

— Може и да я бива в стихоплетството — възрази Цяо Тай, — но мъжът ѝ няма да сбърка, ако прибави към обзавеждането на спалнята си две-три хубави девойчета... Ако ще, само за освежаване на вдъхновението.

Съдията не чу края на изречението. Няколко думи, изречени на съседната маса, привлякоха вниманието му. Един дебел мъж троснато настояваше:

— Аз заявявам, че нашият магистрат сбърка тази сутрин, като не регистрира официално самоубийството на стария Гъ.

На което събеседникът му с лисича физиономия отговори:

— Няма труп, няма смъртен акт! Няма чиновник, който да пренебрегне това правило.

— А откъде да се вземе този труп, питам аз — раздражено настояваше дебелият. — Гъ скочи в реката, нали? И кой е крив, че прекрасният ни град е построен на стръмен склон и течението е страховито? Разбери ме добре, не упреквам съдията. Той е един от най-

свестните, които сме имали. Аз казвам само, че като чиновник, на когото всяка луна му броят заплатата, представа няма от нашия хал на бедни кредитори. Той едно си знае: няма ли смъртен акт, няма плащания. И понеже старият си беше развъртял търговията нашироко, много народ ще загази.

Човекът с лисичата физиономия клатеше глава.

— Знаеш ли защо старият Гъ се е самоубил? — попита той. — Не поради парични затруднения, предполагам?

— О, не! Напротив, той беше един от най-преуспяващите търговци на коприна в цялата провинция. Но напоследък здравето му се бе влошило. Това е, друго няма. Помниш ли, че лани пак така се самоуби търговецът на чай Мин? Горкият, непрекъснато се оплакваше от непоносими болки в главата.

Съдията Ди загуби интерес към разговора и отново напълни чашата си. Цяо Тай, който също бе дочул нещо, прошепна:

— Негово превъзходителство да не забравя, че е в почивка! Всички трупове, които плават наоколо, са изключителна собственост на неговия колега магистрата Дън.

— Прав си. В твоя пътеводител има ли списък на местните бижутерски магазини? Трябва да купя някакви подаръци на съпругите си.

— Списъкът е дълъг колкото ръката ми — Цяо Тай набързо прелисти книжката и показа една страница на съдията. Той поклати глава.

— Чудесно, ще имаме богат избор — и като се надигна, за да повика келнера, добави: — Да тръгваме. Дадох ми адреса на един добър хотел наблизо.

След като двамата се отдалечиха, страшният едноок мъж се приближи до масата. Вдигна небрежно книжката и хвърли бърз поглед на отворената страница. В единственото му око светна зъл огън. Той хвърли книгата на земята и бързо напусна терасата. Малко по-надолу в уличката зърна съдията и спътника му, които говореха с един амбулантен търговец. Като че ли го питаха за някакъв адрес.

[1] Административна сграда в Китай, средище на административната власт в окръга, областта и прочее. Там се

помещават съдът и някои други служби, както и домът на магистрата
— Б.пр. [↑](#)

ГЛАВА II

СЪМНИТЕЛНИЯТ ЕДНООК МЪЖ ИЗНИКВА НЕНАДЕЙНО; СЪДИЯТА ДИ ПРИСЪСТВА КАТО ЗРИТЕЛ НА
СЪДЕБНО ЗАСЕДАНИЕ

Хотел „Летящият жерав“ се намираше на оживена улица върху склона на един от многото уейбински хълмове. Тесният вход без всякакви архитектурни претенции съседстваше с претрупаната витрина на една питиепродавница, но елегантните пропорции на приемния салон бяха в приятен контраст с неугледната фасада.

Тлъст управител, който царстваше зад един внушителен тезгях, огледа изпитателно новодошлите. После тръсна пред тях дебелия регистър и каза:

— Впишете името, фамилията, професията, възрастта и родното си място.

Обикновено фамилното име и професията бяха достатъчни и докато топеше четката, съдията Ди попита:

— От крадци ли се страхувате?

— Съвсем не — кисело отвърна дебелакът. Побутна книгата към Цяо Тай и надутно обясни: — Нашият хотел има много добро име и можем да си позволим да подбираме клиентите си.

— Жалко, че госпожа майка ви не е имала тази възможност с потомството си — заяви Цяо Тай, докато оставяше на земята бохчата с дрехи, за да поеме четката. Съдията беше написал: „Чън Мо; търговски посредник; 34 години; Тайюан.“ Цяо Тай надраска отдолу: „Джу Да; помощник на г-н Чън; 36 години; роден в столицата.“

Съдията предплати за три дни и един прислужник ги отведе до стаята им при третия двор, скромно обзаведена, но чиста и далеч от уличния шум. Цяо Тай отвори втората врата, която извеждаше към вътрешно дворче, покрито с мраморни плочи. След като го огледа, той се обърна и хвърли смръщен поглед към чайника, който момчето поставяше върху масичката.

— Вече пихме чай, няма и четвърт час. С тази настилка дворът става чудесно за тренировъчна площадка. Дали да не се поразкършим

с тояги, какво ще кажете? След това можем да се изкъпем и да излезем да вечеряме навън, за да опитаме местната кухня.

— Чудесна идея — отвърна съдията. — Още съм схванат от дългата езда от Биенфу.

Двамата мъже свалиха горните си дрехи и останаха само по широки панталони. Съдията раздели дългата си брада на два кичура и ги завърза на тила си. Двамата оставиха шапките си върху масата и излязоха на двора. Цяо Тай изпрати едно момче от конюшната да донесе две тояги за фехтовка.

Съдията Ди беше първокласен боксьор и майсторски въртеше сабята, но бе започнал едва отскоро да се упражнява в бой с тояги под ръководството на Цяо Тай. Вярно, че този спорт бе по-популярен сред нехранимайковците от кол и въже и разбойниците по пътищата, отколкото в отбраното общество, но на съдията му хареса, защото му се стори полезен и здравословен. Мускулестите ръце на Цяо Тай, както и белезите по загорялото му тяло напомняха, че преди да премине на страната на закона, той бе принадлежал към братството на „зелените гори“. Беше истински майстор в това изкуство. Двамата с неговия побратим Ма Жун едва от една година служеха като помощници на съдията Ди, който можеше само да се похвали със старанието им и на драго сърце прощаваше мудността им при усвояването на изисканите обноси, подобаващи на съдийски помощници. Всъщност грубоватата им прямота го забавляваше.

— Предполагам — каза той, заставайки в гард, — че управителят няма да има нищо против нашата схватка.

— Ако вземе да мърмори, с един удар ще му напъхам черепа в шкембето — заплашително извика Цяо Тай. — Тъкмо ще може да наднича към света през пъпа си! Хайде сега да видим докъде стигнахте със страничния удар.

В същия миг тоягата му полетя към главата на съдията, който я избегна, навеждайки се светкавично, и замахна към глезена на помощника си. Цяо Тай отскочи неочаквано пъргаво за човек с неговия ръст и отговори със страничен удар, пресрещнат от съдията. Дълго време единствено ударите на дърво о дърво и запъхтяното дишане на двамата мъже нарушаваха тишината. Конярите и прислужниците се бяха насъбрали наоколо и се наслаждаваха на безплатното зрелище, без да забележат, че задната врата се открехва. В сянката се мярна

изпитият силует на едноокия мъж с отблъскващото лице. Жестокият поглед на единственото му око остана за дълго прикован в двамата фехтовачи, после странният посетител направи крачка назад и вратата се затвори безшумно.

Когато двамата привършиха битката, голите им тела плуваха в пот. Цяо Тай хвърли тоягите на един прислужник и го помоли да им покаже банята.

Две вани, незаети в момента, почти изцяло изпълваха обширното помещение. Парпетът около тях, както и преградите бяха от полиран чам и въздухът ухаеше свежо на смола. Един снажен мъжага само с парче плат около слабините пое панталоните им и ги окачи на стената.

После даде на всеки по едно дървено ведро с топла вода и памучна торбичка, пълна със сода и ситно накълцана слама. Съдията и Цяо Тай започнаха ожесточено да се търкат с торбичките, докато прислужникът ги поливаше и им обясняваше:

— Банята е чудесна, нали? Изсечена е в самата скала, върху която е построен хотелът. Топлата вода идва направо от подземен извор. Внимавайте на излизане, камъните в левия ъгъл парят.

Гостите прекрачиха парапета и се потопиха във водата, а прислужникът разтвори една плъзгаща се врата. Пред тях се откри малка вътрешна градина с бананови дървета, които разведряваха погледа с огромните си сочнозелени листа. Двамата мъже дълго блаженстваха в топлата вода, после се разположиха на бамбуковата пейка. Прислужникът се зае енергично да масажира раменете им и се стара, докато не ги изсуши целите. После им подаде чисто памучно бельо и те се върнаха освежени в стаята си.

Тъкмо бяха облекли връхните си дрехи и се канеха да седнат на чаша чай, когато вратата се отвори и се появи грозният едноок мъж.

— Това е оня мошеник от чайната! — възкликна Цяо Тай.

Съдията раздражено изгледа посетителя.

— Преди влизане се чука — сухо каза той. — Какво желаете?

— Да разменя няколко думи с вас, господин Чън.

— По какъв въпрос? — запита съдията, като напразно се мъчеше да отгатне що за птица е неканеният посетител.

— По въпрос, който представлява общ интерес за двама ни. Нали упражняваме един и същ занаят, все сме крадци...

— Да изритам ли тоя мошеник? — надигна се Цяо Тай.

— Почакай — отвърна съдията с внезапно пробудено любопитство. — Щом ми знаете името, приятелю, вероятно знаете и че съм търговски посредник.

Посетителят избухна в смях.

— Да ви кажа ли какви сте всъщност? — запита той.

— Слушаме — учтиво отвърна съдията.

— С подробности ли? — настоя едноокият.

— Разбира се.

— Добре тогава, да започнем от вас. С тази голяма брада, с това властно изражение от вас мирише на съдилище през две преки. Як сте и най-вероятно сте били началник на стража. Сигурно сте се

престарали при разпита на някой невинен заподозрян и той е хвърлил топа. Или просто сте бръкнали в касата. Може и двете! Ясно е, че ви е припарило под краката и се е наложило да се покриете. Вашият приятел пък без съмнение е разбойник по пътищата. Бива си ви като отбор! Сигурно вие с това достолепие и с тая блага приказка подмамвате гълъбчетата по пътя и ги замъквате в някое тихо кътче, където вашият човек им вижда сметката с ръчищата си. Обаче ви се е доцяло нещо по-едро и сте се домъкнали в града, за да отарашите някой бижутерски магазин. Но ще ви кажа, че дървеняци като вас нямат никакъв шанс тук. Че то и едно дете ще разбере по лицата ви що за птици сте.

Цяо Тай се надигна. Съдията го спря с думите:

— Чакай малко, този момък е много забавен! Обясни ми, приятелю, какво те кара да мислиш, че се готвим да обираме бижутерски магазин в този град?

Едноокият се ухили.

— Добре — съгласи се той, сякаш проявяваше голямо снизхождение, — ще ви обясня, и то безплатно! Преди малко, когато този як мъж до вас влезе в чайната, на часа разпознах в него брат от зелените гори. Тялото му, начинът, по който се движи... може и с едно око да съм, но за такива неща не греша. На това отгоре сигурно е дезертър от армията: държи си раменете съвсем по военному. После се явихте и вие и отначало ви взех за уволнен съдебен чиновник. Но докато се забавлявахте с ония тояги (така глупаво да се издадете!), видях, че сте хем як, хем с бяла и гладка кожа. С една дума, промених си мнението и ви подредих сред началник-стражите... Безработен в момента. Освен това разглеждахте пътеводителя на града — от което пролича, че не сте тукашни — с подчертан интерес към списъка на бижутерските магазини. Това стига ли ви, за да си дадете сметка, какви чираци сте още? Само не ми ясно защо сте си пуснали този въшкарник? Най-вероятно се опитвате да подражавате на вашия магистрат!

— Този човек вече не ми е забавен — обърна се съдията към Цяо Тай. — Изхвърли го.

Цяо Тай скочи, но едноокият се изниза мигновено през вратата и бързо я захлопна зад себе си. Цяо Тай се блъсна с нос о дървото и избълва една сочна ругатня.

— Ще ти смъкна кожата, кучи сине!

— Стой си на мястото! — заповяда му съдията Ди. — По-добре да не разиграваме театър.

Цяо Тай седна, разтърквайки си носа, а съдията подхвана:

— Имаше полза от разговора с този негодник. Той ми припомни, че човек никога не бива упорито да се придържа към версията, която си е изградил... Важно правило, което един полицейски служител не бива да забравя. Доста е наблюдателен мерзавецът и заключенията му в никакъв случай не бяха глупави. Но веднъж си е създал една теория и оттук насетне гледа да нагласи към нея всеки нов факт, вместо да се попита дали пък той не я опровергава. Например като ни е видял да се упражняваме, без да се крием, в бой с тояги, би трябвало да си зададе въпроса, дали подобна непринуденост не означава, че нашата почтеност е достатъчно известна, за да си позволим такова развлечение, което в друг случай би било опасно саморазкриване. За съжаление аз съм последният, който може да го упрекне за това, тъй като допуснах същата грешка в Бънлай при онзи случай с трафика на злато.

— Това куче ни следи още от чайната — каза Цяо Тай. — Каква ли му е целта? Надявам се, че не е дошъл да ни изнудва...

— Нямам такова впечатление. Той е хитрец, но не е от смелите и, изглежда, ужасно се страхува от бой. Едва ли ще се мерне скоро! Но ти спомена за чайната и аз се сетих за нещо, което чухме там. На съседната маса се разправяха за странното самоубийство на някакъв търговец на име Гъ, спомняш ли си? Да идем до съдилището и да се опитаме да разберем нещо повече по този случай. Следобедното заседание сигурно тъкмо започва.

— Негово превъзходителство май забрави, че е в отпуск! — въздъхна Цяо Тай.

— Не съм — отвърна съдията Ди с хладна усмивка, — но, честно да ти кажа, много ми се иска да зърна отново моя колега магистрата Дън и да го понаблюдавам, без той да знае. Освен това толкова често съм ръководил съдебни заседания, че няма да ми е безинтересно веднъж да се явя като зрител. И за теб би било полезно, момчето ми. Хайде да вървим.

В приемната управителят приготвяше сметката на четирима клиенти. Пъшкеше с бяла кърпа, увита около влажното му чело, и

местеше топките на едно сметало. Когато съдията мина край него, той подхвърли, без да вдига глава:

— Зад храма на бога на войната има специален терен за физически упражнения, господин Чън.

— Благодаря, предпочитам да ползвам богатите възможности, които предлага вашият превъзходен хотел — отвърна съдията и излезе, следван от Цяо Тай.

Навън времето се бе поразхладило, но двамата мъже едва си пробиваха път сред гъстата тълпа. Когато приближиха Ямън, не видяха никой пред входа на съдебната зала. Явно заседанието беше започнало и желаещите да присъстват вече бяха вътре. Четиримата пазачи на пейката ги изгледаха с безразличие, когато минаха под арката с окачения гонг.

Те ускориха крачка, прекосиха празния двор и влязоха в полуосветената зала. В дъното някой четеше с монотонен глас някакъв правилник. Съдията и Цяо Тай се спряха за малко на прага, докато очите им свикнаха с полумрака и различиха над главите на зрителите подиума с високата, застлана с червена покривка маса. Зад нея седеше магистратът Дън, достолепен в официалния си костюм — роба от зелен брокат и черна копринена шапчица с дълги колосани крила. Забил очи в някакъв документ, той замислено подръпваше рехавата си брадичка. Съветникът Бан стоеше до него с ръце, кръстосани в ръкавите. На по-ниски масички от двете страни седяха писарите, като зад дясната се бе изправил мъж с посивели коси — вероятно главният писар — и четеше на глас. Стената в дъното се губеше напълно зад тежката завеса с красив тъмновиолетов цвят. В средата ѝ бе извезан със сърма еднорог, символ на прозорливостта, така необходима за всеки магистрат.

Съдията Ди се мушна в тълпата. Повдигнат на пръсти, забеляза пред съда четирима стражници с тояги, вериги, скоби за стягане на пръстите и други ужасяващи инструменти. Началникът им, набит невисок мъж с жестоко изражение, стоеше малко встрани и премяташе в ръката си бич с масивна дръжка. Както обикновено всичко бе така нагласено, за да се покаже на публиката застрашителната сила на закона и да се внуши опасността от нарушаването му. Всеки, който се представяше пред съда — млад или стар, беден или богат, обвиняем или тъжител, — трябваше да коленичи на голите плочи. Длъжен бе да

изслушва, без да отговаря, ругатните на стражниците или ако магистратът наредеше, да понесе определен брой удари с бича. Основното правило на старата китайска юрисдикция гласеше, че всеки поданик, явил се пред съда, се смята за виновен, докато не докаже своята невинност^[1].

— Не сме изпуснали нищо важно — прошепна Ди на спътника си.

— Писарят чете правилника на някаква гилдия. Струва ми се, че това е финалният пасаж.

След миг писарят замлъкна и магистратът Дън обяви:

— Изслушахте новия устав на гилдията на гравьорите на метал, представен за утвърждаване от съда. Някой има ли забележки, или възражения? — той обходи с поглед присъстващите и съдията Ди побърза да сведе глава. Никой не се обади и Дън заключи: — Съдът обявява устава за валиден — и съдията удари с чукчето по масата. Всички наричаха това продълговато парче дърво „дървото, което всява страх в залата“.

Излезе мъж на средна възраст с изпъкнало шкембе, пристъпи напред и коленичи на плочите. Беше облечен в бели траурни дрехи.

— По-близо — изръмжа му началникът на стражниците.

Докато човекът в бяло безропотно се влачеше на колене към подиума, съдията Ди побутна с лакът съседа си и попита:

— Кой е този?

— Не познавате ли банкера Лън Циен, съдружника на господин Гъ Циюан, възрастния търговец на коприна, който се самоуби вчера?

— Не може да бъде! А за кого жалее?

— О, ама вие май нищо не знаете! Жалее за брат си, разбира се, известния художник Лън Дъ, който изтля миналата седмица.

Съдията Ди благодари и се заслуша внимателно.

— Според инструкциите, дадени тази сутрин от негово превъзходителство — говореше Лън Циен, — бе предприето претърсване на реката до половин миля надолу по течението. Намери се кадифената шапчица на господин Гъ, но не и тялото му. Тъй като семейството на покойника настоява да уредя час по-скоро разплащанията и вземанията му, си позволявам волността да подновя тазсутрешната си молба към негово превъзходителство да издаде все пак смъртен акт, за да мога да оформя необходимите документи. Ако

не уредя в договорения срок текущите операции, семейството рискува да понесе значителни загуби.

Магистратът Дън свъси вежди.

— Законът е недвусмислен — заяви той. — Смъртта на човек, който се е самоубил, не може да бъде регистрирана, докато трупът не бъде прегледан от регистратора на смъртните случаи — и като се замисли за миг, продължи: — Тази сутрин вие направихте твърде общо описание на фактите. Сега ни разкажете с подробности какво точно се случи. Възможно е някое обстоятелство да накара съда да преразгледа мнението си. Добре съзнавам, че са застрашени различни финансови интереси, и съм готов да ускоря процедурата, доколкото ми позволява законът.

— Незначителната особа, коленичила пред съда, е дълбоко признателна на негово превъзходителство за справедливите му слова! — започна почтително Лън. — Снощната вечеря, по време на която се разигра ужасната трагедия, причина да се явя тук, бе организирана импровизирано. Преди една луна господин Гъ се допитал до известния гадател Диен Хун, за да узнае кой ден ще бъде благоприятен за начало на строежа на една вила, която възнамеряваше да направи в южните предградия. Диен съставил хороскоп на господин Гъ и го предупредил, че петнайсети от настоящата луна, сиреч вчера, ще бъде лош ден за него. Господин Гъ много се разтревожил и пожелал да научи нещо повече, но Диен само му казал да избягва околностите на жилището си през този ден, уточнявайки, че опасността ще бъде най-голяма около обед. Господин Гъ беше доста нервен човек и предсказанието го разтревожи. Стомашните му болки, които от известно време бяха изчезнали, отново се появиха. Отново прибягна до лекарства за успокоение на страданията си и колкото повече приближаваше фаталният ден, толкова повече губеше апетит. Тревожех се за него и на няколко пъти вчера сутринта се информирах за здравето му. Така научих от домоуправителя му, че бил крайно раздразнителен и отказвал да излезе в градината си. Следобеда, когато най-опасният момент отминал, без да се случи нещо особено, настроението му малко се подобрило. Жена му успяла да го убеди да покани неколцина приятели на вечеря, за да се поразсее. Така получих поканата, както и господин Бан Удъ, съветник на негово превъзходителство, освен това старейшината на гилдията на търговците на коприна. Вечерята бе

поднесена в една беседка в дъното на градината, където теренът плавно се спуска към реката. Отначало господин Гъ беше много весел. Шегуваше се, че ето на, дори и толкова изтъкнат гадател като господин Диен Хун може да сгреша. Но към средата на вечерята внезапно пребледня и ни каза, че стомахът му отново го мъчи. Искан да го успокоя и се пошегувах, че причината е по-скоро в нервите му. Тази забележка страшно го разсърди и той се развика, че ние сме безсърдечни, стана от масата и заяви, че отива в стаята си, за да вземе лекарство.

— На какво разстояние е беседката от къщата? — запита магистратът Дън.

— Градината е голяма, ваше превъзходителство, но е засадена само с храсти, така че ние ясно виждахме мраморната тераса, която обгражда къщата от тази страна. Цялата бе огряна от лунната светлина и именно там след няколко минути се появи господин Гъ. На челото му зееше рана, от която течеше кръв и покриваше лицето му. Той крещеше пронизително, тичаше към нас и ръкомахаше панически. Старейшината на гилдията, съветникът Бан и моя милост го гледахме, онемели от ужас. В един миг внезапно смени посоката и се втурна през тревата към мраморния парапет над реката. Скочи през него и се хвърли долу.

Банкерът спря, задъхан от вълнение.

— Какво е станало, докато господин Гъ е бил в къщата? — попита магистратът.

Съдията Ди се наведе към своя помощник и прошепна:

— Това е основният момент.

— Според госпожа Гъ — отвърна Лън Циен — нейният мъж бил в крайно възбудено състояние, когато нахлул в стаята. Тази стая е свързана с терасата чрез тесен коридор, дълъг около дванайсет стъпки. Господин Гъ се впуснал в дълга тирада за ужасните си болки и за коравосърдечието на своите приятели. Тя се опитала да го успокои и отишла в стаята си, за да му донесе лекарство, но когато се върнала, мъжът й вече не се владеел, тропал с крак и отказвал да изпие лекарството. След това изведнъж хукнал към терасата. Жена му повече не го видяла. Предполагам, че си е ударил главата, докато е тичал по тесния коридор, защото вратата му е ниска. Направена е, след като къщата е била вече построена, за да може господин Гъ да излиза

направо на терасата. Според мен този внезапен удар окончателно го е извадил от равновесие и го е довел до самоубийството.

Магистратът Дън, който досега слушаше безстрастно, се отърси от вцепенението си, обърна се към своя съветник и попита:

— Вие сте били на местопроизшествието и вероятно сте разгледали коридора...

— Така е, ваше превъзходителство. Не открих никакви следи от кръв нито по рамката на вратата, нито по пода.

— Колко е висок парапетът над реката? Този път той питаше Лън Циен.

— Само три стъпки, ваше превъзходителство — веднага отговори bankerът. — Течението е извънредно бързо, десет стъпки право надолу, и аз неведнъж съм съветвал господин Гъ да повдигне малко парапета, тъй като се опасявах, че някой пийнал гост като нищо може да се прекатури през него. Но покойният всеки път ми отговаряше, че бил построен така, за да може той да се наслаждава на пейзажа, и че няма да го повдигне и с един пръст.

— От какъв материал са стълбите към беседката и колко са на брой?

— Три, ваше превъзходителство. От бял мрамор.

— Различавахте ли ясно покойния, когато скочи през парапета?

Лън се замисли за миг.

— В градината има храсти и тъй като господин Гъ изчезна, преди да сме се окопитили...

Дън не го остави да довърши изречението си, наведе се напред и попита:

— Защо мислите, че господин Гъ се е самоубил?

— Много добре! — прошепна Ди на своя спътник. — Колегата ми напипа най-важното.

— Но нали старецът е скочил във водата? — възрази Цяо Тай. — Едва ли е било, за да се изкъпе.

— Шшшт, слушай! — нареди му съдията Ди. Объркан от внезапния въпрос, bankerът запелтечи:

— Ами нали... ние всички със собствените си очи видяхме как...

— Със собствените си очи сте видели, че лицето на господин Гъ е покрито с кръв — срязва го Дън. — Видели сте го да тича право към беседката, а после да завива към парапета. Не ви ли мина през ум, че,

заслепен от кръвта, той може да е объркал белия мрамор на парапета с белия мрамор на стъпалата пред беседката, които са приблизително също толкова високи? Не е ли просто залитнал, спъвайки се в парапета, след което е полетял в реката? — Лън мълчеше и съдията продължи: — Начинът, по който господин Гъ е намерил смъртта си, не е напълно изяснен. Докато се събере по-пълна информация, съдът приема, че става въпрос за нещастен случай, а не за самоубийство. Освен това съдът засега отхвърля версията на господин Лън за начина, по който господин Гъ е получил раната на главата си. Докато тези факти не бъдат изяснени, официалната регистрация на смъртта на господин Гъ е невъзможна.

Той удари с чукчето по масата и обяви заседанието за закрито. Съветникът Бан побърза да дръпне завесата с единорога пред магистрата, който се запъти към кабинета си, разположен по традиция зад съдебната зала.

— Напуснете залата! — извика началникът на стражниците.

Крачейки с тълпата, съдията Ди каза:

— Много мъдро решение от страна на моя колега. Известните факти могат да се тълкуват в полза на хипотезата както за нещастен случай, така и за самоубийство. Аз се питам например защо банкерът с толкова леко сърце приема вероятността неговият приятел да е сложил край на живота си. Освен това се питам какво точно се е случило, докато господин Гъ е бил в къщата.

— Малки занимателни гатанки за магистрата Дън — ухили се широко Цяо Тай. — Аз се питам обаче не дойде ли най-сетне време да вкусим от местната кухня?

[1] Устройството на китайската бюрократична машина достига своята зрелост през VII в., по време на династията Тан. Първият правен кодекс, достигнал до нас в пълния си вид, е от 624 г. Въпреки сложността си той следна една ясна логическа линия, съответстваща на основните изисквания на конфуцианската етика. Той е изключително репресивен. Магистратът не е правораздавател в европейския смисъл, а по-скоро тълкувател на престъпленията според моделите, посочени в кодекса. — Б.пр. ↑

ГЛАВА III

ЕДИН ПРОСЯК ПРЕДЛАГА НА ЦЯО ТАЙ ИЗГОДНА СДЕЛКА; СЪДИЯТА ДИ ПРИЕМА ПОМОЩ ОТ СЪМНИТЕЛЕН ИНДИВИД.

Двамата мъже се промушиха през шумната навалица, задръстила площада, и се спряха пред една доста уютна на вид кръчмичка. Големи йероглифи, изписани върху висящия пред входа фенер, канеха вътре „всички чревоугодници от цялата империя“.

— Май няма защо да ходим по-надалеч — усмихна се съдията Ди.

През открянатата чиста завеса от синьо платно, която служеше за врата, долиташе апетитната миризма на пържен лук. Чевръст келнер им поднесе превъзходна гозба, приготвена от ориз, печено свинско и осолени зеленчуци. След като отдадоха подобаващо внимание и на едно великолепно местно вино, те заговориха за пътуването до префектурата и за изминалата година в Бънлай. Двамата потеглиха за хотела си в отлично настроение. Съдията Ди бе необичайно безгрижен. Крачеха бавно по ярко осветените улици, зяпаха местните стоки, възхвалявани с пълно гърло от амбулантните търговци, проследиха с внимание един особено разпален пазарлък.

Съдията Ди изведнъж забеляза, че Цяо Тай се е умълчал.

— Какво има? — запита го той. — Да не би храната да не ти понесе?

— Следят ни — тихо отвърна Цяо Тай.

— Кой би могъл да ни следи? — невярващо продума съдията. — Видя ли някого?

— Не, но тия неща ги усещам и никога не съм се лъгал. Да вървим напред, ще опитам един малък номер, за да пипна нашия човек.

Той ускори ход, свърна в една по-тиха уличка и бързо издърпа спътника си в някакъв тъмен вход. Под прикритието на тъмнината двамата внимателно заоглеждаха минавачите, но не видяха познато

лице. Като че ли никой не се интересуваше от тях. Тръгнаха отново, избирайки по-тъмни и безлюдни улички.

— Не стана — промърмори Цяо Тай. — Добре си знаят работата. По-разумно е вие да се върнете в хотела, а аз ще се присъединя към онези просяци, нали ги виждате, струпани около амбулантния търговец. Вие завийте бързо зад онзи ъгъл. Не след дълго ще ви доведе пиленцето, което си позволява волности с нас!

Съдията кимна. Докато си пробиваха път между парцаливите просяци, Цяо Тай изведнъж се изгуби. Съдията тръгна по посочената уличка, после по една още по-крива, ориентирайки се от гълчавата на тълпата. Когато отново се озова на една оживена улица, попита за хотела и лесно го откри.

Щом влезе в стаята, един прислужник веднага му донесе чай и свеци. Отпивайки на малки глътки, съдията размишляваше. Нима наистина някой се интересуваше от неговите действия? Трудно му беше да повярва. В Бънлай наистина немалко негодници имаха достатъчно основания да не го обичат, но дори някой от тях да бе решил да го погуби, откъде би могъл да разбере, че той възнамерява да се отбие в Уейбин? Та той взе решението си едва последния ден в префектурата. Дали пък някоя банда злосторници от Бънлай нямаше съучастник в окръга на неговия колега Дън? Той погали замислено бакенбардите си.

Не след дълго вратата се отвори. Появи се Цяо Тай и бършейки потта от челото си, със съжаление призна:

— Измъкна се. И знаете ли кой беше? Оня отвратителен едноок гадник! Докато опитвах от ужасната скоросмъртница, която амбулантният търговец раздаваше на просяците, зърнах нашия човек да се примъква, като се оглеждаше крадливо наляво-надясно. Докато разбутам парцаливите приятелчета, се изхлузи като невестулка! Погнах го, но тарикатът сякаш бе станал невидим.

— Питам се какво ли може да иска от нас този странен човек? — замислено каза съдията Ди. — Срецали ли сме го в Бънлай, или в префектурата?

Цяо Тай поклати отрицателно глава. Магистратът го покани да седне, но помощникът му се бе разпалил:

— Няма начин да забравя такава муцуна, ако съм я зърнал някъде! Но не се притеснявайте, сега поне зная кого да търся. Той пак

ще се лепне за нас и този път няма начин да го изтърва. Между другото, на вашия колега Дън доста му се събира, сега му идва на главата и убийството на една жена.

— На една жена? — учудено повтори съдията. — Пред теб ли я убиха?

— Не, но със сигурност е убийство. Засега само двамата с един стар просяк знаем.

— Хайде, разказвай! Трябва веднага да предупредим Дън!

— Хубава услуга ще му направим — съгласи се Цяо Тай. Наля си чаша чай и обясни:

— След като едноокият се изниза, се върнах при оня продавач на отрова, за да си платя. Тъкмо тръгнах, когато един стар, ужасно мърляв просяк се приближи до мен и заяви, че ако не се лъжел, аз не съм бил тукашен. Отвърнах му, че е точно така, но него какво го засяга. Тогава той ме дръпна настрани и ме попита не съм ли искал да купя много изгодно няколко хубави бижута. Понеже надуших нещо нередно, го последвах до един магазин за лекарства срещу всички болести и там на светлината на фенерите просякът извади пред мен чифт прекрасни обеци и две златни гривни. Каза, че ги дава само за един сребърник. Ясно си беше, че старият негодник е отмъкнал тия дрънкулки, и се запитах тук ли да го доведе, или право в съдилището, а той сигурно реши, че се страхувам да не се окажа натопен по някакъв начин, и ме успокои: „Не бой се, взех ги от един труп при блатото до Северната врата. Никой не ме видя.“. Естествено, накарах го да си каже всичко. Той, човекът, често спял под храстите край блатото. Тази вечер, когато се прибирал, открил под шумата тялото на една жена, още млада, увито в наметка от скъп брокат. От гърдите ѝ стърчала дръжката на нож, не давала признаци за живот. Той първо претърсил ръкавите, не намерил пари, грабнал обеците и гривните и изчезнал. Там привечер не минавал никой и затова не го видели. Понеже е от гилдията на просяците, длъжен е да занася всичко, каквото намери (според мен каквото открадне), на главатаря на бандата, някой си Ефрейтора, който после му давал пай. Но просто го боляло сърцето, като си помислел каква мизерна полза ще има от цялата работа, затова искал да продаде плячката си на някой, който няма да го издаде на Ефрейтора... от когото, изглежда, се страхува като от дявол.

— Къде е този просяк? — попита съдията Ди. — Само не ми разправяй, че ти се е изплъзнал.

Цяо Тай смутено поклати глава.

— Не... — след известно колебание отвърна той. — Нещастният старчок изглеждаше наполовина умрял от глад. Наистина беше в окаяно състояние. Аз го разпитах подробно и съм сигурен, че няма нищо общо с убийството. Разгледах обеците и открих засъхнала кръв по тях. Значи не ме излъга, когато каза, че ги е взел от труп. Помислих си, че закараме ли го в съдилището, стражниците ще му строшат кокалите от бой, а ако има късмета да се измъкне жив от ръцете им, Ефрейтора ще го накълца на дребни парченца, задето не му е донесъл плячката. Познавам нежностите на тия зверове! Така че му дадох един наниз медни грошове и му казах да изчезва. Когато правим доклада до вашия колега, можем да пишем, че ни е дал бижутата и е избягал?

Съдията Ди погледна замислено помощника си.

— Не е много редно — заяви той, — но разбирам мотивите ти. Един стар просяк по никакъв начин не би могъл да се промъкне в жилището на жена с високо положение, а когато излиза навън, тя винаги е в носилка и има придружители. И щом казва, че никой не го е видял, вероятно е така, защото иначе не би се осмелил да вземе бижутата. Тази жена е била убита другаде и после убиецът е занесъл тялото при блатото. Не мисля, че твоята постъпка ще попречи по някакъв начин на разследването, Цяо Тай, но не се оставяй често да те води сърцето. Покажи ми бижутата. После веднага ще отидем в съдилището. Трябва незабавно да предупредим Дън.

Цяо Тай извади от ръкава си две обеци и две проблясащи гривни и ги постави на масата.

— Красива ръчна изработка — промърмори съдията. Той понечи да тръгне към вратата, но изведнъж се отказа. Доближи свещта към скъпоценностите и ги разгледа внимателно. Всяка обеца беше във формата на лотосов цвят от сребро, поставен във фин филигранен златен обков с малки, но съвършено оформени рубини. Гривните от масивно злато изобразяваха змии с очи от изумруди. Съдията дълго изучава накитите. Леко притеснен, Цяо Тай рече:

— Не трябва ли вече да тръгваме?

Съдията Ди пхна накитите в ръкава си.

— По-разумно ще е да не споменаваме за това на магистрата Дън — каза замислено той. — Поне не веднага.

Цяо Тай го изгледа учудено и тъкмо да отвори уста, когато в стаята нахълта едноокият.

— Те ви откриха — извика той. — Каква глупост беше да се явявате на заседанието в съда! В момента началникът на стражниците е отвън и разпитва за стаята ви. Вървете с мен!

Цяо Тай понечи да му отговори, но съдията най-ненадейно му направи знак да мълчи и се обърна към едноокия:

— Добре, покажете ни пътя.

Едноокият ги поведе по тесен коридор. Тримата излязоха през някаква паянтова врата на тясна уличка. Ако се съдеше по застоялата миризма на пържено, намираха се зад кухните. Сред купища всевъзможни боклуци техният водач стигна до задната врата на някаква питеепродавница. Следван неотклонно от двамата си придружители, той се промуши през претъпканото от посетители помещение и излезе през главния вход. После тримата се впуснаха в лабиринт от тесни улички, завиваха ту надясно, ту наляво, докато съдията напълно изгуби представа за посоката.

Най-сетне едноокият спря внезапно. Намираха се в началото на доста съмнителна уличка и водачът им посочи един осветен прозорец.

— Това е странноприемница „Феникс“, тук ще сте на сигурно място, ако кажете на Ефрейтора, че сте приятели на Куншан. Ще се върна скоро.

И като се въртна на пети, той ловко избягна ръката, която Цяо Тай протягаше към него, и се стопи в мрака.

ГЛАВА IV

СЪДИЯТА ДИ СЕ ПРЕВЪРЩА В ДОВЕРЕНИК; НЕГОВИЯТ ПОМОЩНИК СЕ НАТЪКВА НА ЦЯЛА СЕРИЯ ИЗЕНАДИ.

Цяо Тай изруга свирепо и заяви мрачно на съдията:

— Надявам се, че негово превъзходителство има основателна причина да постъпва така, защото въпреки поетичното си име тази странноприемница вероятно е свърталище на местните бандити.

— Така си мисля и аз — отвърна съдията Ди. — Ако Ефрейтора и нашият едноок приятел са ни скроили нещо, сега му е времето да разберем какво мътят... готови, разбира се, да си послужим и с юмруци, ако се наложи. Но ако Ефрейтора няма лоши намерения спрямо нас, то именно той е човекът, от когото имам нужда, за да разреши един малък проблем, който в момента ме измъчва. Каквото и да е, да се вживеем сериозно в ролите си на разбойници, в които така любезно ни постави негова милост господин Куншан.

Цяо Тай моментално се ухили до уши.

— Ако има сбиване, аз съм насреща! — извика той и изпъчи гърди.

Двамата мъже се приближиха до окаяната дъсчена постройка на два ката. Когато Цяо Тай почука, пиянската гълчава, която долиташе от осветения прозорец, секна и едното крило с решетка се откряна.

— Кой е там? — попита дрезгав глас.

— Двама приятели на Ефрейтора — отвърна Цяо Тай.

Чу се прищракването на железния прът, който залостваше вратата. Отвори им рошав момък и ги пусна в ниската стая, изпълнена с миризма на евтино вино и вкиснала пот. Една-единствена мъждива лампа осветяваше помещението. Мъжът, който им отвори вероятно беше келнерът, тъй като веднага застана зад тезгяха в дъното. Като оглеждаше съдията и спътника му, той избоботи навъсено:

— Шефът още не се е върнал.

— Ще го почакаме — отвърна съдията.

Той избра една маса до прозореца и се отпусна на стола с лице към помещението. Помощникът му се настани срещу него и извика през рамо към прислужника:

— Две чаши вино. От най-доброто!

Четирима играчи в другия край на стаята подозрително измериха с очи новодошлите, преди да захвърлят наново заровете. Една млада жена, изправена пред тезгяха, ги оглеждаше без всякакъв свян. Беше с дълга черна пола, пристегнатата с червен колан, и тъмнозелена блуза, разкриваща стегнатата ѝ кръгла гръд. В косите ѝ бе забодена не особено свежа роза. След като завърши огледа си, тя се наведе към един младеж с красиво, но вече повехнало от безпътен живот лице и му прошепна нещо на ухото. Той сви рамене и я отблъсна грубо, като съсредоточи вниманието си върху играчите, облегат на тезгяха. Единият от тях, слаб мъж с гъсти мустаци, разклати заровете в чаша от черупката на кокосов орех и след като ги хвърли на масата, обяви провлечено:

— Две четворки... Курви кривогледи мамят момци зорки!

Съседът му, плешив мъжага с широки рамена, събра заровете. Хвърли ги и изруга високо:

— Шест и три. Лош късмет ме затри!

— Е, не може все на теб да ти върви — нахално се ухили младежът, облегат на тезгяха.

— Я си трай, Студенте! — изръмжа мъжът с голия череп...

Четвъртият играч хвърли заровете, стовари юмрук върху масата и изкрещя:

— Две осмици... Всичко забърсват тия гладници! Насам парата, агънца!

Келнерът постави две чаши вино пред съдията и кисело поиска шест гроша. Съдията бавно отброи четири монети и ги сложи на масата.

— Никога не плащам повече от два гроша за чаша — заяви той.

— Плащай още два или изчезвайте — заяви келнерът. Съдията остави още една монета и когато момъкът се запъти обратно към тезгяха си, заяви на висок глас:

— Мръсен крадец!

Прислужникът се обърна със сгърчено от гняв лице.

— Нещо не е ли наред? — с кротък глас попита Цяо Тай.

Момчето огледа мускулестите ръце на помощника и предпочете да се оттегли безмълвно. В другия край на помещението избухна свада. Плешивият бандит крещеше на младежа:

— Не ни се бъркай в играта, Студенте! Хем не го бива милостинята от паничката на някой монах да измъкне и няма два гроша в джоба си, хем се обажда! Да не съм ти чул гласеца повече!

— Че той ще умре от глад, ако Розов Карамфил не му пуска по нещо — обади се вторият играч и след малко добави: — Но пък научи ли Ефрейтора, кожата му ще смъкне на този помияр, дето се прави на сводник!

Младежът се хвърли към него със свити юмруци, но плешивият го спря с един прав в стомаха. Младежът се олюля с широко отворена уста и се подпря на тезгяха под дружния кикот на четиримата играчи. Момичето извика и се спусна да подкрепи през раменете младия мъж, докато той повръщаше в един плювалник. Най-сетне той се посвести и изправи мъртвешки бледото си лице, а тя го задърпа за дрехата, шепнейки му нещо в ухото.

— Остави ме на мира, глупава кучко! — изкрещя той и я удари през лицето.

Тя се скри зад тезгяха и тихо захлипа, бършейки очите си с дългия ръкав на блузата.

— Прелестна компания — обърна се съдията към спътника си.

Цяо Тай погледна мрачно чашата си и промърмори:

— Това вино е по-гадно и от пукницата на амбулантния търговец.

Обърна се и погледна момичето. То продължаваше да трие лицето си и гледаше с невиждащи очи напред.

— Ако не се беше наклепала с толкова червило и оризова пудра, нямаше да изглежда зле. В тялото си я бива!

Младежът като че ли бе дошъл донякъде на себе си. С рязко движение той изтегли нож от пояса си. Прислужникът протегна ръка иззад тезгяха и му изви китката. Оръжието падна на земята.

— Знаеш, че шефът не обича такива игрички тук — с безизразен глас изрече келнерът.

Плешивият се наведе, вдигна ножа и зашлеви силно с опакото на дланта си младежа през лицето. То веднага се покри с кръв.

— О, господинчото вече се е бил днеска? — промърмори бандитът. — Хубаво са те подредили с тази рана на челото! Не си ли чувал, че деца не си играят с ножове?

В този миг прокъртяха два силни удара по вратата.

— Това е шефът! — извика плешивият и се втурна да отвори.

Влезе нисък набит мъж с рунтави мустаци и широко, грубо изсечено лице, обрамчено с тънка брадичка. Памучна кърпа придържаше посивелите му коси. Носеше широк син панталон и жакет без ръкави, който откриваше косматите му мускулести гърди. Без да отвърне на почтителния поздрав на плешивия, той се насочи право към тезгяха.

— Голяма чаша от моята делва — изръмжа той на келнера. — За малко да ме сгащят, ей! Не се живее вече с тия плъхове от трибунала, дето навсякъде си врат муцуните! — той пресуши на един дъх чашата, премлясна и като забеляза хлипащата девойка, нареди на прислужника: — Я сипи и на Розов Карамфил. И нейната не е лесна.

После погледът му падна на Студента, който бършеше кръвта от лицето си.

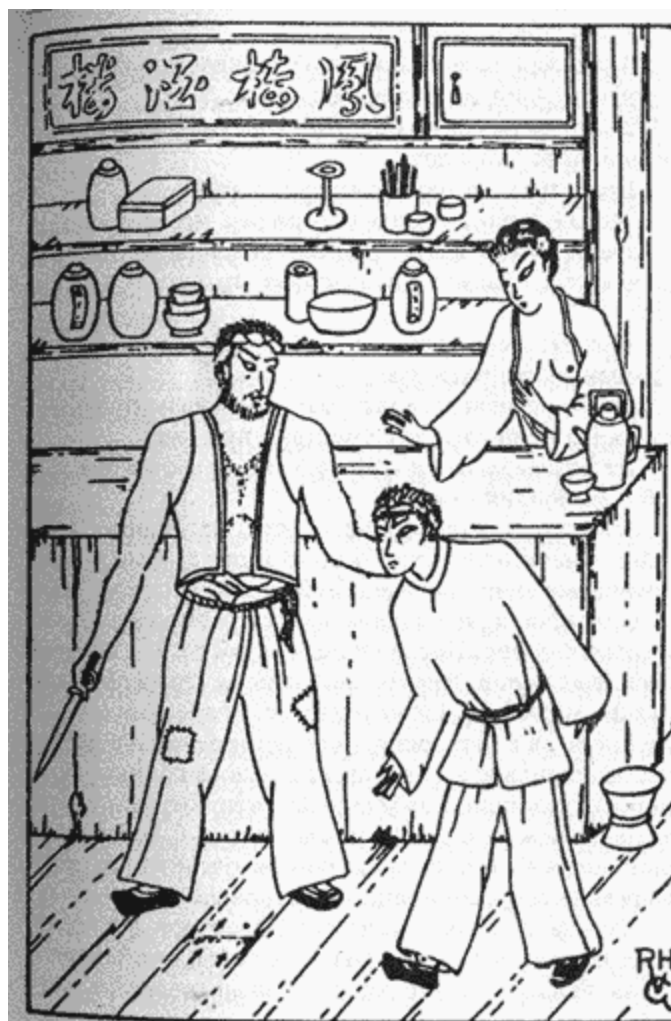
— Кой е подредил така Студента? — попита той.

— Извади ми нож, шефе! — обади се плешивият.

— Амии!? Я ела тук, плужек такъв!

Вцепенен от ужас, младият мъж бавно запристъпва към него. Ефрейтора изръмжа, гледайки го презрително:

— Значи господинчото налита нож да вади, така ли? Хайде да те видим тогава какво можеш!

РОЗОВ КАРАМФИЛ УСПОКОЯВА СТРАСТИТЕ

В дясната ръка на Ефрейтора блесна дълго острие, а с лявата той стисна Студента за врата. Прислужникът се покри под тезгяха, но момичето се наведе и докосна рамото на Ефрейтора.

— Остави го, моля те — отчаяно проплака тя.

Ефрейтора тръсна рамене. Едва сега забеляза съдията Ди и неговия спътник. Забравяйки за младия мъж, който трепереше като лист, той се отправи към двамата и извика:

— Кой е тоя брадатият?

— Чужденци, шефе — побърза угоднически да обясни Студента.
— Ей сега пристигнаха.

Главата на прислужника изникна зад тезгяха и той се провикна злорадо:

— Братият ме нарече крадец, шефе!

— Никой никога не го е отричал, но чужденците винаги са съмнителни — Ефрейтора направи още една крачка към съдията Ди и попита мрачно: — Откъде сте?

— Имахме неприятности — отвърна съдията Ди — и Куншан ни изпрати тук.

Ефрейтора огледа подозрително и двамата, после придърпа един стол и се настани при тях.

— Не познавам много добре Куншан — отвърна той. — Какви неприятности?

— Двамата с моя другар — отвърна съдията — си вадим с честен труд хляба по пътищата. Тази сутрин срещнахме един търговец. Той заяви, че сме му много симпатични, и ни даде десет сребърника, да го помним с добро. После си легна край пътя... сигурно искаше да поспи. Ние пък дойдохме в града да видим в какво можем да вложим парите, обаче търговецът, изглежда, се е събудил в лошо настроение и е дотърчал да се оплаче в съдилището, че сме го били ограбили! Стражниците за малко да ни приберат и добре, че беше Куншан да ни упъти насам. С една дума, чисто недоразумение, предизвикано очевидно от преждевременното събуждане на търговеца.

— Хубава история! — ухили се Ефрейтора. Но подозрителното му изражение бързо се върна и той попита:

— Тая брада за какво ти е? И защо говориш като даскал?

— Тази брада — каза Цяо Тай — той си я пусна, за да се харесва на началството си. Едно време моят приятел беше началник-стража, но се наложи да се оттегли без да дочака пенсия, заради някакво дребно недоразумение. Не си ли бил и ти началник-стража? Като те слушам, явно си човек, свикнал да провежда разпити...

— Ще трябва да поразпитам за вас. И да се разберем, без обиди! Аз със съдилищата нямам нищо общо. Идвам от войската. Ефрейтор Лю от Трети корпус на Западната армия. Набий си го в дебелия череп! Куншан приятел ли ви е?

— Не — отвърна съдията. — Днес за пръв път го срещнахме. Просто се случи там, когато ония пиленца дойдоха да ни търсят.

— По-добре! — процеди Ефрейтора. После махна на келнера: — Ей сега е времето да пийнем всички по едно.

След като всички получиха чаши и отпиха по глътка, Ефрейтора попита:

— Къде сте били напоследък?

— В Бънлай — отвърна съдията. — Но не ни хареса.

— Сигурно! — намръщи се Ефрейтора. — Разправят, че там имало нов началник на копоите, някой си Ди. Няма и седмица как хвъркна главата на един приятел заради този бухал. Бил най-настървеният преследвач на почтените люде в цялата провинция.

— Затова се и магнахме. Иначе хубаво си прекарвахме в странноприемницата на Касапина при Северната порта.

Ефрейтора стовари тежкия си юмрук върху масата.

— Защо не казахте веднага! Тоя кучи син Куншан не може на малкия пръст на Касапина да се хване. Голям мъж беше Касапина, само дето лесно кипваше. Колко пъти съм му казвал, че не бива да вади ножа за щяло и нещяло!

Съдията Ди си помисли, че, в общи линии, мнението на Ефрейтора съвпаднаше с неговото собствено. Касапина бе наръгал смъртоносно един мъж и той бе принуден да го осъди на смърт, преди да потегли за префектурата.

— Куншан от твоите хора ли е?

— Не, той работи сам. Разправят, че нямал равен в обирите по къщите. Но е голям помяр! Не идва много често тук... и по-добре. Вие двамата трябва да сте свестни мъже, щом сте били приятели на Касапина. Пуснете една връзка грошове в общата каса и винаги ще сте добре дошли.

Съдията Ди извади от ръкава си една връзка и Ефрейтора я хвърли на плешивия, който ловко я улови.

— Хубаво би било, ако можем да поостанем за няколко дни — каза съдията, — докато се разнесе шумотевицата.

— Става! — каза Ефрейтора и се обърна към младата жена: — Я ела тук, Розов Карамфил, да ти представя двама нови наематели.

Когато момичето се приближи до масата, Ефрейтора обгърна с ръка талията ѝ.

— Тя е хазяйката тук. Била е от занаята, пък и сега не е изгубила форма... нали, моето момиче? Вече се пуска само когато ѝ се прииска нова рокля. Любителски, така да се каже! Бута и на Голия Череп, защото той ми е помощник. Ние тук делим всяка печалба, така че...

Нали включваш? — той изгледа замислен съдията и внезапно попита: — Абе ти можеш ли да четеш и да пишеш?

Съдията кимна утвърдително и Ефрейтора извика възторжено:

— Защо не останеш за по-дълго, бе, брат ми? Ще си имаш стая горе, ще слизаш тук, щом ти се допие... и ако загориш много, което си е човешко, не виждам нищо лошо в това да си погукате от време на време с Розов Карамфил. Недей да се цупиш, фльорцо, ще видиш, че брадата му не боде! — той оципа с благосклонен жест задника на младата жена и продължи: — Представа нямаш, брат ми, какво смятане пада с мрежа като моята! Това са седемдесет човека просяци и джебчии, които идват да се отчитат през вечер. Двайсет процента за мен, десет за Голия Череп, десет за къщата. Аз аритметика не съм учил и всичкото го смятам с чертички и кръстчета. Студента може да ми помогне, но моите хора не го щат. Нямам му вяра. На теб за начало ти давам пет процента, а каквото си изкарате двамата самички, освобождавам го от такса. Навит ли си?

— Примамливо е — отвърна съдията, — но предпочитам да не се заседавам. Не обичам убийствата.

Ефрейтора бутна настрана Розов Карамфил. Постави стиснатите си юмруци върху коленете си и попита, смръщил вежди:

— Убийство ли каза? Къде това?

— На пазара чух един човек да разправя, че видял женски труп при блатото. Ние с моя човек сме по кражбите. Като си направиш сметката, по-чисто е. Убийството винаги означава големи неприятности.

— Ей, Гол Череп! — изрева Ефрейтора. — Защо не ми е докладвано, че е убита жена? Кой го е направил?

— Не знам такова нещо, началство, кълна се! — запелтечи плешивият. — Никой нищо не ми е казвал!

— Дали да не отида да огледам? — предложи съдията.

— Да не би ти да си й окачил червения гердан? — заплашително се обърна към него Ефрейтора.

— Щях ли тогава да искам да се върна там? — спокойно отвърна съдията.

— Да, имаш право — измърмори Ефрейтора. Той потърка угрижено ниското си набръчкано чело и се вторачи мрачно в чашата си.

Съдията се изправи:

— Имам нужда от човек, който да ме заведе до блатото по тихите улички. Сам ще видя каква е работата. Не забравяй, че съм бил началник-стража и от трупове отбирам. Може би ще успея да ти кажа кой го е направил.

Ефрейтора се поколеба, но след малко вдигна поглед и каза:

— Добре, вземи Студента. Другите са ми нужни тук, защото след малко ще започнат да идват хората, за да се отчитат. Хайде, Студенте, тръгвай с брадатия!

— Ти остани тук, мой човек — обърна се съдията към Цяо Тай.
— Ако сме повече, ще бием на очи.

Бившият брат от зелените гори бе проследил разговора дотук с нямо изумление. Сега промърмори нещо в отговор и побърза да си напълни отново чашата с вино.

ГЛАВА V

ЕДИН МЛАД НЕХРАНИМАЙКО СЕ ИЗПОВЯДВА ПРЕД СЪДИЯТА ДИ; ОГЛЕДЪТ НА ЕДИН ТРУП РАЗКРИВА НЕОЧАКВАНО ОБСТОЯТЕЛСТВО

Студента поведе съдията по истински лабиринт от пусти улички, които се спускаха към северния край на града. Блатото, обясни водачът, било в ниското, докато странноприемница „Феникс“ се намирала върху един от хълмовете в центъра на града, застроен върху планински склон. Съдията бе потънал в мислите си и мълчеше. Ефрейтора, изглежда, не знаеше нито за убийството, нито за намеренията на Куншан, както личеше от доста подробности, но все пак...

— Много ли хора минават покрай блатото през деня? — внезапно попита той.

— Да, сутрин е доста оживено — отвърна Студента. — Селяните от равнината отвъд Северната врата носят зарзават на пазара, но вечер е съвсем пусто. Разправят, че имало призраци.

— Защо властите не са пресушили блатото?

— Преди четири години стана голямо земетресение. Аз бях четиринайсетгодишен и помня всичко. Най-много пострадаха северните квартали. Всички къщи на това място, където сега е блатото, изгоряха. Какъв пожар беше само... страхотна гледка! Хората се щураха обезумели и се хвърляха в реката с пламтящи дрехи. Никога не съм се забавлявал толкова! Жалко, че огънят стигна малко преди съдилището и там спря. По-късно, когато разчистиха развалините, се оказа, че земята е хлътнала под равнището на реката и че там не може да се строи. Вдигнаха ръце и малко по малко то си стана истинско тресавище, цялото обрасло в треволяци.

Съдията Ди кимна, мислейки си, че земетресенията са често явление в места с топли извори. Двамата крачеха по тясна безлюдна уличка. Тъмните очертания на извитите стрехи се открояваха върху лунното небе.

— Какво не бих дал, за да се измъкна от бандата на Ефрейтора!
— изведнъж рече Студента.

Съдията го стрелна с поглед. Досега бе смятал спътника си за не особено достоен представител на човешкия род, но дали не грешеше в преценката си?

— Така ли? — предпазливо подхвана той.

— Ами, разбира се! — презрително възкликна юношата. — Предполагам, от пръв поглед си личи, че нямам нищо общо с тая измет! Моят баща беше учител и аз съм завършил градското училище. Избягах от къщи, защото исках да стана мъж на място. Тази шайка е единствената в града, но те друго освен просия и дребно джебчийство не знаят! Затова се заяждат с мен тия боклуци, защото усещат, че с мен не могат да се мерят!

— Разбирам — каза съдията Ди.

— Вие с вашия приятел сте друго нещо — продължи замечтано Студента. — Колко ли гърла сте прерязали! Преди малко разправяхте, че не обичате убийствата, но то беше само защото чухте преди това келнерът да казва, че Ефрейтора не иска убийства в града. Разбирам ги аз тия неща!

— Далече ли е? — попита съдията.

— Следващата улица, зад съдилището. Тя свършва сред развалините. Я ми кажете, когато бяхте началник на стражниците, случвало ли ви се е често да изтезавате жени?

— Хайде да побързаме! — кратко отвърна съдията.

— Сигурно квичат като свине, когато ги пърлят с нажежените пръти! Те, жените, много си падат по мен, но аз пет пари не давам! Нали има и такъв уред, За трошене на ръцете? Много ли пищят, когато ги почнат с него?

Съдията стисна ръката на Студента с професионална хватка. Железните му пръсти се впиха дълбоко и юношата зави от болка. След миг съдията го пусна.

— Какво искаш, бе! — хленчеше юношата, поддържайки с лявата си ръка лакътя на дясната.

— Ти ми зададе въпрос — с приветлив глас каза съдията. — Аз ти дадох възможност сам да си отговориш на него.

Продължиха мълчаливо и скоро излязоха сред обширен пущинак. Топла сива мъгла се носеше ниско над храстите и тревите.

Малко по-нататък се виждаше назъбената кула на Северната врата.

— Ето ви го блатото! — мрачно съобщи Студента. Врявата на търговските улици бе останала далеч зад тях. Единствено викът на водната кокошка нарушаваше от време на време дълбоката тишина.

Съдията Ди тръгна по една хлъзгава пътека, която, изглежда, обикаляше блатото, като се взираше напрегнато сред храсталаците. Изведнъж спря: нещо червено се бе мярнало между съчките. Нагази с ботушите си в рядката кал и отстрани вейките. Показа се труп, увит до шията в разкошна дреха от червен бродирани на извезани със сърма цветя. Съдията мълчаливо се взря в лицето. Правилните красиви черти на мъртвата жена бяха застинали в необикновено ведро изражение. Бляскавата ѝ копринена коса, много дълга, бе завързана несръчно с ивица памучен плат. Трябва да беше двайсет и пет, двайсет и шест годишна. Меката част на ушите ѝ бе разкъсана, но се виждаха само няколко капки кръв. Той разтвори наметката и побърза веднага да я завие отново с нея.

— Иди при пътеката да наблюдаваш — викна той на Студента. — Зададе ли се някой, свирни!

Студента послушно тръгна и съдията отново разтвори червената дреха. Жената беше съвършено гола. Под лявата ѝ гърд стърчеше дръжката на кама, наоколо бе засъхнала кръв. Той внимателно разгледа оръжието. Дръжката беше от красиво гравирани сребро, потъмняло от времето. От незнание просякът бе пренебрегнал една много ценна старинна вещ. Съдията попипа гърдите. Кожата беше влажна. Повдигна едната ръка, която се отпусна свободно. Значи смъртта бе настъпила едва преди няколко часа. Спокойното изражение на лицето, голото тяло и липсата на обувки — всичко подсказваше, че жената е била убита в леглото си, докато е спяла. Убиецът е завързал нескоропосно косата ѝ, увил е тялото в дрехата и го е донесъл тук. Всичко се връзваше с хипотезата, която започваше да се изгражда в съзнанието на съдията.

Той издърпа настрана клоните, докато лунната светлина огря изцяло красивото стройно тяло, приклепна, нави дългите си ръкави и се взря в корема на жертвата. Съдията имаше солидни познания по медицина, не по-малки от тези на един регистратор на смъртните случаи. Докато изтриваше ръцете си във влажната трева, лицето му изразяваше недоумение. Покойната бе изнасилена, което

противоречеше рязко на всичките му предишни заключения. Той се изправи, уви отново тялото в червената дреха и го избута навътре под клоните, за да не се вижда от пътеката.

Завари Студента седнал на един голям камък внимателно да разтрива натъртената си ръка.

— Почти не мога да я движа — простена той.

— Много съжалявам! — иронично възкликна съдията. — Изчакай ме тук, аз ще претърся къщите наоколо.

— Не ме оставяйте сам — изплака младият нехранимайко. — Хората разправят, че духовете на загиналите в пожара витаят наоколо!

— Съжалявам — отвърна съдията. — Нали преди малко разправяше, че много си се забавлявал от техните крясъци, когато са загивали? Тези призраци сигурно те познават! Не се притеснявай, аз ще осигуря защитата ти.

Той обиколи три пъти камъка, на който седеше Студента, мърморейки някакви заклинания, и заяви:

— Сега вече няма от какво да се страхуваш. Знам тези заклинания от един стар даоистки монах. Никакъв призрак не може да влезе вече в кръга.

Сигурен, че младежът няма да посмее да се доближи до трупа в негово отсъствие, съдията забърза сред развалините и излезе пред една редица необитаеми къщи. След като ги заобиколи, зърна фенерите на чайната, където Цяо Тай го бе чакал днес следобед. След две минути чукаше на малката врата на Ямън.

ГЛАВА VI

МАГИСТРАТЪТ НА УЕЙБИН ПРАВИ МЪЧИТЕЛНА ИЗПОВЕД ПРЕД СВОЯ КОЛЕГА; СТУДЕНТА ГОВОРИ
ЗА ЗАГАДЪЧЕН ПЛАН

Вратата се отвори по-бързо, отколкото съдията Ди очакваше. На прага стоеше домоуправителят, чието лице просветна, и старият прислужник възкликна:

— Значи получихте все пак съобщението, което остави началникът на стражниците? Господарят не си е легнал още, господин Дън, той така ви очаква!

Той отведе съдията право в библиотеката. Две свещи в сребърни свещници осветяваха сгърченото лице на магистрата, задрямал в едно кресло. Когато старият човек почтително го събуди, Дън се хвърли към съдията Ди и щом останаха сами, извика:

— Слава на небесата, ето ви и вас! Аз съм в ужасно положение, Ди! Имам огромна нужда от съвета ви. Седнете, моля ви.

Съдията се настани пред масичката за чай и попита:

— Става въпрос за убийството на вашата съпруга, нали?

— Откъде знаете? — изумен подскочи Дън.

— Първо ще ви разкажа какво знам аз, а после вие ще ми кажете какво се е случило.

Дън посегна към чашата с чай. Ръката му трепереше и част от течността се разля върху полираната масичка.

— Когато ви посетих днес следобед — започна съдията Ди, — не можех да не забележа, че сте доста потиснат и притеснен. Попитах господин Бан дали не сте болен от нещо, но той ме увери, че здравословното ви състояние е отлично. Тогава си помислих, че непосредствено преди моето идване се е случило нещо неприятно. Спомних си за една подробност: домоуправителят беше учуден, че стаята на жена ви е още заключена. Вие му обяснихте, че е заминала спешно при сестра си в нейната вила извън града. Но защо в такъв случай стаята ще стои заключена? Нали прислужницата трябва да оправи леглото, да проветри и прочее? Освен това домоуправителят ви

съобщи, че е била счупена една старинна ваза, намираща се в тоалетната стаичка на вашата съпруга. Вие посрещнахте новината невъзмутимо. Скоро след това господин Бан ми каза, че тази ваза е била скъп семеен спомен и че вие сте държали на нея като на зеницата на окото си. Нима не бе очевиден изводът, че загубата вече ви е била известна, но нещо много по-тревожно е обсебвало съзнанието ви? Затова заключих, че в стаята на вашата съпруга се е случило нещо, което ви е разстроило дълбоко. Но вашите домашни тревоги не са моя работа и аз скоро престанах да мисля за това.

Съдията замълча и отпи глътка чай. Магистратът Дън стоеше безмълвен и Ди продължи:

— Впоследствие по стечение на обстоятелствата в ръцете ми попаднаха накити, които някакъв просяк снел от женски труп, захвърлен при блатото. Особено привлякоха вниманието ми чифт обеци с формата на лотосов цвят от сребро в скъп обков от злато и рубини. Съвсем очевидно обковът бе многократно по-скъп от сребърните цветове и беше явно, че съчетанието има някакъв символичен смисъл. С опасение си помислих, че накитите може би са принадлежали на вашата съпруга, нали нейното име е Сребърен Лотос? Разбира се, не е изключено в града да има и друга жена със същото име, но като си припомних възбудата ви и внезапното отсъствие на съпругата ви, заподозрях, че всички тези обстоятелства са свързани по някакъв начин. Дотук бях стигнал със заключенията си, когато началникът на стражниците дойде да ме потърси в хотела. Предположих, че желаете да се посъветвате с мен, но реших, че няма да е зле преди това да науча нещо повече за убитата. Затова се измъкнах през задната врата и помолих да ме отведат до блатото. Намерих без затруднения трупа и го огледах. Несъмнено беше на жена с високо обществено положение. Голотата ѝ подсказваше, че е била убита в леглото ѝ, от състоянието на трупа личеше, че смъртта е настъпила скоро след обедния час. Блатото не е далеч от Ямън и всички тези обстоятелства ме доведоха до заключението, че тялото е на вашата съпруга, убита по време на следобедния ѝ сън и довлечена до блатото, след като се е стъмнило. Вечер мястото не е никак оживено, вашата резиденция има заден изход към безлюдна уличка, която извежда право при блатото, така че малка е била вероятността някой да забележи пренасянето на трупа. Прав ли съм?

— Вашите разсъждения са абсолютно точни, Ди — бавно изрече магистратът. — Но...

Съдията Ди вдигна ръка:

— Преди да изслушам вашите обяснения, държа да уточня следното: каквото и да се е случило, аз ще направя всичко възможно, за да ви помогна, доколкото не влизам в противоречие със закона и не създавам затруднения на следствието. Така че дължен съм да ви предупредя: думите ви ще бъдат повторени пред съда, ако бъда призован за свидетел. Оттук насетне вие ще решите дали разговорът ни може да продължи.

— Напълно съм съгласен с вас — отвърна с глух глас магистратът Дън, — че тази ужасна трагедия трябва да бъде докладвана на префекта. Но вие бихте ми помогнали извънредно много, ако изслушате разказа ми и ме посъветвате как да формулирам защитата си, защото аз убих жена си.

— Защо? — спокойно попита съдията Ди.

Дън се отпусна назад в креслото и каза уморено:

— За да ви отговоря, трябва да се върна доста назад във времето. Преди повече от седемдесет години.

— Та вие според мен сте на не повече от четирийсет, а съпругата ви ми се стори около двайсет и пет годишна... — изненадан забеляза съдията.

Магистратът Дън поклати глава и попита:

— Несъмнено ви е известно името Дън Гуояо?

Съдията Ди свъси гъстите си вежди.

— Дън Гуояо... — замислено повтори той. — Почакайте. Имало е един много способен генерал с това име, който се е прочул с героизма си при големия поход в Средна Азия. Предричали му бляскава кариера в двореца, но той ненадейно си подал оставката, защото... — съдията внезапно спря и се вторачи в своя домакин: — Небеса... да не би да сте внук на генерала?

Дън бавно кимна:

— Да, негов внук съм. И позволете ми да кажа направо онова, което вие се поколебахте да изречете. Той е бил принуден да си подаде оставката, тъй като убил с нож най-близкия си приятел в пристъп на лудост. Оправдали го, но, естествено, трябвало да напусне армията.

В стаята се възцари за миг мъртва тишина, след което магистратът продължи:

— Баща ми беше напълно уравновесен човек и нима можех да предполагам, че болестта е наследствена? Преди осем години се ожених за Сребърен Лотос. Не ми се вярва да е имало по-безрезервно предани един на друг съпрузи. Дори си спечелих името на необщителен човек просто защото ничия компания не можеше да замени за мен общуването с обичната ми съпруга. Един ден, беше преди седем години, жена ми ме откри припаднал в спалнята ни. Когато дойдох на себе си, имах страшно главоболие и в трескавия ми мозък витаеха странни спомени. Дълго се колебах, но най-сетне признах на Сребърен Лотос, че в умопомрачението си бях видял себе си да убивам с кръвожадна наслада един човек. Разказах ѝ за наследственото проклятие, тегнещо над мен, обясних ѝ, че тя не може да живее с луд човек и че ще направя необходимото, за да ѝ възвърна свободата с бърз развод.

Дън покри лицето си с длани. Съдията Ди го наблюдаваше с дълбоко състрадание. След известно време магистратът се овладя и продължи разказа си:

— Сребърен Лотос категорично отказа. Тя заяви, че никога няма да ме напусне, че ще бди нищо лошо да не ми се случи, ако отново получа пристъпи. Настояваше, че нищо не било сигурно, че не се знаело дали припадъкът ми наистина се дължи на наследствено заболяване. Не исках да приема саможертвата ѝ, но тя беше непреклонна, заяви, че ако се разведе с нея, ще се самоубие, и накрая аз, жалкият подлец, се предадох... Нямахме деца до този момент и решихме и занапред да нямаме. Надявахме се, че плодовете на общите ни литературни занимания ще заменят радостта да гледаме как растат рожбите от плът на съпружеската ни любов. Ползвам се с името на затворен и студен човек и се надявам, Ди, че сега разбирате причината за това.

Съдията кимна безмълвно. Какво би могъл да каже човек пред лицето на подобна скръб? Дън продължи:

— Преди четири години получих втори пристъп, две години по-късно — трети. Последния път съм бил изпаднал в такова буйство, че жена ми насила изляла в устата ми приспивателно, за да не се стигне до най-лошото. Единствено нейната всеотдайност ме крепеше, но

преди четири седмици се случи нещо, което ми отне и тази утеха, и вече не можех да споделям страданията си с нея.

Дън посочи големия червен лакиран параван зад посетителя и каза бавно:

— Лакираният параван обсеби душата ми.

Съдията Ди се извърна. Трепкащата светлина на свещите хвърляше причудливи сенки върху изящно гравираната повърхност на старинната вещ.

— Разгледайте го отблизо — прошепна Дън със затворени очи. — Аз ще ви го описвам, знам го наизуст целия.

Съдията Ди се изправи и пристъпи към паравана^[1]. Той бе съставен от четири крила, четири изображения, изящна инкрустация на червен лак с частици зелен нефрит, седеф, сребро и злато. Явно беше много ценна антика, на не по-малко от двеста години, реши съдията. Дън продължи разказа си с едва доловим шепот:

— Четирите крила представят, както обикновено, четирите годишни времена. На първото, най-лявото, е изобразена пролетта. Един млад студент е заспал над книгите си на верандата на своя дом под клоните на висок бор. Слугата му приготвя чай, а в неговия сън са се явили четири девойки. И четирите са прекрасни, но една от тях е завладяла сърцето му. На второто крило се вижда лятото, сезонът на зреещите амбиции. Студентът е вече мъж. Следван от слугата си, той пътува за столицата, където ще положи последния си изпит и ще поеме чиновническата кариера. На третото крило е есента, време за събиране на плодовете. Младият мъж е издържал изпитите си и вече е на държавна служба. Облечен е в дворцов костюм, вози се на колесница, следва го прислужник с голямо ветрило, белег за ранга му. Той минава край една красива къща, на чийто балкон са четирите момичета от младежкия му сън и сред тях онази, която ще направи своя съпруга.

Магистратът замълча. Съдията Ди пристъпи пред четвъртото крило и го заразглежда внимателно.

— На четвъртото крило е зимата — поде Дън. — Време за размисъл, за озарен поглед към постигнатото, за спокойна радост. Това е картина на семейното щастие.

Съдията Ди се вгледа в любовната двойка, разположена зад маса в богато жилище. Художникът бе нарисувал двамата съвсем близо един до друг, като мъжът обгръщаше с една ръка раменете на жената, а с

другата ѝ подаваше чаша чай. Той се обърна и понечи да седне в креслото, но магистратът извика:

— Почакайте малко! Попаднах на този параван у един антиквар в столицата малко след като се ожених за Сребърен Лотос. Купих го веднага, макар че търговецът поиска много висока цена и трябваше да заложа някои неща. Не се поколебах нито за миг, защото на четирите крила с най-голяма точност бяха изобразени решителните моменти в моя живот. Като студент в родния ми град веднъж наистина ми се явиха насън четири девойки. По-късно, когато отивах с колесница в столицата, ги зърнах на балкона на една двуетажна къща, която се оказа жилище на излезлия в пенсия префект У. И след това се ожених за втората му дъщеря — Сребърен Лотос, възлюбената от моя сън! Този параван беше нашата най-ценна придобивка и винаги го вземахме с нас, където и да пътувахме. Колко пъти сме стояли пред него и сме се взирали в най-малката подробност, припомняйки си времето, когато ухажвах бъдещата си съпруга, и после сватбата! Преди една луна... беше голяма жегга следобеда и аз накарах домоуправителя да ми постели тук в библиотеката, защото винаги има един свеж полъх. Възглавницата ми беше точно срещу четвъртото крило и двамата влюбени се намираха пред очите ми. Тогава направих ужасяващо откритие: рисунката не беше същата. Сега мъжът забиваше нож в гърдите на жена си!

Съдията Ди се наведе, за да разгледа по-отблизо сцената, и сподави възкликанието си. Лявата ръка на мъжа, онази, с която бе обгърнал раменете на своята любима, стискаше кама, насочена към сърцето ѝ. Смъртоносното оръжие бе изобразено с тънка ивица сребро, инкрустирана в лака. Съдията поклати изумен глава и се върна да седне при масичката за чай.

— Не зная кога е станала промяната — продължи магистратът. — Най-внимателно огледах тази част. Отначало помислих, че вероятно майсторът е изпуснал едно парченце сребро и то е потънало в горещия лак, за да се появи сега, когато повърхността е започнала да се лющи. Но после открих за жалост, че парченцето е добавено след завършването на паравана... и то доста несръчно, както личи от малките пукнатини по лака наоколо.

Съдията Ди кимна мълчаливо. И той бе забелязал пукнатините.

— Значи аз бях този, който бе добавил там изображението на смъртоносното оръжие в безпамятен пристъп на безумие. Оттук следваше второ заключение: в болната част на моя мозък назряваше план за убийство на съпругата ми.

Магистратът Дън прокара ръка по челото си, погледна за миг паравана и побърза да извърне глава. С глух глас той продължи разказа си:

— Оттогава това изображение не ми даваше мира. На няколко пъти през последните седмици сънувах, че убивам жена си... страшни кошмари, от които се събуждах целият облян в пот. Денем навред ме преследваше една и съща мисъл, образът от паравана бе неизменно пред очите ми. Какво можех да направя? Нима можех да разкажа на жена си? Тя би понесла всичко, само не и това, че аз, съпругът ѝ, мога да се превърна в неин враг, дори и в момент на умопомрачение. Не, това би я сломило!

Дън остана за миг вторачен с невиждащи очи в масичката за чай, после като че ли се посъвзе и продължи с безстрастен глас:

— Днес обядвахме заедно отвън, на сянка в градината. Аз се давех от задуха, главата ме цепеше непоносимо. Казах на Сребърен Лотос, че ще почивам в библиотеката, защото трябва да прегледам някои документи. Но и тук беше душно, не можех да си събера мислите и реших да отида при жена си — Дън се изправи и подкани слушателя си: — Елате, ще ви покажа.

Той взе една от свещите и поведе съдията по тесен коридор. След няколко завоя спря в едно преддверие, отвори някаква врата и от прага показва на съдията тоалетната стая на жена си. Вдясно се виждаше тоалетна масичка от червено дърво с полирано сребърно огледало. Вляво, пред тясна врата, имаше ниска бамбукова кушетка. В средата на пода, покрит с червени мраморни плочи, бе поставена изящно изваяна абаносова масичка.

— Върху тази масичка — каза магистратът Дън — стоеше старинната ваза, която съм съборил. Вратата отляво води към малка вътрешна градина с езеро и златни рибки в него. Прислужницата на жена ми винаги спи на тази кушетка. Голямата червена лакирана врата насреща е към спалнята. Почакайте ме за миг, моля ви.

Той прекоси стаичката, вадейки от пазвата си ключ със сложна изработка, и отвори червената врата, след което се върна при съдията.

— Когато влязох тук рано следобеда, прислужницата спеше на кушетката. Последното, което си спомням, е жена ми, която зърнах през вратата насреща. Лежеше гола на леглото и спеше спокойно, положила глава върху дясната си ръка, свита в лакътя. Виждах нейния красив, обичан профил, но десният ѝ крак беше праметнат върху левия и долната част от тялото ѝ оставаше скрита от очите ми. Дългата ѝ коса, с която толкова се гордееше, бе разпусната и образуваше възглавница под главата ѝ, а надолу се разливаше в копринен водопад по леглото. Тъкмо когато тръгнах да я събудя, пред очите ми притъмня. Дойдох на себе си, лежащ на пода сред отломките на старинната ваза. В главата ми бръмчеше, пред очите ми имаше мъгла, чувствах силна болка в слепоочията. Погледът ми падна на момичето върху бамбуковото легло. То продължаваше да спи. Надигнах се с мъка и едва-едва стигнах до вратата на спалнята. Съпругата ми лежеше все така, със затворени очи. Слава на небесата, помислих си, този път тя нищо не разбра! Но когато пристъпих навътре в стаята, видях, че от гърдите ѝ стърчи дръжката на моята кама. Бях я убил.

МАГИСТРАТЪТ ДЪН СЪЗИРА ЖЕНА СИ

Дън зарови лице в дланите си и изхлипа сподавено, подпрян о рамката на вратата.

Съдията Ди влезе в спалнята и огледа широкото легло, покрито с фина рогозка от мека тръстика. До възглавницата имаше няколко кървави петна. Вдигна очи нагоре и забеляза на стената до прозореца празна кания от кама, овесена на копринен шнур. До нея бяха окачени старинна сабя в медна ножница с тънка изработка и седемструнна лютня. Як дървен прът затваряше единствения прозорец от бамбукови летви, облепени с плътна бяла хартия. Освен леглото мебелировката се състоеше от масичка за чай, прекрасна старинна изработка от сандалово дърво, и две подобни столчета. В ъгъла стояха един върху

друг четирите традиционни сандъка за дрехи от червена кожа, по един за всеки сезон.

След като огледа набързо всичко, съдията Ди се върна при магистрата и го попита загрижено:

— После какво направихте?

— Този втори шок напълно ме извади от равновесие. Излязох, заключих вратата след себе си и се запътих към библиотеката. Как съм стигнал, не помня. Тъкмо се опитвах да събера мислите си и кошмарната истина малко по малко започваше да се налага в размътеното ми съзнание, когато домоуправителят съобщи за вашето посещение.

— Дълбоко съжалявам, че се появих толкова не на време — смутено промълви съдията. — Но откъде можех да зная...

— Аз ви моля най-смирено да ме извините за хладното ми държание, когато пристигнахте — учтиво отговори домакинът. — Ако не възразявате, да се върнем в библиотеката.

Когато отново седнаха от двете страни на масичката за чай, Дън каза:

— След като вие си тръгнахте, малко се посъвзех, а по-късно обичайната записия на следобедното заседание ми помогна да дойда на себе си. Един доста любопитен случай на самоубийство ме откъсна за малко от собствената ми трагедия, но дори и за миг не съм имал намерение да избягвам законовите последици от деянието си. Правосъдието трябва да си свърши работата, моят дълг е да се явя пред префекта и да разкажа всичко. Но ме измъчваше въпросът, какво да правя с тялото на нещастната си съпруга и какво да кажа на прислугата. Тогава изведнъж си дадох сметка, какъв късмет е, че в тези трагични обстоятелства имам до себе си един мъдър колега, като вас. Изпратих началник-стражата да ви доведе колкото може по-бързо от хотела. Когато се върна и каза, че сте излезли, без да кажете къде отивате, ме обзе паника. Много разчитах на вашето присъствие, а излизаше, че щях да ви видя едва утре. Ами ако ви се случеше нещо... тогава трябваше да се оправям с всичко сам! Всеки миг прислужницата щеше да поиска да оправи леглото... да проветри стаята... ей сега щеше да се появи домоуправителят, за да поиска ключа... Една-едничка мисъл ме завладя изцяло: мъртвото тяло трябваше да изчезне. Издебнах, докато прислужниците вечеряха,

промъкнах се в спалнята, набързо завързах косите й, грабнах някаква дреха и увих тялото. После го изнесох през малката врата отзад, спуснах се по уличката, без да ме види никой, минах през развалините и оставих ужасния си товар в храсталаците. Когато се върнах обратно, изведнъж проумях каква глупост съм направил. Изгубил ума и дума, не се бях сетил за най-простия начин да забавя разкритието: трябваше просто да кажа на домоуправителя, че ключът се е изгубил! Точно така и направих, когато той дойде да ми го поиска след вечеря. Но този инцидент ми показва до каква степен съм неспособен да се справя сам в такова състояние, и затова отново изпратих началник-стражата до вашия хотел, като му наредих този път да ви остави бележка с молба да дойдете независимо от часа. И оттогава ви чакам, надявайки се да се появите, колкото и да е късно. Слава на небесата, вие дойдохте! Какво ще ме посъветвате да направя?

Известно време съдията Ди остана безмълвен, поглаждайки дългата си черна брада. Погледът му обхождаше лакираните крила на паравана, после той се обърна към Дън и отсече:

— Нищо. Поне засега.

— Какво искате да кажете? — извика Дън и се надигна от мястото си. — Трябва утре сутринта да потегля колкото може по-рано за префектурата. Помогнете ми да съчиня писмото си до префекта. Още тази вечер ще пратя да го занесат, защото иначе...

Съдията Ди вдигна ръка.

— Успокойте се — каза той. — Аз направих оглед както на трупа, така и на мястото, където се е разиграла трагедията, и смятам, че не разполагаме с достатъчно данни, за да заключим, че извършителят сте вие.

Дън подскочи, закрочи напред-назад и извика:

— Това, което казвате, е несъстоятелно, Ди! От какво доказателство още се нуждаете? Моите припадъци и кошмари, този параван...

— Да, така е — прекъсна го съдията. — И все пак има някои доста любопитни подробности... които говорят за външна намеса.

Дън тропна с крак по пода.

— Не се опитвайте да пробуждате в мен напразни надежди, Ди. Много е жестоко! Да не би да смятате, че тъкмо когато съм изгубил

разсъдък, се е появил някакъв непознат злосторник и е убил жена ми? Би било наистина нелепо съвпадение!

Съдията Ди сви рамене.

— И аз като вас не съм любител на съвпаденията — съгласи се той — и все пак съм попадал на най-невероятни. Та какво по-невероятно от това да слагате оръжие в ръката на фигурата върху този параван, без да си спомняте? Още нещо: когато първия път сте надникнали в спалнята, видели сте жена си да лежи на кревата в гръб, ако не се лъжа. Ами ако вече е била убита? Имате ли врагове в града, Дън?

— Разбира се, че не! — гневно извика магистратът. — Освен това единствено на двамата с жена ми ни бе известно символичното значение на четирите крила. И параванът не е излизал от къщата, откакто дойдохме тук. Значи никой освен мен не би могъл да вложи в ръката на мъжа сребърното парченце! — след кратка пауза той продължи с малко по-спокоен тон: — Какво сте намислили, Ди?

— Дайте ми един ден, за да събера допълнителни доказателства — отвърна съдията. — Само един ден! Ако не успея, вдругиден ще тръгна заедно с вас за Биенфу и сам ще обясня всичко на префекта.

— Забавянето на донесение за убийство е сериозно нарушение, Ди! — възрази Дън. — Преди малко казахте, че не възнамерявате по никакъв начин да пречите на следстви...

— Поемам цялата отговорност за закъснението — прекъсна го съдията.

Със свъсени вежди Дън отново закрочи напред-назад из библиотеката като пленен звяр. После се спря и каза примирено:

— Така да бъде, Ди. Оставям всичко във ваши ръце. Какво трябва да направя?

— Няколко съвсем дребни неща. Първо вземете един плик и напишете на него името и адреса на вашата съпруга.

Дън отключи най-горното чекмедже на бюрото си и извади един плик. Написа на него няколко йероглифа и го подаде на Ди, който го мушна в ръкава си и каза:

— Сега идете да вземете един кат дрехи на вашата съпруга и ги увийте на вързоп. Да не забравите и чифт обувки!

Магистратът го изгледа учуден, но излезе, без да каже дума. Щом остана сам, съдията Ди бързо измъкна от незаклученото чекмедже

няколко официални бланки за писма и пликове с големия червен печат на съдилището и прибра всичко в ръкава си. Когато Дън се появи с един вързоп, увит в син памучен плат, погледът му попадна върху изкаляните поли на съдията и той възкликна смутено:

— Моля да ме извините, Ди! Толкова съм затънал в собствените си грижи, че дори не се сетих да ви предложа дрехи за преобличане. Дрехата и ботушите ви са целите в кал. Позволете да ви заведа до...

— Не, не! — прекъсна го съдията. — Тази вечер имам още няколко ходения на места, където една безупречно чиста дреха ще бие излишно на очи. Ще облека тялото в дрехите, които донесохте, и ще го извлека на пътеката, за да може утре сутринта първият минувач да се натъкне на него. В ръкава ще пъкна плика, така че идентифицирането да е незабавно. Щом ви донесат тялото, наредете веднага да бъде извършена аутопсия. Предполагам, че имате добър регистратор на смъртните случаи?

— Да, това е собственикът на голямата аптека до пазара.

— Добре. Ще кажете, че жена ви е била убита, докато е отивала към Северната врата, и че се води следствие. След това можете да поставите тялото във временен ковчег — той пое вързоп с дрехите и потупа Дън по рамото. — Опитайте се да поспите, Дън. Утре ще се видим. Не, не си правете труда да ме изпращате — със сърдечна усмивка се сбогува съдията.

Завари Студента в окаяно състояние. Младежът се свиваше на камъка и тялото му се тресеше. Опитва се да каже нещо, но зъбите му затракаха неудържимо.

— Не се страхувай, магистре на разбойническите науки! Аз съм — успокой го съдията Ди. — Ще хвърля още едно око на трупа и после тръгваме.

Младежът беше толкова уплашен, че не обърна никакво внимание на вързоп в ръката на съдията. Ди внимателно изтегли камата, уви я в парче навосъчена хартия и я прибра в пазвата си. После облече тялото и го изтегли на пътеката. Извика Студента и двамата мълчаливо поеха по заспалите улици.

Младежът се съвземаше с мъка от дългото чакане. Съдията си помисли, че цялата му кръвожадност по всяка вероятност бе само юношеско перчене. Момчето беше само на осемнайсет години, след някоя и друга година злополучният вкус към насилието щеше да

отшуми и да се забрави. Нехранимайко беше, разбира се, но като че ли не изцяло покварен. Ако не загазеше сериозно, може би по-късно би могъл да се върне към нормалния живот! Някъде по средата на пътя обектът на тези съчувствени разсъждения внезапно се обади:

— Знам, че вие с Ефрейтора за нищо ме нямате, но ви казвам, че само след два дни ще ви накарам ей такива очи да ококорите! Толкова пари ще имам, колкото през живота си няма да помиришете!

Съдията Ди не отговори, този род хвалби го отегчаваха. Когато се показа странноприемница „Феникс“. Студента спря и заяви:

— Довиждане. Имам да свърша една работа.

Съдията Ди продължи сам.

[1] Изкуството на лака датира от дълбока древност. Лакът се извлича от т.нар. лаково дърво (*Rhus vernicifera*), което расте в Централен и Южен Китай. Полага се на дървена основа, като при най-качествените образци пластове надминават двеста — Б.пр. ↑

ГЛАВА VII

ПРОЛЕТНИ МИСЛИ СПОХОЖДАТ ЦЯО ТАЙ; ЕДНА ЕСЕННА РОЗА СЕ ИЗПРЕЧВА НА ПЪТЯ МУ

След като съдията Ди и Студентът тръгнаха за блатото, Цяо Тай изпи няколко чаши с Ефрейтора. Приказката бързо се насочи към битките на императорската армия през последните години^[1]. Явно това бе любимата тема на Ефрейтора.

— Щом обичаш военния живот, защо си напуснал войската? — попита Цяо Тай.

— Направих една глупост! — отвърна Ефрейторът. — Пивницата започна да се изпълва с облечени във вонящи дрипи просяци, които идваха по двама, по трима. Ефрейторът и Голият Череп потънаха в сметки. Цяо Тай реши, че въздухът става непоносим. Освен това се опасяваше да не се появи просякът, който му бе продал бижутата, и се измъкна навън.

Все още беше задушно. Помощникът на съдията Ди помисли, че по всяка вероятност край реката ще е по-свежо и се запуска наслуки по някаква стръмна уличка. След като се полута известно време, излезе на един висок мост, извит във висока дъга над реката. Спря най-горе и се облегна на изваяните мраморни перила. Под него черната вода бучеше яростно и къпеше с бяла пяна стърчащите тук-там остри скали.

Цяо Тай проследи със замечтан поглед водовъртежите на лудия бързей, вдъхвайки с пълни гърди хладния въздух.

Минувачите бяха редки. По разкошните постройките с многобройни дворове, накацали по брега, личеше, че кварталът е богаташки. На отсрещния бряг се издигаха внушителните назъбени стени и високият портал на гарнизонната казарма. Разноцветни знамена висяха неподвижно най-горе в застиналия въздух.

Двама разбойници безшумно се насочиха към него на плъстените си подметки, но когато наближиха, се спогледаха и обезкуражено поклатиха глави. По-добре беше да не закачат този снажен мъжага!

Цяо Тай се усещаше неспокоен. От началото на вечерта напразно се опитваше да проумее в какво се бе впуснал неговият господар. Накрая мъдро реши, че не си струва да си блъска главата. Нали и без това съдията щеше да му каже, щом му дойдеше времето! Виното, което бе изпил с Ефрейтора, киселееше в устата му. Той се изплю в реката и си помисли за приятелите си, останали в Бънлай. Няма начин в този миг Ма Жун и храбрият сержант Хун да не седят в „Градината на деветте цвята“, любимата им кръчма срещу съдилището. Освен ако Ма Жун не е хукнал пак подир някоя фуста! Май и на него нямаше да му се отрази зле женска компания, но мисълта да се завира в някой долен бардак го накара да се намръщи. Той въздъхна и реши да се прибере в странноприемницата. Може би дрипльовците вече се бяха разотишли. Слезе от моста и тръгна по брега. По някое време отново му се стори, че някой го следи. Но нали Куншан вече бе техен съюзник?

Той свърна по една уличка в южна посока. След няколко крачки осветеният прозорец на една голяма къща зад красива бамбукова ограда привлече вниманието му. Той се повдигна на пръсти и надникна през оградата, любопитен да види кой ли още будува толкова късно. Зърна ъгъла на богато обзаведена стая, ярко осветена от два сребърни свещника, поставени върху тоалетна масичка. Пред огледалото една жена по прозрачна дреха от бяла коприна разресваше косите си. Някоя почтена жена не би си позволила да се покаже по такъв непристоен начин и Цяо Тай стигна до единствения възможен извод: това прелестно създание беше куртизанка, работеща за своя сметка. Той я огледа с одобрение. Беше към трийсетгодишна, с пищни форми и красиво овално лице... С други думи — от типа зряла и опитна жена, който винаги особено бе привличал Цяо Тай. Той подръпна замислено мустаците си и отново си рече, че компанията на едно очарователно същество бе тъкмо онова, което най-подхождаше на настроението му в момента. От друга страна, по всичко личеше, че класата ѝ не бе от ниските. Значи и да склонеше да го ощастливи с прелестите си, оставаше паричният въпрос. В ръкава му имаше само два наниза медни грошове, а тук по всяка вероятност щяха да са нужни поне пет... ако не и един сребърник. Е, в крайна сметка можеше поне да опита да се запознае с хубавицата и да си определи среща за друга вечер. Във всеки случай си заслужаваше да опита.

Той отвори бамбуковата портичка, прекоси малката елегантна градина и почука на черната лакирана врата. Отвори му самата жена. Тя извика учудено, когато го видя и прикри уста с длан. Цяо Тай се поклони ниско и каза учтиво:

— Много се извинявам, че ви безпокоя в този късен час, помлада сестрице! Минавах отгук, видях ви през прозореца да разресвате косите си и чарът ви толкова ме развълнува, че си позволих да вляза, за да ви попитам дали един изморен странник не би могъл да отдъхне за миг, наслаждавайки се на разговор с вас.

Жената се колебаеше. Тя го огледа внимателно, сбърчила чистото си бяло чело. После лицето ѝ се озари от усмивка и тя каза с приятен

изискан тон:

— Очаквах другиго... Но тъй като времето на срещата отдавна отмина, бъдете добре дошли.

— О, не мога да си позволя да нарушавам уговорени срещи. Ще дойда утре! — забързано каза Цяо Тай. — Вашият гост не може да не се появи... В противен случай значи е голям глупак.

Жената се засмя и Цяо Тай установи, че смехът я прави още по-привлекателна.

— Вие сте симпатичен мъж, знаете ли? Заповядайте! — тя отстъпи навътре и Цяо Тай я последва. — Седнете! — кокетно измърка тя. — Докато си довърша прическата.

Цяо Тай приседна на една табуретка от цветен порцелан и си рече, че ще е голям късмет, ако успее да си уреди среща за някоя следваща нощ, защото явно бе попаднал на една от най-скъпите куртизанки. Подът бе застлан с дебел син килим, плътни брокатени драперии закриваха стените, широкото легло бе от абаносово дърво, инкрустирано със седефени фигурки. Ароматният дим на скъпо благовоние се виеше нагоре от позлатен съд върху тоалетната масичка. Цяо Тай засука мустак, загледан с одобрение в налетия гръб и заобления ханш на домакинята. После очите му залепнаха за белите ръце, които сновяха по дългите блестящи плитки, той се прокашля и каза:

— Сигурен съм, че една толкова очарователна особа като вас има и прекрасно име!

— Прекрасно име? — усмихна се жената в огледалото. — О... Наричайте ме Есенна Роза.

— Наистина е прекрасно. Съвсем подходящо за вашата изискана красота.

Жената се обърна засмяна, седна на ръба на леглото и лениво размаха пред лицето си едно ветрило. Очите ѝ огледаха късния посетител.

— Не изглеждате никак зле, добре сте сложен. Дрехата ви е от добър плат и жалко, че не умеете да я нагласите по-изящно. Нека се опитам да отгатна професията ви... Офицер в отпуск, ако не се лъжа?

— Почти познахте! — възкликна Цяо Тай. — Освен това е вярно, че съм странник, както споменах.

Тя отново спря на него блеснали очи и попита:

— Ще останете ли за дълго в Уейбин?

— Само за няколко дни. О, сега, след като ви срещнах, бих желал да прекарам тук живота си!

Тя го тупна игриво по коляното с ветрилото си:

— Не знаех, че офицерите ги обучават на такива изискани обноси! — тя небрежно отпусна краищата на робата си, които разкриха две прелестни полукълба и го стрелна през рамо с очи.

Цяо Тай се завъртя неспокойно на табуретката си. Защо не се появяваше старата наставница с обичайния чай? Куртизанката му показваше недвусмислено, че е приет и според етикета на „света на вятъра и върбите“^[2] сега трябваше да уточни с наставницата заплащането. Есенна Роза го гледаше с очакване. Цяо Тай се прокашля притеснено и попита:

— Къде бих могъл да намеря... хм, наставницата ви?

— Наставницата ми ли? — повдигна тя вежди.

— Да, за да си поговорим с нея за...

— Не ви ли стига да си говорите с мен?

— Моля ви, не се шегувайте — засмя се Цяо Тай. — Нали трябва с нея да се разберем за... практическата страна на нещата!

— За какво намеквате? — очарователно се нацупи тя.

— Велики небеса! Не сме деца в края на краищата! Трябва все пак някой да ми каже колко трябва да платя, колко време мога да остана и така нататък.

Тя прихна и прикри устата си с ветрилото. Цяо Тай също се усмихна притеснено. Когато престана да се смее, Есенна Роза смръщи вежди и заяви:

— Със съжаление трябва да ви съобщя, че моята наставница е болна. Така че ще трябва с мен да обсъдите „практическата страна на нещата“, както деликатно се изразихте. Кажете, уважаеми господине, на колко оценявате благоразположението ми?

— Десет хиляди жълтици! — галантно отвърна Цяо Тай.

— Вие сте направо прелест! — сияеща отвърна тя. — Но и голям разбойник! Сигурна съм, че у вас съпругите ви нямат миг покой. Добре, днес ми е специален ден и съм готова да забравя за практическата страна на нещата. Но не се надявайте на второ посещение, тъй като се каня да напусна Уейбин. Нали ми обещахте, че няма да идвате повече тук?

— Вие разбивате сърцето ми, но все пак обещавам! — отвърна Цяо Тай, мислейки със завист за богаташа, когото несъмнено щеше да придружи тази разкошна жена. Той се премести на леглото до нея, обгърна раменете ѝ с ръка и залепи устни за нейните, развързвайки колана на дрехата ѝ.

[1] През 630 г. започва голяма офанзива на империя Тан в Средна Азия. През 658 г. вече има китайски префектури в Ташкент, Самарканд и Бухара — Б.пр. ↑

[2] „Светът на вятъра и върбите“ или на „вятъра и цветята“: светът на скъпо платените куртизанки, където повече от любовните услуги се ценели талантът (музикален, поетичен или друг), изтънчената интелигентност, остроумният разговор. Редовни посетители били високопоставени чиновници, литератори, художници и др. Мнозина намирали тук истинска отмора в компанията на красиви и интересни жени, далеч от задължителните протоколни отношения със съпругите и наложниците у дома — Б.пр. ↑

ГЛАВА VIII

ЕДИН ИЗНУДВАН ИСКА СЪДЕЙСТВИЕ ОТ СЪДИЯТА ДИ; ЕДИН КРАДЕЦ МУ РАЗКРИВА НЯКОИ МАЛКИ ТАЙНИ

Цяо Тай отвори вратата на странноприемницата, тананикайки си доволно. Пивницата беше празна, само Розов Карамфил намръщено бръскаше пода с бамбукова метла.

— Къде е Студента? — запита тя.

— Сигурно не е далече — отвърна Цяо Тай и се отпусна внимателно в старото плетено кресло, най-удобното в заведението. — Пригответи един чайник, моля ти се! Не е за мен, а за моя приятел, който по цял ден се налива с чай! Куншан идвал ли е?

Розов Карамфил се намръщи още повече.

— Идва. Каква отврат! Казах му, че и двамата сте излезли, и той рече, че ще мине по-късно. С какви ли не мъже съм била през живота си, но този и десет жълтици да ми даде, пак не бих легнала с него!

— Ще си затваряш очите — предложи Цяо Тай.

— Не е въпросът само в мутрата му. Той е от ония, извратените. Като ми пререже гърлото, какво да правя с десетте хиляди?

— Ще ги дадеш рушвет на Черния съдия от пъкъла^[1]! Стига вече с тоя Куншан... За мен какво ще кажеш, скъпа?

Момичето го огледа от главата до петите. Подуши въздуха и изсумтя презрително.

— Ти ли? Следващата седмица може би, като се поокопитиш! Както си се ухилил до уши, явно са те изстискали докрай. И не си минал никак евтино, като съдя по аромата! Та ти тази вечер не можеш да вдигнеш и крайчето на полата ми!

Тя му обърна гръб и тръгна към кухнята, а Цяо Тай се изкикоти доволно. Отпусна се в креслото, вдигна краката си на масата и почти незабавно захърка. След малко се появи Розов Карамфил, остави до него на масата голям чайник, прозина се широко и се върна зад тезгяха, където се зае да си чисти зъбите.

По някое време на вратата се почука. Розов Карамфил се втурна да отвори и разтревожено попита съдията Ди, който се появи на прага:

— Студентът не е ли с вас? — Съдията я стрелна с очи и отвърна:

— Пратих го да свърши една работа.

— Дали няма да се натопи в нещо?

— Поне не в такава, от което няма да успея да го измъкна. Ти ми изглеждаш уморена, пиленце. Я по-добре иди да си легнеш, ние ще поостанем още малко.

Тя се упъти към тясното стълбище, а съдията Ди разбуди Цяо Тай. Очите на помощника помръкнаха, когато видя умореното лице на съдията. Побърза да му предложи чаша чай и тревожно запита:

— Какво се е случило?

Съдията Ди разказа за заключенията си относно мъртвото тяло до блатото и за разговора си с Дън. Още не беше свършил, когато на вратата тихичко се почука. Цяо Тай отиде да отвори.

— Велики небеса! — изръмжа той, когато видя на прага Куншан. — Пак тази мутра!

— Поне едно благодаря да ми бяхте казали! — кисело процеди едноокият. — Добър вечер, господин Чън! Вярвам, че не се оплаквате от новото си жилище?

— Седни! — кратко нареди съдията Ди. — Ти ни направи услуга, признавам. Сега обясни причината!

— Право да ви кажа — отвърна Куншан — все ми е едно дали вас двамата ще ви арестуват, или ще ви отсекат главите на площада. Работата е, че сте ми нужни, и то незабавно. Слушайте! Аз съм най-сръчният крадец в цялата провинция. В занаята съм от трийсет години и досега не са ме хващали нито веднъж. Но ми липсва физическа сила. Не съм се и опитвал да се сдобия с такава, защото смятам насилието за простотия. Само че сега има една работа, за която вероятно ще се наложи известен натиск. Аз ви проучих внимателно и смятам, че ставате. Ще ви дам пай от плячката. Няма да е кой знае какво, разбира се, защото вие нищо не рискувате, аз съм подготвил нещата и работата е опечена.

— С други думи — прекъсна го Цяо Тай, — за нас черната работа, за теб парата! Тая няма да я бъде, скопец такъв!

Лицето на Куншан побледня. Явно Цяо Тай бе засегнал болното му място и той просъска:

— Лесно ти е да се перчиш само защото имаш яки мускули! И се мислиш за голям женкар, нали? Едва не срути леглото преди малко! Както е казал поетът: „Пороен дъжд ороси есенната роза.“^[2]

Цяо Тай скочи, сграбчи Куншан за гушата и го хвърли на пода. Натисна с коляно гърдите му, без да пуска гърлото му с ръчищата си, и изрева:

— Ти си ме шпионирал, мръсна свиня! Ей сега ще ти извия врата!

Съдията Ди побърза да дръпне помощника си за рамото.

— Остави го, искам да чуя какво ни предлага!

Цяо Тай пусна Куншан, чиято глава издумка глухо на дъските. Едноокият остана неподвижен, отваряйки уста като риба на сухо.

— Прекарах един час с жена — обясни мъжката с побеляло от гняв лице. — Този плъх ме е гледал.

— Мислех те за по-дискретен в похожденията ти — студено отвърна съдията. — Не искам да пречат на моите разследвания. Полей главата на този негодник!

Цяо Тай отиде до тезгяха, взе легена с мръсната вода от измитите съдове и я плисна върху главата на Куншан.

— Ще му трябва известно време на кучия син, докато се свести — промърмори той.

— Седни! — нетърпеливо нареди съдията Ди. — Нека да ти доразкажа какво научих от Дън.

Когато съдията довърши разказа за лакирания параван, гневът на Цяо Тай се бе изпарил и той промълви развълнуван:

— Каква невероятна история! — съдия Ди кимна.

— Сметнах, че не е уместно да споделям с моя колега най-сериозното основание, което ме кара да мисля, че съпругата му е убита от някой друг. На теб мога да го кажа: тя е била изнасилена. Не исках допълнително да разстройвам нещастния човек.

— Но нали казахте, че лицето ѝ е било спокойно? — попита Цяо Тай. — Нямам опит в изнасилването на спящи жени, но предполагам, че в такъв случай тя би се събудила и би изразила известно възмущение...

— Това е само едно от смуцаващите обстоятелства в този оплетен случай — отвърна съдията. — Внимавай, Куншан, май идва на себе си.

Цяо Тай вдигна едноокия и го тръсна на плетеното кресло. Куншан се пресегна към чашата с чай и отпи няколко глътки, преглъщайки мъчително. След това изграчи към Цяо Тай:

— Скъпо ще ми платиш, животно такава!

— По всяко време съм на твое разположение! — отвърна му Цяо Тай.

В единственото око на Куншан припламна зла искра и той каза със сгърчено лице:

— Хубаво те изпързала веселата вдовица!

— Вдовица? — извика Цяо Тай.

— Вдовица я, и то прясна! Оная врата, на която похлопа, дървена главо, беше на Гъ Циюан, търговеца на коприна, дето се самоуби вчера! Опечалената му вдовица се премести от семейната спалня в този малък будоар, за да жалее на воля! А ти, уж големият познавач на жените, я взе за куртизанка!

Цяо Тай промърмори нещо неразбираемо с пламнало лице. Съдията Ди искрено го съжали и побърза да каже:

— Може би разпуснатите нрави на съпругата му обясняват самоубийството на Гъ?

Куншан опипваше внимателно гърлото си. После изпи на един дъх втора чаша чай и изрече с отвращение:

— Жените са безнравствени същества и госпожа Гъ не прави изключение. Интересното е, че онова, което искам да ви предложа, е свързано с нейния мъж. Слушайте ме внимателно, ще бъда кратък. В ръцете ми попадна тефтер, принадлежащ на Лън Циен, известен banker в града, който беше съдружник и финансов съветник на Гъ Циюан. Аз отбирам от сметки и бързо открих, че в тефтера са записани всички подправени отчети, чрез които Лън е доил стария Гъ. За две години му е прибрал към хиляда жълтици.

— Как е попаднал в теб тефтерът? — попита съдията Ди. — Това не е нещо, което един banker ще остави да се търкаля!

— Не е ваша работа! — озъби се Куншан. — Онова, което искам от вас...

— Чакай малко — прекъсна го съдията. — По стечение на обстоятелствата и аз нещичко отбирам от финанси. Всъщност заради това и напуснах поста си като началник — стража! Ти трябва да си истински магьосник, щом си успял да проумееш цялата измама само по кратки записки за сложни, при това тайни финансови операции! Не, приятелю, вземи да съчиниш нещо по-смислено!

Куншан изгледа съдията, присвил единственото си око.

— Не си вчерашен! Добре, щом толкова искаш да знаеш, ще кажа, че на няколко пъти се вмъквах в къщата на стария Гъ. Без негово знание, естествено! Така че можах да разгледам касата му, в която открих интересни книжа с финансовите отчети. Да не говорим за резерва му от двеста жълтици, които сега са мой резерв! Съпоставих това — онова със записките в тефтера и ми просветна. Сега ясно ли ви е?

— Ясно. Продължавай.

Куншан измъкна от ръкава си лист хартия и го разстла на масата. Потупа го с показалеца си, изкривен като крак на паяк, и каза:

— Това е една страница от тефтера. Утре сутринта двамата отивате при Лън Циен. Показвате му листа и му обяснявате, че всичко ви е известно. Карате го да попълни и да подпише два чека, единия за шестстотин и петдесет жълтици, другия за петдесет, без да вписва име на получателя. След това леко кръвопускане ще му останат цели триста жълтици — да не е малко! Не че имам нещо против да му взема всичко, но за да е успешно едно изнудване, трябва да оставиш някаква надежда на човека, да не го притискаш докрай. Носите ми чека за шестстотин и петдесет жълтици и си заминавате с петдесетте, кой ти ги дава! Съгласни ли сте?

Известно време съдията Ди мълчаливо поглаждаше бакенбардите си, без да откъсва поглед от лицето на едноокия. Найсетне каза бавно:

— Моят приятел се изрази малко грубичко, но пък съвсем точно. Може и да си цар, когато е въпрос да се вмъкнеш тайно някъде, но да се изправиш очи в очи срещу човека, е друга работа. Ти много добре си знаеш, че никога няма да събереш смелост, за да отидеш при банкера и да сложиш на масата листа, нали така?

Куншан се завъртя неспокойно на стола.

— Съгласни ли сте, или не? — попита той през зъби, когато съдията свърши.

Съдията взе листа хартия и го пхна в ръкава си.

— Съгласни сме — каза той, — но делим по равно. С това листче, което имаше любезността да ми предоставиш, нямам никаква нужда от теб и от твоя тефтер, за да издоя Лън Циен. Нещо ще ни попречи ли да задържим всичките пари за нас?

— Какво ли може да ни попречи? — добави ухилен Цяо Тай.

— Ами на мен какво ще ми попречи да се явя в съдилището и да разкажа къде се крият двама разбойници от друмищата? — гнусливо отвърна Куншан.

— Страхът, какво друго! — спокойно отвърна съдията Ди. — Решавай!

Куншан го изгледа с омраза. Попипа се с длан по бузата, правейки опит да успокои нервния тик. Най-после промълви:

— Добре, да делим по равно.

— Значи се разбрахме — каза съдията доволно. — Ще погостувам утре сутринта на нашия приятел Лън Циен. Къде мога да го намеря?

Куншан обясни къде се намира сарафчийницата, която служеше и за банкова канцелария на Лън. После понечи да стане, но съдията Ди сложи ръка върху рамото му и изрече с дружелюбен глас:

— Нощта едва започва! Да пийнем по чашка за успеха на нашето начинание! — и той се обърна към Цяо Тай: — Я иди да извадиш делвата на Ефрейтора!

Мъжагата се упъти зад тезгяха, недоумявайки защо съдията, който явно едва си стоеше на краката от умора, държеше да продължи разговора с гнусния мерзавец. На втората полица видя заспалия прислужник, а на третата — делвата на Ефрейтора, която отнесе на масата.

Когато пресушиха първата чаша, съдията Ди избърса мустаците си и каза:

— Ти може и да си майстор по обирите, Куншан, но твоето е детска игра в сравнение с нашата работа. Какво ли не ни се е случвало по пътищата! Спомняш ли си, приятелю, когато в провинция Цзянсу...

— Не ме интересуват вашите измишльотини! — прекъсна го Куншан. — Вие сте насилници, а аз работя с мозъка си! Много години

трябва да минат, за да станеш истински майстор по обирите.

— Ти на мен не ми ги разправяй! — възкликна съдията Ди. — Че какво толкова има да разбиеш една брава! Влизаш, връзваш стопанина, питаш го най-любезно къде са ценностите, грабваш ги и изчезваш! Хайде де!

— Глупости говориш! — ядно отвърна Куншан. — Леваците, дето действат така, може и да се измъкнат един-два пъти, но няма начин на третия да не ги спипа полицията. Аз съм си изработил собствен метод и вече трийсет години го прилагам без грешка, въпреки че оставам по две години в един град.

Съдията Ди намигна на Цяо Тай.

— Много го бива по хвалбите нашия човек, а? Този метод сигурно е страхотна тайна, дето се предава на ухо от учител на ученик, и то само на деветия ден след пълнолуние!

— За какво ли ви бива вас, освен да стискате пътниците за гушите! — презрително се провикна Куншан. — Тъй и тъй сте некадърни да използвате метода ми, така че мога спокойно да ви го разкрия. Ето как работя. Най-напред наблюдавам в продължение на няколко седмици къщата и нейните обитатели. Говоря с прислугата, говоря с продавачите наоколо. В тези проучвания влагам и известна сума пари. Когато си изясня нещата, влизам вътре, но без да вземам нищо. Има време! Просто оглеждам. Мога с часове да стоя в някой шкаф, потулен в гънките на завеса, свит в сандък за дрехи или притаен в тясната пътечка между леглото и стената. Наблюдавам хората от къщата как спят, как ядат, слушам най-интимните им разговори, гледам ги, докато си мислят, че са съвсем сами. И чак тогава идва времето на последното посещение. Няма никаква нужда от разбиване на брави или от сляпо тършуване. Нищо не размествам, никого не безпокоя. Ако има тайник за парите, аз го познавам по-добре и от собственика. Ако има каса, зная откъде да взема ключа. Никой не ме вижда, никой не ме чува. Често се случва да минат няколко дни, преди да открият, че парите липсват! И тогава не им минава през ум, че е идвал крадец! Съпрузите започват да подозират съпругите, съпругите — наложниците. Боя се, че съм посял раздори в много домове, където дотогава е царувало съгласие! — той се изхили и покри устата си с ръка, след което попита с рязък тон: — Е, умнико, какво ще кажеш за моя метод?

— Забележително! — призна съдията Ди. — Не ми е приятно да го призная, но наистина не бих могъл да се меря с теб. Колко ли наблюдения върху човешката природа си натрупал, докато си гледал така мъжете и жените... да не говорим за невероятните игри в постелята, а?

Лицето на Куншан се сгърчи в гримаса, която го направи още потблъскващо. Той изсъска:

— Без мръснишки подмятания! Мразя жените... презирам ги... И тях, и ония гнусотии, които вършат с тях разни също толкова долни мъже. Каква мъка са били за мен тия часове, когато е трябвало да слушам, скрит в спалните, разгонените кучки да гукат на тъпия си съпруг, докато му продават тялото си, или пък да се дърпат, докато оня не се повлече на колене и не сложи в краката им камара пари за онова, дете го бутат без пари на други. Тези гадни, отвратителни, тези...

Той замлъкна с див пламък в единственото око. По челото му течеше пот. Изправи се и каза с дрезгав глас:

— Утре по обед тук.

Щом вратата се затвори, Цяо Тай се провикна:

— Каква гад! Защо ви трябваше, ваше превъзходителство, да го подпитвате?

— За да го накарам да разкаже как прониква в къщите — спокойно отговори съдията Ди. — Така мога и да си отговоря на въпроса, влизал ли е някой в стаята на госпожа Дън. Освен това исках да науча нещо повече за неговия характер и за нравите му. Добър урок получих за това, до каква степен потиснатите желания могат да изкривят една душа.

— А откъде това внезапно желание да се сдружава с нас?

— Предполагам, че сме му се сторили идеалните хора, които могат да му помогнат в изнудването. Аз (поне така се надявам) имам достатъчно благонадежден вид, за да бъда допуснат в частния кабинет на банкера и да представя искането, на което твоята внушителна физика би добавила убедителност. Друго преимущество: не сме от тукашните бандити. Едва ли е могъл да се надява на по-подходящи за случая нехранимайковци, така че няма защо да се чудим на старанието, което вложи да се свърже с нас, изоставяйки обичайната си дискретност. И все пак трябва да имаме едно наум. Не ми харесва, че толкова лесно се съгласи да делим по равно. Очаквах дълъг и разпален

пазарлък. Така или иначе, опасен престъпник е и аз ще направя каквото трябва, за да прекара остатъка от живота си зад решетките — съдията потърка очите си и продължи: — Сега трябва да напиша бележка до регистратора на смъртните случаи. Опитай се да ми намериш туш и четка за писане. Ефрейтора нали все пак драска с нещо кръстчетата и чертичките си!

Цяо Тай потършува зад тезгяха. Намери някакво мръсно и очукано парче туш и проскубана четка. Съдията Ди обгори връхчето ѝ на пламъка на свещта и след като го плюнчи известно време, успя да го заостри донякъде. После извади от ръкава си официалната хартия и плика с печат, отмъкнати от чекмеджето на Дън, и написа с безличен чиновнически почерк:

До регистратора на смъртните случаи. Налага се спешно да заминете за село Четири кози, където е необходимо присъствието ви на неотложна аутопсия.

Дън, магистрат на Уейбин.

Той подаде писмото на Цяо Тай и обясни:

— Не искам регистраторът на смъртните случаи да оглежда тялото на госпожа Дън. Няма нужда допълнително да разстройваме моя злочест колега с вестта, че жена му е била изнасилена. Утре рано ще отнесеш това писмо на собственика на голямата аптека при пазара. Лесно ще го намериш. На идване минахме през село Четири кози. То е на пет часа езда оттук, така че регистраторът ще отсъства от града утре целия ден.

Той се почеса по главата с дръжката на четката и продължи:

— Понеже така свободно се ползвам от разрешението на Дън да действам от негово име, ще взема да сложа неговия подпис на още едно послание!

Взе нова бланка и написа:

До офицера, отговарящ за личния състав, войскова канцелария. Спешно! Предайте на приносителя на настоящото кадрова справка от досието на дезертъора Лю,

който през последните години е служил с чин ефрейтор в Трети корпус на Западната армия.

Дън, магистрат на Уейбин.

Той връчи и това писмо на Цяо Тай с думите:

— Утре ще го занесеш в гарнизонната канцелария. Предполагам, че ще ни се наложи няколко дни да се ползваме от гостоприемството на Ефрейтора, а както гласи поговорката: „Не спи в чужда къща, ако не познаваш стопанина.“ Сега да се качим да видим в каква стая са ни настанили.

[1] Черният съдия Яма: ужасяващо божество, съдник на грешниците в будистко-даоистката традиция. Душите на мъртвите се явяват пред него, той отсъжда наказанията им и поставя пред тях огледало, за да видят в какво ще се преродят. Мъченията в десетте съдилища на чистилицето често били изобразявани със стенописи или скулптури в даоистките манастири (вж. „Манастирът на призраците“). — Б.пр. ↑

[2] От дълбока древност китайците са смятали облаците за зародишната клетка на земята, оплождана от дъжда — семето на небето. Актът между мъжа и жената повтарял действието на природните сили в макрокосмоса. Терминът „облаци и дъжд“ означава сексуално сливане — Б.пр. ↑

ГЛАВА ІХ

ЕФРЕЙТОРА ИЗКАЗВА МНЕНИЕ ЗА СВЕТСКИТЕ ДАМИ; СЪДИЯТА ДИ ИЗПРАЩА ПОСЛАНИЕ ДО МАГИСТРАТА ДЪН

Съдията Ди прекара много неприятна нощ. Килерът, в който му се наложи да спи заедно с помощника си, бе едва малко по-широк от двата тесни нара, съставляващи всичката мебелировка. Той си легна с дрехите, но и те не успяха да го предпазят от ордите кръвожадни насекоми, които тутакси се нахвърлиха отгоре му. Цяо Тай си легна направо на пода с глава до вратата и юнашкото му хъркане скоро се включи в общия хор, който разтърсваше тънките прегради между стаичките.

В ранни зори и двамата бяха на крак и слязоха в пивницата — все още пуста в този час. Явно обитателите на странноприемница „Феникс“ не бяха от ранобудните. Цяо Тай запали кухненската печка и се изми надве-натри. Побърза да приготви горещия утринен чай за господаря си и незабавно потегли към пазара, за да предаде писмото на регистратора на смъртните случаи. Съдията се настани до ъгловата маса и изсърба чая на малки глътки.

Първа се появи госпожица Розов Карамфил. Тя заблъска с юмруци по тезгяха, докато събуди прислужника, и го прати да приготви сутрешната булгурена каша. Малко след това се показа Ефрейтора и четиримата му придружители. Ефрейтора придърпа един стол до масата на съдията, но отхвърли с възмущение предложението му чай.

— Стопли ми една кана вино — извика той на Розов Карамфил. След като грабна от ръцете ѝ каната и я изсърба с видимо удоволствие, се обърна към съдията: — И какво стана снощи, старши брате?

— Покойната явно е била заможна жена — отвърна съдията. — А и убиецът ѝ не е бил от бедните, щом е зарязал такива дрънкулки — той извади от ръкава си гривните и обещите и ги постави на масата. — Намери ли се купувач, за теб е половината.

— Всемогъщи небеса! — възкликна Ефрейтора. — Струвала си е разходката до блатото. Обаче и ти си прав, убиецът е някой от нейната черга. Трябва да се въргаляш в злато, за да зарежеш такива играчки. Опитай се да намериш тоя боклук, за да го накараме да кихне. Тъкмо ще му кажем другаде да трепе жените си, не на моя територия.

В този миг се появи един дрипльо и поиска паница каша. След като я омете, се обърна към Ефрейтора:

— Знаеш ли, началство, какъв труп докарали в съдилището? На собствената жена на съдията! Убили я при блатото.

Ефрейтора стовари с ядна псувня юмука си върху масата.

— Имаш око — каза той на съдията. — Работата е дебела! Гледай колкото може по-бързо да спипаш убиеца, брат ми. Изцеди колкото ще го изцеждаш и го предай на съдилището. О, небеса, о, пъкъл... собствената жена на съдията!

— Е, какво толкова? — попита съдията Ди.

— Как какво, нали знаеш как е, щом опре до императорски чиновник! Ако някой окачи червен гердан на твоята женица или на моята и хукнем да се жалваме в съда, стражниците ще ни теглят един пердах и ще ни рекат по-добре да си пазим стадото. Обаче съпругата на един магистрат е друга опера! Не пипнат ли на часа убиеца, градът ще загъмжи от всичките куки, каквито можеш да измислиш: военни, тайни, на префектурата... да не говорим за императорските следователи и техните гълъбчета. Жална ни майка, брат ми, ще преровят целия град. Най-добре веднага да си вдигаме парцалите! Затова гледай час по-скоро да пипнеш оня боклук, дето ни докара всичко това на главата.

— Няма да е лесно — отговори съдията. — Явно и той е от голямото добрутро като нея.

— Любовникът ѝ, естествено — изръмжа Ефрейтора. — Ех, тия дамички! И на тях връвта на панталоните е разхлабена като на нашите пачаври. Разбрала е госпожата, че онзи мисли да ѝ реже квитанцията, вдигнала е пушилка и хубавецът ѝ е теглил балтията. Наизуст мога да ти разкажа как е станало. Ще събера моите хора, за да им покажа бижутата. Няма начин да не разберат къде е палувала кучката с баджанака на нашия съдия. Научим ли къде е било гнездото на пиленцата, лесно ще пипнем оня мръсник.

— Хитро! — учтиво вметна съдията Ди. После помълча за миг, забил нос в своята паничка с каша. — Добре де, как ще се оправят твоите хора? Никой не е зървал и върха на носа ѝ.

— Бъди спокоен! Когато ние с теб срещнем някоя засукана хубавица да ситни по улицата или пък да се кандилка в носилка, все надничаме да ѝ зърнем муцуната. Обаче един просяк веднага залепя очи за накитите ѝ. Това още учителите му в занаята са му го набили в главата и той си знае, че ако иска да има днес ориз на масата, не трябва много да зяпа. Мерне ли някоя обеща през булото, блесне ли гривна на ръката, която дърпа завесата на носилката, на часа ги оценява, за да реши струва ли си да се лепне отзад. Току-виж, хубавицата изтървала скъпата си кърпичка или дори изръсила някоя пара! А тия твоите бижута са първокачествена стока, по поръчка правени, и няма начин някой от моите хора да не ги е засякъл. Сега разбираш ли?

Съдията Ди кимна и побутна към своя сътрапезник гривните и обещите. Сведенията, които бе научил, сигурно щяха да му послужат някой ден в работата. В този миг влезе Цяо Тай и съдията каза на Ефрейтора:

— Излизаме с моя приятел да свършим една работа. Ще се видим скоро.

Докато двамата мъже крачеха към пазарището, Цяо Тай попита:

— Нали отиваме при вашия колега Дън, за да го предупредим за злоупотребите на Лън Циен?

— Не бързай! — отговори съдията. — Първо трябва да си попрिकाваме с банкера. Ще видим как ще посрещне опита ни да го изнудим, и ще разберем дали Куншан не ни залага капан.

Помощникът ококори очи и съдията добави:

— Ако Лън Циен се поддаде, това ще бъде един вид самопризнание. Но трябва да сме сигурни, че едноокият не се опитва да ни играе номера. Затова ще наблюдавам реакцията на банкера и ще ти дам знак, ако трябва да се действа.

Цяо Тай кимна, ощастливен от надеждата, че ще му се удаде случай да действа.

Дюкянът на Лън Циен заемаше цял един ъгъл на пазарния площад. Еднокатната постройка беше с внушителна фасада, отворена пред дълъг тезгях, зад който се суетяха десетина служители. Едни теглеха монети, други оценяваха бижута, трети обменяха медни

грошове за кюлчета или обратно сред врявата, над която се извисяваха монотонните гласове на двама касиери, които проверяваха някаква сметка.

Съдията Ди се насочи към края на тезгяха. Седнал зад бюро, по-високо от останалите, старшият служител местеше топките на едно сметало. Съдията побутна визитна картичка под дървената решетка и каза любезно:

— Бих искал да поговоря с господин Лън. По възможност лично. Става дума за прехвърляне на една значителна сума.

Служителят изглежда масивните плещи на двамата посетители, смръщи леко вежди и зададе няколко въпроса във връзка с предстоящата операция. Съдията импровизира доста правдоподобна версия. Събеседникът му, впечатлен от изискания език, драсна няколко йероглифа върху картичката и изпрати един от помощниците да я отнесе на първия етаж. След малко момчето се завърна със съобщението, че господин Лън е готов да приеме господин Чън и съдружника му.

Банкерът седеше зад лакирано червено бюро, облечен в безупречно бяла траурна роба. Докато довършваше наставленията си към двама подчинени, той кимна към креслата до масичката за чай при прозореца. На часа единият от служителите се втурна да напълни чашите за посетителите. Съдията Ди внимателно изучаваше лицето на банкера, докато той даваше нарежданията си. Стори му се бледо и неспокойно. Погледът на магистрата обходи стаята и се задържа върху една картина на стената с лотосови цветове и дълго стихотворение, изписано с ярко индивидуален калиграфски почерк. Отдалеч се четеше само последната колона йероглифи: „От вашия съвсем неук малък брат Дъ.“ Явно подписът беше на брата на Лън Циен, младия художник Лън Дъ, за чиято смърт съдията бе научил по време на съдебното заседание. Лън Циен отпрати служителите си и делово попита съдията с какво може да му бъде полезен.

— Искам да прехвърля седемстотин жълтици, господин Лън — каза съдията. — Мисля, че най-важният документ, който трябва да ви покажа, е този.

При тези думи той извади от ръкава си откъснатия от тефтера лист и го постави пред банкера. Лицето на Лън веднага доби пепеляв цвят. Съдията Ди направи знак на Цяо Тай. Мъжаката пристъпи с

тежки крачки до вратата и пусна резето, после затвори и капците на прозореца. Банкерът го проследи с нарастваща паника в очите. Найсетне Цяо Тай се изправи зад креслото на банкера и съдията Ди подхвана:

— Естествено, притежавам и целия тефтер. Доста е дебеличък, Бога ми.

— Как е попаднал във вашите ръце? — с дрезгав глас попита Лън.

— Да не се отклоняваме — каза съдията. — Аз съм умерен човек, но както сте отгатнали и от картичката ми, живея от комисиони и е естествено да очаквам такава и от вашите приходи. Приблизително ги оценявам на хиляда жълтици.

— Колко искате?

— О, някакви си седемстотин. И за вас остава прилично състояние.

— Мога да ви предам на съда! — изръмжа банкерът.

— И аз мога да направя същото — любезно се усмихна съдията. — Както виждате, в еднакви позиции сме.

Лън внезапно скри лице в дланите си.

— Небесата ме наказват — простена той. — Старият Гъ си отмъщава.

На вратата се почука. Лън Циен се надигна да стане, но тежката десница на Цяо Тай го притисна надолу.

— Спокойно, спокойно! — прошепна той в ухото му. — Резките движения са опасни за здравето. Кажете на онзи, който чука, да дойде по-късно.

Лън покорно извика:

— Имам работа в момента, елате след малко.

Съдията Ди внимателно изучаваше лицето на банкера, поглаждайки брадата си.

— Банкерът Гъ не е знаел, че го ограбвате, защо тогава се страхувате от призрака му?

Лън го погледна унесено.

— Отворен ли беше пликът, или запечатан? — попита той със заекване.

Съдията Ди нямаше представа, какво може да се крие зад този въпрос. Досега бе мислил, че Куншан е откраднал тефтера, но сега

излизаше, че работата е по-объркана.

— Бога ми — отвърна той, — не обърнах внимание — щом тефтерът се е намирал в плик, най-вероятно бе той да е бил запечатан и съдията добави след известно мълчание: — А да, спомням си, запечатан беше.

— Благословени да са небесата! — възкликна Лън. — Не аз съм го тласнал към смъртта.

— Вече казахте доста и сега ще трябва да изпеее всичко — сухо каза съдията. — Както имах честта да ви уведомя, аз съм умерен човек и може би бих смекчил условията.

Лън изтри избилата по челото му пот. Като че мисълта да сподели с някого терзанията си му носеше облекчение.

— Допуснах една глупава грешка — започна той. — Когато ме покани на вечеря, Гъ поиска да му занеса някои документи, за да ги прегледа. Аз ги сложих в един плик, запечатах го и го пъхнах в пазвата си. Но забравих да му ги дам, когато стигнах. На трапезата по някое време той ми ги поиска. По погрешка извадих плика с моя тефтер. Него го нося винаги с мен, запечатан. Беше съвсем еднакъв с другия. И едва когато Гъ отиде до къщата, за да си вземе лекарството, си дадох сметка, какво съм направил. Затова, когато се хвърли в реката, помислих, че е разпечатал плика, разбрал е, че аз, най-добрият му приятел, го лъжа, и от отчаяние е посегнал на живота си — той поклати тъжно глава и добави: — От два дни тази ужасна мисъл не ми дава покой. Не мога да спя.

— Е, какво пък, ще ви се наложи да се разделите с част от парите си, но в замяна получавате една утешителна вест — заяви съдията Ди. — Предполагам, че се каните скоро да напуснете града?

— Така е. Ако не беше станало това с Гъ, щях да замина тази седмица, оставяйки му писмо, в което обяснявам всичко и го моля да ми прости. Трябвах ми деветстотин жълтици, за да си върна дълговете, с останалото възнамерявах да се установя надалече. След самоубийството на Гъ се надявах съдът да издаде незабавно смъртен акт, което би ми позволило да отворя касата му, където той винаги държеше двеста жълтици. Сега ще трябва да изчезна незабавно и кредиторите ми ще останат на червено.

— Няма повече да злоупотребявам с времето ви — каза съдията. — Операцията е съвсем рутинна. Къде са парите?

— Депозирах ги при един сарафин. Дюкянът му се казва „Небесен дъжд“.

— Чудесно. Ще ми напишете два чека срещу този сарафин, всеки за по триста и петдесет жълтици. Ще се подпишете отдолу и ще сложите печата си, но без да посочвате името на бенефициента.

Лън извади от чекмеджето си два формуляра с печата на къщата и ги попълни с една четчица. Съдията ги прочете внимателно, за да се увери, че всичко е, както трябва, и ги пъкна в ръкава си.

— Мога ли да ви помоля за лист хартия и за тази чудесна четка? — попита той, след което сложи листа на масичката за чай.

Цяо Тай стоеше неотклонно зад гърба на съдията, докато той се извърна и написа с отривистия си изразителен почерк:

За Дън Ган, моя старши брат. Нека страшниците ви незабавно да арестуват Лън Циен за финансови злоупотреби. Историята е свързана със смъртта на Гъ Циюан. Ще ви обясня всичко по-късно. Вашият смирен младши брат Ди Жендзие се покланя два пъти пред нозете ви.

Той пъкна листа в плик и постави отгоре му малкия личен печат, който неизменно носеше със себе си. След това стана.

— Довиждане, господин Лън. Не напускайте дюкяна си в продължение на един час. Моят съдружник ще остане да наблюдава къщата от другата страна на улицата. Няма да е здравословно за вас, ако не се вслушате в съвета ми. Може би ще се видим някой ден!

Цяо Тай отключи вратата и двамата мъже слязоха по стълбището. Вече на улицата съдията връчи на помощника си плика с една визитна картичка на името на господин Чън и му каза:

— Тичай веднага в съдилището и връчи на моя колега това писмо. Аз се връщам в странноприемница „Феникс“.

ГЛАВА X

ГОСПОЖА ДЪН СЕ ЯВЯВА В НЕОЧАКВАНА СВЕТЛИНА; ГОСПОЖИЦА РОЗОВ КАРАМФИЛ СЕ НАГЪРБВА С ОСОБЕНА МИСИЯ

Когато съдията Ди пристъпи прага на кръчмата, видя Ефрейтора да бърби пред тезгяха с един старец, облечен в мърляви дрипи. Недалеч от тях госпожица Розов Карамфил седеше с кръстосани нозе на ниско столче и оформяше ноктите на краката си.

— Ела, ела, брат ми! — провикна се Ефрейтора. — Имам хубави новини за теб.

Просякът извърна към съдията зачервените си сълзящи очи, които гледаха без никаква приветливост. Костеливото му, сбръчкано като ланска ябълка лице носеше очевидните белези на невъздържан живот. Подръпвайки мазната си рядка брадица, той започна с хленчещ глас:

— Моето място обикновено е на ъгъла на втората пряка, като се тръгне от Западната врата. Четвъртата къща е дом за срещи от добра класа и вечер паничката ми винаги е пълна.

— О, бива си го местенцето — обади се госпожица Розов Карамфил. — Излизал ми е един-два пъти късметът да ме водят там.

Просякът насочи към нея сълзливите си очи.

— Виждаш съм те! — извика той пискливо. — Другия път да кажеш на твоя кавалер да пусне повече от два гроша. Обикновено ми дават четири... че и повече, когато пуякът е доволен.

— Без отклонения — обади се Ефрейтора.

— Добре де. Значи тази дама, с обещите, дето ми ги показахте, идва два пъти в оня дом. Не съм виждал лицето ѝ, защото беше забулена, но обещите си личаха. Единия път, като излезе с младежа, ме погледна и му каза: „Дай на този нещастен старец десет гроша.“ И той ми пусна!

— Не се чуди — обясни Ефрейтора на съдията Ди. — Тия дрипльовци не са за оплакване. Трябва някой ден и ти да опиташ...

Съдията успя да промърмори нещо в отговор въпреки почудата, в която го бяха хвърлили думите на просяка. Освен ако нямаше втори подобен чифт обеци в Уейбин, което бе направо изключено, оставаше почти немислимата възможност госпожа Дън да си е имала любовник! Той попита дриплъто:

— Сигурен ли си, че това са същите обеци?

Гласът на просяка затрепери от възмущение.

— Може и да са ми влажни понякога клепачите, особено във ветровито време, но съм готов да се обзаложа, че виждам по-добре от вас!

— Мокро Око си знае работата — обади се Ефрейтора. — Значи ти остава само да намериш младежа, брат ми. Той е убиецът! Как изглеждаше той, Мокро Око?

— Изтупан. Може и да си пада по чашката, защото скулите му бяха зачервени. Друг път не съм го виждал.

Поглаждайки бавно брадата си, съдията каза на Ефрейтора:

— Ще отида да разпитам собственика на онзи дом.

Ефрейторът се изкиска. После тупна съдията по рамото и се провикна:

— Ти да не си мислиш, че си още началник на стражата? Хващаш човека, трошиш му кокалите и той ти изпява всичко! Какво според теб ще направи съдържателката, ако почнеш да я подпитваш? Ще ти бутне без пари може би?

Съдията прехапа устни. Събитията се развиваха прекалено бързо и той допускаше грешки. Ефрейторът отново стана сериозен и продължи:

— Единственият начин да откопчиш нещо е да идеш там с Розов Карамфил и да си вземеш стая като обикновен клиент. Мадамата я познава и няма нищо да подозре. И да не откриеш убиеца, поне ще опиташ Розов Карамфил. Ей Богу, бива си я, брат ми, и за теб ще е безплатно!

— Той да си приготви няколко наниза грошове — намеси се споменатата госпожица. — Мястото не е евтино. Пък и аз не съм сигурна дали съм навита да работя безплатно. Тук вървя със стаята, обаче навън е друго нещо.

— За това не се тревожи — каза съдията. — Кога можем да отидем?

— След като си изядем ориза на обяд. Тия домове не отварят порано.

Съдията почерпи Ефрейтора и стария просяк с по една чаша вино. Дриплъто развърза торбата със спомените и се впусна да разказва някои от многобройните си патила. Завърна се и Цяо Тай и се присъедини към тях, пресушиха се още чаши. Когато госпожица Розов Карамфил отиде да приготви обяда, съдията каза на своя помощник:

— Отивам след малко с нея в един дом за срещи при Западната врата.

— Мислех, че имате по-сериозна работа да вършите от ходенето по курви — прозвуча иззад гърба им един продран глас.

Както винаги Куншан се бе вмъкнал безшумно на плъстените си подметки.

— Твоята работа я свършихме — отвърна му съдията.

— Я тръгвай с нас да хапнем някъде, дължим ти един обяд.

Куншан прие поканата и тримата излязоха заедно. Намериха една кръчмичка в съседната улица и се разположиха край изолирана маса в ъгъла. Съдията Ди поръча ориз с пържено свинско, туршия и три канички вино. Щом келнерът им обърна гръб, Куншан попита нетърпеливо.

— Подписа ли Лън Циен чековете? Трябва да се бърза, защото май са го арестували.

Съдията мълчаливо извади от ръкава си двата листа с подписите на банкера и ги постави на масата. Едноокият посегна към тях с радостен вик, но съдията веднага ги прибра обратно.

— Не бързай толкова, приятелче! — отсече той.

— Да не би да се отмятате от думата си? — заплашително попита Куншан.

— Ти ни излъга. Каза ни само, че въпросът е да се издои един банкер измамник. Не ни каза обаче, че работата е много по-дебела, че има и убийство.

— Какво убийство? Вие сънувате нещо — сопна се Куншан.

— Лъжливото самоубийство на господин Гъ Циюан.

— Не знам за какво говорите — ядно изсъска едноокият.

— Я по-добре кажи истината! — намеси се Цяо Тай. — И двамата не обичаме да ни вземат за канарчета.

Куншан отвори уста, но веднага я затвори, защото в този миг към тях се приближи келнерът с храната и виното. Когато си тръгна, той надигна треперещ от възмущение глас:

— Опитвате се да ме изпързаяте, но няма да мине. Дайте си ми моя чек!

Съдията Ди бе стиснал вече пръчиците и пълнеше паничката си. Изяде няколко хапки и каза спокойно:

— Ти ще ми дадеш тефтера и ще ми кажеш къде и как си турил ръка на него. Никакъв чек иначе!

Куншан скочи на крака и столът му изтрополи на пода зад него. Всичката кръв се бе дръпнала от лицето му.

— Ще има да съжалявате, мошеници! — изкрещя той. Цяо Тай го сграбчи за ръката.

— Да го заведем в странноприемницата и да си поприказваме на спокойствие с него в нашата стая.

Едноокият се освободи с рязко дръпване и запенен, избълва поток псувни.

— Ще си гризете лактите, задето постъпвате така с мен!

Цяо Тай се надигна от стола, но съдията го спря:

— Остави го, не искам разправии тук — и добави, обръщайки се към Куншан: — Знаеш къде да ни намериш, ако решиш, че се нуждаеш от тия пари.

— Бъди спокоен! — извика едноокият и изхвърча през вратата.

— Не беше ли неразумно да го пускаме? — попита Цяо Тай.

— Няма да се откаже лесно, не се тревожи. Ще си поговорим, като се успокои — после погледна към отрупаната маса и виното: — Какво ще правим сега с всичкото това ядене?

— Негово превъзходителство да не бере грижа за това — ухили се до уши помощникът му, грабна пръчиците и купчината ориз започна стремително да се топи.

Съдията Ди не беше гладен. Въртеше разсеяно чашата между пръстите си и мислеше за тайните срещи на госпожа Дън. Съобщението бе така неочаквано за него, че се опасяваше да не извърши нещо прибързано. Вече бе допуснал една грешка в странноприемницата и сега се питаше дали бе постъпил правилно с Куншан. Та той дори не знаеше къде би могъл да намери опасния бандит. Дали не се бе впуснал слепешката в една объркана история?

Той допи своята единствена чаша. Цяо Тай вече бе довършил всичко останало и доволно млясна с уста.

— Не мога да се оплача, добре си хапнах! Каква ще ми е задачата за следобеда?

Съдията си избърса брадата и мустаците с една влажна салфетка и каза:

— Ще отидеш в гарнизонната канцелария, за да разпиташ за Ефрейтора. Не ми се вярва да е забъркан в нашия случай, но явно тук трябва да си отваряме очите на четири. После иди при Диен Хун, оня гадател, дето предрекъл на Гъ Циюан, че на петнайсети живота му ще е заплашен. Виж дали е свестен човек, или шарлатанин, и се опитай да разбереш познава ли Куншан. Разприказвай го, научи какво знае за Гъ. Смъртта на този търговец не ми дава мира.

Той плати сметката и двамата се прибраха в странноприемница „Феникс“.

ГЛАВА XI

СЪДИЯТА ДИ ОТКРИВА ТЪЖНО СТИХОТВОРЕНИЕ В ЕДНО ГОСТОПРИЕМНО ЛЕГЛО. ТОЙ ПРОИЗНАСЯ ПОХВАЛНО СЛОВО ЗА КИТАЙСКИЯ НАРОД ПРЕД МЛАДА ПРОСТИТУТКА.

Госпожица Розов Карамфил вече очакваше съдията. Беше се облякла в тъмносиня рокля и елек от черна коприна. С прибраните си в скромен кок коси дори изглеждаше очарователна, въпреки пресиления грим. Нямаше никой освен нея в пивницата и тя обясни на съдията, че останалите са се качили да дремнат горе.

— И аз мисля да дремна — заяви Цяо Тай. — Това винце май се оказа силничко — и той се стовари в изтърканото плетено кресло — Обаче не ми се качва до горе.

Съдията и Розов Карамфил излязоха на напечената улица. Госпожицата тръгна на няколко крачки отпред по обичая на проститутките, когато водят клиент. Почтените съпруги, обратно, винаги следват мъжа си. Розов Карамфил очевидно добре познаваше града. Двамата скоро се озоваха на една тиха улица със спретнати къщи. По всичко личеше, че кварталът е обитаван от забогатели търговци. Госпожицата се спря пред една черна лакирана порта, зад която едва ли някой случаен минувач би подозрял бардак. Съдията Ди почука, но когато вратата се отвори и се показа една пищна матрона, облечена в подплатена копринена роба, Розов Карамфил побърза да попита има ли свободни стаи. Това означаваше, че е довела на адреса клиента си и ѝ се полага процент.

Съдържателката се разтопи в усмивки, докато ги вкарваше в малката приемна и заяви, че е готова да им предостави най-хубавата си стая за целия следобед срещу три наниза медни грошове. Започна се дълъг пазарлък, накрая цената бе смъкната на два наниза. Щом ги получи, съдържателката ги качи на първия етаж и отвори пред тях вратата на една обширна, богато обзаведена стая.

Когато двамата останаха сами, госпожица Розов Карамфил каза на придружителя си:

— Това наистина е най-добрата стая. Можете да бъдете сигурен, че дамата се е срещала с любовника си точно тук.

— Остава да я огледаме внимателно — заяви съдията.

— Изчакайте малко! Съдържателката ще се върне, за да ни поднесе чай. Не забравяйте да ѝ пуснете нещо за благодарност, такъв е обичаят.

Съдията се настани пред масата и тя вметна небрежно:

— Не зная какви са ви намеренията, но е по-благоразумно да се разсъблечем. Тук хората имат тънък нюх. По-хубаво да не събуждаме подозренията им с необичайно поведение.

Тя се изправи пред тоалетката и свали елека и роклята си, развърза и широкия долен панталон. Съдията също се съблече и наметна доста чистия на вид прозрачен бял нощен халат, който висеше на закачалката. Съвсем гола пред тоалетката, госпожица Розов Карамфил пристъпи към интимния си тоалет със спокойната безучастност, присъща за представителките на нейната професия. Съдията бе смаян от изяществото на тялото ѝ. Когато тя се наведе напред, той забеляза дълги бледи белези по целия ѝ гръб.

— Кой те е подредил така? — попита съдията със смръщени вежди. — Ефрейтора ли?

— О, не! Това е стара работа — отвърна тя спокойно. — Малко като поотраснах, и ме продадох в един бардак. На шестнайсет години бях непохватна в занаята и от време на време ме пердасеха с камшик. Но пък винаги ми е работил късметът. Един ден се яви Ефрейтора и взе, че се влюби в мен. Отидохме двамата при съдържателя и Ефрейтора му каза, че иска да ме откупи. Онзи му показва разписката за четири сребърника, които бил платил за мен — тя се обърна, за да си сложи нощницата, и продължи със замечтана усмивка, докато завързваше копринения колан: — Съдържателят започна да изрежда какво още съм му била струвала, но Ефрейтора му издърпа разписката от ръцете и заяви: „Добре, добре. Пито — платено!“ Онзи отвори уста да си иска парите, но Ефрейтора го изгледа свирепо и каза: „Добре де, нали ти платих всичко? Ти какво, да не искаш да ме изкараш лъжец!“ Ама не можете да си представите какви очи облеци съдържателят! Е, накрая все пак се усмихна накриво и изфъфли едно: „Разбира се, че ми платихте, почитаеми господине. Много Ви благодаря.“ Дума не обели, докато се изнизвах, защото си знаеше, че ха е рекъл да се оплаче в съда

или в своята гилдия, ха е пристигнал Ефрейтора с хората си, за да направи всичко на трески. Обаче наистина съм си късметлийка! Ефрейтора лесно кипва, но не е лош по душа. А от белезите не ме е срам, те са ми един вид професионално свидетелство.

Докато я слушаше, съдията отваряше едно по едно чекмеджетата на тоалетката.

— Нищо... нищичко — промърмори той.

— А вие какво очаквате? — попита госпожицата, седнала на ръба на леглото. — Който идва тук, гледа да не оставя никакви следи подир себе си. Всеки знае, че съдържателките на такива домове не се гнусят и от изнудване, стига да им падне случай. Най-много да надушите нещо от надписите и рисунките по вътрешната страна на леглото. Чувала съм, че хората слагали отдолу измислени имена, но вие знаете да четете и току-виж излязло нещо.

В този момент в стаята се появи съдържателката с голям поднос, върху който бяха наредени чайник и чинийки с плодове и сладкиши. Съдията пусна в дланта ѝ шепа грошове и тя се оттегли със захаросана усмивка.

Госпожица Розов Карамфил дръпна завесите и се покатери на леглото. Съдията остави шапката си на масичката за чай и я последва. Кръстоса крака на безупречно чистата рогозка и се огледа. С големия си балдахин, подпрян на три резбовани абаносови колони, ложето само по себе си представляваше умалена стая. Коленичила пред стената в дъното, госпожица Розов Карамфил заби една игла от косата си в някакъв процеп между дъските.

— Какво правиш? — любопитно попита съдията.

— Запушвам шпионката. Едва ли има и други клиенти толкова рано, но човек никога не знае. Вярвам, че няма да ви е много приятно някой да ни гледа какво правим — и тя седна срещу съдията, облежната на една голяма възглавница.

Съдията си каза, че научава куп полезни неща. Преди да се ожени за първата си съпруга, му се бе случвало да посещава столичните куртизанки, но онези госпожици принадлежаха към най-висшите рангове от „света на цветята и върбите“ и той на практика не знаеше нищо за нравите в по-долнопробните домове и извратените вкусове, които се налагаше да задоволяват съдържателките им.

Поглаждайки си бакенбардите, се зае да изучава стихотворенията и малките рисунки между рамките на абаносовата преграда.

По креватите на почтените съпрузи вътрешната страна обикновено е украсена с поучителни надписи и рисунки, които припомнят градивното значение на брака и високите образци на добродетел, завещани от древността. Тук, разбира се, намеците бяха по-недвусмислени. Образованите посетители на подобен род заведения нерядко се забавляват да импровизират стихове в чест на придружителките си или пък да нахвърлят рисунки, осенени от моментно вдъхновение. Ако се получи нещо интересно, съдържателките гледат да го запазят като украса, докато се изличи съвсем, и отгоре му бива нанесена нова рисунка или стих. Съдията прочете на глас едно двустишие, изписано от умела четка:

*Вратата, през която си влязъл в живота — не забравяй, —
може да бъде и врата, през която да влезеш в смъртта.*

Той поклати глава и промърмори:

— Вярна мисъл за съжаление, макар и изразена малко цинично.

Едно четиристишие привлече погледа му. Първите два стиха несъмнено бяха дело на същата майсторска ръка, изписала рисунката с лотоси в кабинета на Лън Циен. Дребните отчетливи йероглифи на вторите два издаваха калиграфската школовка, която обикновено получават госпожиците от добри семейства. Подписи нямаше. Съдията Ди бавно прочете на глас първите два стиха:

*Бързотечна е реката на нашите дни, на нашите
нощи,
Грабва и отнася всеки рядък цвят, отронен в
потока.*

После и следващите:

Не се опитвай да го задържиш, ще увехне в дланта ти.

Остави го да краси на друг мъж любовта, на друга жена.

Според старинния обичай първото двустиише бе изписано от мъжа, а второто представляваше отговор, добавен от жената. Като че ли всичко съвпаднаше.

Стиховете с намеци за отронени цветове и мимолетните земни наслади се връзваха с тайна извънбрачна връзка. Просякът бе описал любимия на госпожа Дън като елегантен младеж със зачервени скули. Вместо белег за необуздан живот не беше ли тази руменина признак на гръдната болест, от която бе починал Лън Дъ? И нима любовта на младия художник към лотосовите цветове не представляваше допълнителна улика? Съдията каза на госпожица Розов Карамфил:

— Това стихотворение може би е общо творение на госпожа Дън и нейния любовник.

— Не ми е много ясен смисълът му — отвърна тя, — но ми се струва тъжно. Да не би да разпознавате мъжкия почерк?

— Така ми се струва, но не съм сигурен, че това ще ни помогне да открием убиеца на госпожа Дън. Онзи, който е написал началото на стихотворението, също не е вече сред живите — той се замисли за миг и добави: — Ти сега отиди долу и накарай съдържателката да ти опише двойката.

— Вие май наистина гледате само да се отървете от мен — горчиво поклати тя глава. — Ще трябва обаче още малко да ви досаждам с присъствието си, за да не будим подозрения.

— О, моля те да ме извиниш — с виновна усмивка изрече съдията. Не бе и помислил, че незаинтересоваността му може да огорчи младата жена. — В момента съм много зает, но иначе се чувствам извънредно приятно в твоята компания — побърза да добави той. — Защо не примъкнеш насам подноса с чая? Така ще можем да хапваме и да си пийваме, докато бърборим.

Без да каже дума, Розов Карамфил скочи от леглото. Върна се и разположи подноса между двамата на рогозката, наля чай в двете чаши, отхапа от един захаросан плод и подметна:

— Сигурно е голямо удоволствие за една жена да бъде с вас в истински креват. В такъв, какъвто си имате у дома.

Съдията рязко вдигна глава, стреснат в своя унес.

— Какво говориш? — попита той. — У дома ли? Нали знаеш, че скитниците като мен нямат дом.

— Е, хайде стига с тази комедия! Играете чудесно ролята си и пред Ефрейтора и неговите хора номерът минава. Но не си въобразявайте, че можете да заблудите една опитна жена, с която, на това отгоре, делите постелята.

— Какво искаш да кажеш? — попита съдията, раздражен, че са го разкрили.

Младата проститутка се наведе към него и издърпа халата, докато оголи рамото му.

— Че погледнете си кожата! — предизвикателно извика тя. — Да не би тази мекота да се добива другояче освен с всекидневни бани и втриване на скъпи мехлеми? И само не ми разправяйте, че вятърът и дъждът са направили косата ви толкова бляскава! Як сте, но по бялата ви кожа няма нито един белег, а мускулите си поддържате с фехтовка и бокс в гимнастически салони. Ами пренебрежението ви към мен? Че вие не ме и поглеждате, а няма разбойник, който ще си седи да пие чай, докато е в едно легло с мен! Да не би да им се случва всеки ден да срещат такава жена? Колкото и да им пари под краката, няма начин да не ми скочат веднага, щом си развържа панталона. Всичко друго може да изчака! Те не гледат толкова отвисоко като вас, дето имате четирипет съпруги и наложници, които по цял ден и цяла нощ ви глезотят и си мажат с помада ненашарените задници. Не знам кой сте, и не ме интересува, но поне пред мен не се правете на това, което не сте.

Объркан от този ненадеен изблик, съдията остана безмълвен и младата жена продължи с горчив тон:

— След като не принадлежите към нашият свят, защо идвате да ни шпионирате? Защо си вретете носа в работите на Ефрейтора, който е мъж на място и ви има доверие? За да се кикотите по-късно с приятели, докато им разправяте за нас?

В очите на младата жена избиха ядни сълзи.

СЪДИЯТА ДИ И РОЗОВ КАРАМФИЛ

— Имаш право — каза съдията със спокоен глас. — Аз наистина играя роля. Но не за да се смея за твоя сметка. Аз съм императорски чиновник и разследвам едно убийство. Както се и надявах, вие с Ефрейтора неволно ми помагате в моята работа и затова именно започнах комедията. Вярно е, че не съм от твоята черга, но пък трябва да знаеш, че съм дал клетва да служа на държавата и на китайския народ, а това значи и на теб, както и на първата съпруга на префекта, на Ефрейтора, както и на първият министър. Целият китайски народ е едно огромно семейство, Розов Карамфил. В това се корени вековечната ни слава, това е разликата между просветените поданици на империята в центъра и варварите, които населяват останалата част

от вселената и се разкъсват един друг като диви зверове. Разбираш ли за какво говоря?

Розов Карамфил кимна. Гневът ѝ се бе изпарил и тя изтри сълзите с ръкава си.

— Освен това — продължи магистратът — позволи ми да ти кажа, че те намирам за неудържимо изкусителна с това красиво лице и с прекрасното ти тяло. Ако неотложният дълг не ме поглъщаше изцяло, повярвай ми, за мен би било гордост да се възползвам от благосклонността ти.

— Ще взема и да ви повярвам — засмя се госпожица Розов Карамфил. — Но във всеки случай е мило, че ми го казвате! Изглеждате уморен. Защо не полегнете малко, за да ви повея?

Съдията се отпусна на меката рогозка. Жената смъкна от себе си леката роба, взе едно ветрило от палмови листа, окачено в ъгъла на леглото, и започна равномерно да маха с него. Съдията Ди затвори очи. Не след дълго спеше дълбоко.

Когато се събуди, видя Розов Карамфил напълно облечена, изправена до леглото.

— Добре си дремнахте — каза тя. — Аз през това време поприказвах със съдържателката. Не мога да се оплача от комисионната, която ми даде. Мисля с тези пари да си купя нещо за спомен от вас.

— Колко време съм спал? — тревожно попита съдията.

— Два часа. Съдържателката подметна, че сте вложили много плам. И според нея мъжът и жената са идвали два пъти, точно както ни каза Мокро Око. Жената била слаба, но извънредно изискана. Истинска дама! Мъжът също изглеждал от сой. Като че ли не бил много добре: през цялото време кашлял мъчително. Не се стискал. Освен това според съдържателката при всяко посещение някой ги следял.

Съдията замръзна с провесени от леглото крака.

— Следял ли ги? Как така?

— Дори и тук. И двата пъти малко след тях пристигнал един мъж и платил царски, за да го пуснат да гледа през дупката, която ви показвах.

— Кой е бил този мъж?

— Трябвало е да предупредите да му искат визитната картичка! Съдържателката каза, че бил слаб и висок. Долната част на лицето му

била закрыта с шалче и гласът му не се чувал ясно. Но нямало съмнение, че е образован мъж и дори човек, свикнал другите да му се подчиняват. Леко куцал.

Съдията остана замислен, стиснал халата в скута си. Този загадъчен мъж не можеше да бъде друг освен Бан Удъ, съветника на съдията Дън! Той мълчаливо се облече. Когато госпожицата нагласи шапчицата на главата му и завърза колана му, той затършува из ръкава си и измърмори смутено:

— Извънредно много съм ти благодарен за помощта. Позволи ми да ти предложа...

— Сведенията са безплатни — рязко каза тя. — Но не би ми било неприятно, ако ме доведете тук друг път. Сигурна съм, че може да се прекара чудесно с вас... стига да не преследвате някой убиец! Тогава ще ви взема шейсет гроша, а ако ще е цяла нощ, сто. Това ми е обичайната тарифа, когато работя навън.

Тя тръгна към стълбата. Долу ги очакваше съдържателката, която ги изпрати до входната врата с раболепни поклони.

На улицата съдията каза на младата жена:

— Сега трябва бързо да отида в северния квартал. Ще се видим по-късно в странноприемницата.

Тя му каза по кои улици да мине, и двамата се разделиха.

ГЛАВА XII

СЪДИЯТА ДИ ЗАДАВА ЛУКАВИ ВЪПРОСИ; ЕДИН СБОРНИК СЪС СТИХОВЕ ВНАСЯ СМУТ В ДУШАТА МУ

Този път съдията Ди влезе в Ямън през главния вход. Подаде на един от пазачите червена визитна картичка с името на господин Чън Мо, добави малък бакшиш и го помоли да я отнесе на господин Бан. Почти веднага се появи един служител, който го отведе при съветника.

Бан Удъ отмести купчината официални документи и посочи един стол на своя посетител. Наля му чаша чай и заговори бързо с разстроено лице:

— Сигурно вече сте научили лошата новина, господин Чън! От мъка нашият магистрат едва ли не си е изгубил разсъдъка. Тревожа се за него. Тази сутрин най-ненадейно ми заповяда да арестувам господин Лън Циен. А той е банкер, една от най-уважаваните личности в Уейбин, и сега целият град говори само за това. Днес всичко е тръгнало накриво. Не можем да извършим аутопсия, защото регистраторът на смъртните случаи взел, че заминал за някъде, без дори да предупреди. А иначе не е човек, който си позволява да нарушава етикета! — тази забележка, изглежда, го накара да осъзнае, че и той самият се е разпалил повече, отколкото позволява благоприличието, и затова попита любезно: — А вие как прекарахте деня, господин Чън? Посетихте ли храма на градския покровител? Голяма жега беше следобед, но пък...

— Посетих едно много интересно място — прекъсна го съдията Ди. — В предпоследната улица преди Западната врата.

Той внимателно наблюдаваше лицето на съветника, но по него не трепна нищо.

— Предпоследната улица? — повтори той два пъти и после бързо добави: — Аха, сецям се! Само че бъркате малко, искате да кажете третата, като се брои от вратата. Да, наистина, този старинен будистки параклис е много интересен. Строен е преди триста години от един индийски монах, който...

Съдията го остави да разкаже цялата история на параклиса, без да го прекъсва. Ако Бан беше мъжът, който бе следил двойката, наистина притежаваше забележително актьорско дарование! Когато съветникът най-сетне привърши историческия си преглед, съдията му каза:

— Съвестно ми е да злоупотребявам с времето ви. Сигурно много работа ви се е стоварила на главата с убийството на госпожа Дън. Има ли вече някакви следи?

— Не, доколкото ми е известно. Но може би нашият магистрат е научил нещо повече. Той сам пое разследването, което е естествено, защото жертвата е негова съпруга. Каква ужасна трагедия, господин Чън!

— Вестта ще опечали и всичките им приятели — подметна съдията Ди. — Навярно госпожа Дън като поетеса е участвала в някакъв женски литературен кръжец?

— Както виждам, вие не познавате много добре семейството на нашия магистрат — усмихна се Бан. — И двамата се показваха много рядко навън. Съдията по задължение участваше в официалните церемонии, но иначе никого не посещаваше и нямаше приятели. Неведнъж е заявявал, че за да запази безпристрастието си, един съдия не бива да се сприятелява с никого в района на юрисдикцията си. А госпожа Дън на практика никога не излизаше от къщи. Само от време на време прекарваше по няколко дни при сестра си, която е вдовица. Нейният съпруг беше богат земевладелец, но почина млад, на трийсет и пет години, когато жена му беше на трийсет. Остави ѝ прекрасна къща недалеч оттук, близо до Северната врата. Полският въздух действаше много здравословно на госпожа Дън. Прислужничките разказваха, че винаги се връщала по-весела и по-жива след такъв престой. Но от две седмици здравето ѝ явно се влоши. Беше все бледа... като попарена. А сега дойде и най-лошото!

Съдията Ди възпитано помълча известно време и после отново се впусна в атака, подмятайки небрежно:

— Днес видях в някакъв магазин една картина, рисувана от тукашен художник. Казаха ми, че се казвал Лън Дъ и че се познавал добре с госпожа Дън...

Върху лицето на съветника се изписа почуда. След няколко мига той заяви:

— Не съм го знаел, но като се замисля, виждам, че не е изключено. Този художник беше далечен сродник на покойния земевладелец и често навестяваше вдовицата му, сестрата на госпожа Дън. Нищо чудно двамата да са се запознали там. Жалко наистина, беше много даровит, а почина толкова млад! Картините му с цветя и птици са несравними, а най-много обичаше да рисува лотоси. Беше си изработил собствен стил, съвсем личен и неповторим.

От целия този словесен поток съдията в крайна сметка не успя да научи кой знае какво. Вече му беше известно и как са се запознали влюбените, но най-важното — самоличността на третия човек, техния преследвач — си оставаше загадка. И все пак описанието на сводницата точно прилягаше към външността на Бан: висок и слаб... куцащ... властен на вид. Съдията реши да направи последен опит. Наведе се към съветника и зашепна доверително:

— Вчера ме упътихте за историческите забележителности на града. Дума да няма, прекарвам чудесно през деня, но нали знаете как се чувства вечер самотният пътник... Мислите му неволно се насочват към... как да кажа... по-осезаеми прелести. Не може в Уейбин да няма местенца, където чаровни госпожици...

— Нямам нито охота, нито време да се занимавам с подобни неща — сухо го прекъсна съветникът. — Не от мен би трябвало да търсите подобни сведения — но като се сети, че този пътник с неутолими щения все пак носи препоръчително писмо от самия префект, побърза да добави с крива усмивка: — Ожених се доста млад. Имам две съпруги, осем синове и четири дъщери.

Съдията Ди унило си помисли, че за да достигне до тези внушителни цифри, старият Бан едва ли е имал време да се отдава на перверзии. Самоличността на неизвестния преследвач си оставаше загадка. А дали някаква следа не би изскочила от писанията на госпожа Дън? Той изпи чая си и подхвана:

— Аз като човек, изцяло затънал в покупко-продажби, нямам особени претенции, че разбирам от литература. Но много ми харесаха стиховете на вашия магистрат. И си помислих, че може би и тези на съпругата му ще са интересни. Дали бихте могли да ме насочите къде да се сдобия с томче нейни стихове?

Съветникът прехапа устни.

— Не е лесно — каза той. — Госпожа Дън страдаше от прекомерна скромност. Нейният съпруг ми е казал, че често ѝ предлагал да публикува стиховете ѝ, но тя винаги отказвала.

— Жалко наистина! Смятах, че ако ги прочета, ще мога да кажа няколко по-прочувствени слова на магистрата, когато му поднасям съболезнованията си.

— Мисля, че все пак ще мога да ви помогна — каза Бан. — У мен остана една тетрадка с нейни стихове, която сама ми изпрати. Молеше ме с едно писъмце да ѝ помогна да поправи евентуалните грешки, свързани с историческите паметници, които споменава. Мога да ви покажа тетрадката, преди да я върна на негово превъзходителство.

— О, това ще е чудесно! — възкликна съдията Ди. — Ще имате ли нещо против да седна там до прозореца и да почета, без да ви преча, докато си вършите работата?

Съветникът кимна и отвори едно чекмедже. Извади дебела тетрадка, подвързана със синя хартия, и я подаде на посетителя. Съдията я пое, седна в ъгъла и запрелиства набързо страниците. Несъмнено отчетливите йероглифи бяха същите като на вторите два стиха от кревата в бардака. Незначителните разлики в почерка се обясняваха лесно: едните стихове бяха писани на спокойствие в работен кабинет за разлика от другите, нахвърляни набързо по време на любовна среща.

След като се увери, че е така, той започна да чете от началото и скоро бе изцяло запленил от великолепия стил. Като прилежен ученик на Конфуций приемаше, че единствената достойна поезия е тази с нравствена или поучителна тематика. В подобен дух сам бе написал на младини една дълга поема за ползата от земеделието. Гледаше с пренебрежение на стихове, посветени на някакво мимолетно чувство, или на чисто лирическите излияния. Но сега бе принуден да признае в себе си, че съвършеното владение на езика и находчивият подбор на оригинални образи изпълваха тази поезия със завладяваща красота. Необходимото прилагателно сякаш от само себе си бе излязло точно на място изпод четката, за да въплъти в една дума някакво чувство или да нарисува цяла сцена. Тук-там запомнящи се сравнения му напомниха за сходно звучащи фрази в стиховете на нейния съпруг. Очевидно двамата неведнъж бяха работили заедно.

Той постави тетрадката на коленете си и замислено поглади бакенбардите си. Съветникът го изгледа учудено, но съдията изобщо не забеляза това. Питаше се как се е стигнало дотам, че една голяма поетеса, чувствителна и богата душевно жена, омъжена щастливо за човек, който споделя вкусовете ѝ, се е превърнала в невярна съпруга. Мислеше си за унижителните подробности на тази изневяра... за тайните срещи в долнопробни бардаци... за бакшишите, подпъхвани в шепата на подхилкващи се сводници. Невъзможно му изглеждаше жена с толкова тънък усет за нещата, запечатан в поезията ѝ, да падне дотам. Да се отдаде на някой зализан младок, тласната от неудържим безумен порив — както и да е, жените са толкова странни същества! Но художникът беше мъж от същия тип като нейния съпруг, със същите вкусове. Съдията нетърпеливо подръпна мустака си: не, нещо не се връзваше в тази история!

Изведнъж си припомни леката разлика в почерците. Дали пък жената, ходила тайно на срещи, не е била сестрата на госпожа Дън, младата вдовица? Вярно, че е носела обеците и гривните на съдийската съпруга, но пък сестрите често си разменят накитите. Художникът е бил далечен сродник на покойния съпруг, значи вдовицата е имала много по-често случай да се среща с него, отколкото госпожа Дън. А останалите две сестри? Той се обърна отривисто към съветника:

— Кажете ми, другите две сестри на госпожа Дън също ли живеят в извънградския дом?

— Доколкото ми е известно — отговори Бан, — имението се обитава само от една сестра на госпожа Дън: вдовицата на земевладелеца.

— Голям талант — каза съдията, докато връщаше тетрадката.

Сега вече бе сигурен, че любовницата на Лън Дъ е била младата вдовица. А приликата в почерците? Нищо по-естествено: най-вероятно един и същ учител бе направлявал ръцете и на двете сестри. Очевидно вдовицата е възнамерявала да се омъжи за художника, след като изтече обичайният срок за траур. Тайните срещи бяха нещо осъдително, но в крайна сметка това не беше негова работа. Нито пък порочните навици на непознатия, който е дебнел двойката. Тази следа не водеше доникъде. Той въздъхна и помоли господин Бан да уведоми съдията за посещенията му.

След малко пристъпи прага на библиотеката с думите:

— Утре заминаваме за префектурата, скъпи Дън. Постарах се доста, но не можах да открия никаква улика, че някой се е вмъквал при вашата съпруга. Вие сте прав, би било прекалено голямо съвпадение. Съжалявам, повярвайте ми. Тази вечер ще измисля някакво правдоподобно обяснение за присъствието на трупа при блатото и ще заявим на префекта, че единствено моя е вината за закъснението, с което го уведомяваме за трагедията.

Дън сведе замислен глава.

— Изключително много съм ви признателен — каза той. — Аз трябва да ви се извиня за притесненията, които ви причиних, Ди. И то по време на отдиха ви! Вашето присъствие беше подкрепа за мен. Няма никога да забравя съчувственото разбиране, което проявихте, и вашата готовност да ми се притечете на помощ.

Съдията Ди се трогна. Дън би могъл с основание да го упрекне, че е унищожил важни улики и че е забавил официалното следствие. Да не говорим за лъжливите надежди, които бе подбудил. В този миг се сети за регистратора на смъртните случаи, когото бе отпратил надалече с лъжливо съобщение. В този случай поне бе излязъл прав. Докато се върне, трупът доста ще се е разложил за аутопсия в тази жега и Дън никога няма да научи какво е направил на жена си, преди да я убие. Странна постъпка, наистина, но знае ли човек какво може да роди един болен мозък? На глас той изрече:

— Ще приемете ли помощта ми, за да разрешим един друг случай, Дън? Имам предвид смъртта на Гъ Циюан. Ще кажете, че от моите теории вече ви се повдига, но стана така, че случайно се натъкнах на едно доста интересно разклонение на тази история. Банкерът Лън Циен призна пред мен, че е присвоил пари, принадлежащи на господин Гъ. Сумата е значителна и затова ви помолих с писмо да го арестувате. Както научих, вие сте изпълнили молбата ми. Вашето доверие в скромните ми способности ме натоварва с голяма отговорност, Дън, но в този случай, надявам се, няма да ви разочаровам.

Съдията на Уейбин прокара длан по клепачите си.

— А, да, вярно! Съвсем бях забравил за този случай.

— Днес едва ли ще сте в състояние да се занимавате с него. Ще го приема като голямо благоволение от ваша страна, ако ми позволите да проведе следствието заедно с вашия съветник.

— На драго сърце! — извика Дън. — Вие наистина сте прав, усещам се неспособен да отделя на тази заплетена история цялото внимание, което тя изисква. Не съм в състояние да мисля за друго освен за предстоящия разговор с префекта. Вие сте истински приятел, Ди!

Съдията се почувства смутен. Зад хладните обноски на Дън явно се криеше широко сърце. Глупаво беше да подозира, че жена му го е мамила.

— Благодаря ви, Дън — каза той. — Мисля, че няма да е зле, ако разкрием пред господин Бан истинската ми самоличност, за да можем двамата да проведем разследването.

Магистратът плесна с ръце. Когато се появи старият домоуправител, той му нареди да доведе Бан Удъ. Съветникът остана за миг като замръзнал, когато научи кой е всъщност „господин Чън“, после се впусна в дълги извинения, задето го е посрещнал толкова непочтително. Съдията Ди вдигна усмихнат ръка и помоли Дън за разрешение да се оттегли.

Когато последва изчервения се до уши съветник в личния му кабинет, съдията забеляза, че вече се е мръкнало.

— Няма да е зле да се поразхладим малко — каза той на Бан. — Направете ми удоволствието да хапнете с мен в някой ресторант. Ще ме просветите в тънкостите на местната кухня!

Съветникът запротестира, че било невъзможно да приеме такава чест, но съдията настоя, като предупреди, че за всички други си остава господин Чън. Най-сетне Бан се съгласи и двамата излязоха от Ямън.

ГЛАВА XIII

СЪДИЯТА СЕ ЗАПОЗНАВА С ГОСПОЖА ГЪ; ЕДНО БРАЧНО ЛОЖЕ РАЗКРИВА ТРАГИЧНАТА СИ ТАЙНА

Господин Бан избра малък ресторант на един от хълмовете в града. От балкона пред очите им се разкри чудната гледка на окъпаните в лунна светлина покриви.

Поднесоха им речна риба с исиотов сос, печени бекасини, пушена шунка, супа от пъдпъдъчи яйца и други местни специалитети, така майсторски приготвени, че по някое време съдията Ди се засрами, представяйки си как Цяо Тай седи пред паница каша в странноприемница „Феникс“. Докато вечеряха, съветникът обобщи прегледно всички известни факти около случая Гъ Циюан, а след това и съдията му описа злоупотребите на Лън Циен и кражбата на тефтера му от Куншан. Спомена и за двестате жълтици, съхранявани в касата на Гъ, както и — по-бегло — за това, че едноокият е изнудил банкера.

— Иззех от негодника двата чека — каза в заключение той. — Притежавате ли съдебно досие на този човек?

— Не, ваше превъзходителство. Дори не съм му чувал името. Това е направо чудо, вие за два дни сте научили повече за престъпния свят в този град, отколкото аз, който съм роден в него!

— Обстоятелствата ми помогнаха — скромно каза съдията Ди. — А да, дочух, че госпожа Гъ била много по-млада от покойния си съпруг. Знаете ли кога са се оженили и дали той е имал други съпруги и наложници?

— Навремето господин Гъ е имал три съпруги. Но първата и третата скоро починали, а миналата година си отиде и втората. Понеже беше минал шейсетте и всичките му деца са задомени, хората помислиха, че ще си вземе само някоя наложница, за да се грижи за него. Той обаче веднъж посетил едно дюкянче за копринени тъкани, зареждано от неговата фирма. Собственикът, някой си Сие, бил починал малко преди това и вдовицата се опитвала да продължи търговията, но затъвала все повече в дългове. Старият се влюбил и

набързо се ожени за нея. Отначало хората много се смееха, но новата госпожа Гъ се оказа отлична домакиня и когато мъжът ѝ започна да страда от стомах, тя се грижеше всеотдайно за него. Накрая всеобщото мнение обяви решението му за мъдро.

— Нещо да се е чувало за изневери на дамата?

— Никога! Репутацията ѝ е безупречна. Затова и не си позволих да я привикам в съда, а я разпитах в собственото ѝ жилище след трагедията. Разбира се, правилата за благоприличие бяха спазени и жената отговаряше иззад един параван, придружена от прислужница.

Съдията си каза, че няма да е зле да се срещне с тази вдовица. Похвалните думи на господин Бан никак не се връзваха с любовното приключение на Цяо Тай.

— Много ми се иска да видя мястото, където се е разиграла трагедията — обяви той. — Имаме на разположение цяла вечер. Защо не идем да огледаме жилището на госпожа Гъ? Ще ме представите като служител, временно придаден към съдилището.

Господин Бан незабавно прие и добави:

— И на мен ми се иска да хвърля още едно око в спалнята. Можем да го направим, без да притесняваме вдовицата, защото, както научих, тя е заключила помещението и се е преместила другаде в къщата.

След като уреди сметката, съдията Ди предложи да наемат стол с носачи, но господин Бан възрази, че куцането няма да му попречи да слезе по склона. Без да бързат, двамата скоро стигнаха до къщата на госпожа Гъ. От двете страни на лакираната в черно порта с меден обков се издигаха яки гранитни колони. Домоуправителят ги въведе в обширен салон със старинни кресла и масивни абаносови маси. Поднесе им чай и плодове и отиде да уведоми господарката си за посещението. Не след дълго се завърна с връзка ключове в ръка и каза, че госпожа Гъ не възразява те да направят оглед. Заедно с него бе пристигнал един слуга с фенер и домоуправителят преведе цялата група по истински лабиринт от коридори и дворчета, докато излязоха в една малка градина, оградена с бамбуков плет. Господин Гъ си бил избрал за жилище ниската постройка, която се виждаше в дъното, обясни домоуправителят, понеже от терасата ѝ имало хубав изглед към градината и реката. Той отключи масивната врата и запали една свещ върху масичката в средата.

— Ако не ви е достатъчно светло — добави той, — ще запаля и голямата маслена лампа.

Съдията огледа набързо стаята. Мебелировката беше оскъдна и вътре дъхтеше на застояло, след като два дни прозорците бяха стояли затворени. Той тръгна към една тясна врата в дъното. Домоуправителят му отключи. Съдията слезе три стъпала и се озова в тесен коридор, който извеждаше на обширна мраморна тераса. Под нея градината се спускаше плавно до реката, вляво блестяха на лунната светлина зелените керемиди на беседката, където старият господин Гъ бе вечерял за последен път.

Съдията Ди остана известно време, погълнат от прекрасната гледка. На връщане отбеляза, че вратата наистина е ниска, но само човек, доста по-едър от него самия, би могъл да си блъсне главата на минаване. В спалнята го очакваше една жена, облечена в бяло. Беше доста едра, около трийсетгодишна, и широките гънки на траурната ѝ одежда не успяваха да скрият цъфтящата хубост на налятата ѝ снага. Съдията оцени осанката, както и свенливо сведения ѝ поглед и си каза, че този негодник Цяо Тай очевидно има вкус. Поне повече от своя колега и приятел Ма Жун, който винаги залиташе по разни гръмогласни повлекани. Съдията направи дълбок поклон, а госпожа Гъ му отвърна с кимване. Съветникът Бан представи придружителя си като „господин Чън, придаден с особена мисия към съдилището“. Госпожа Гъ вдигна големите си бистри очи към съдията. Огледа го за миг, после нареди на домоуправителя да се оттегли и кимна на посетителите да се настанят на столчетата пред ниския прозорец. Тя самата остана права, с изпъната стойка. Докато седеше, съдията зърна в сянката зад стопанката едно младо слугинче в смирена поза. Както премяташе в ръка ветрило от бяла коприна, госпожа Гъ подхвана с хладна учтивост:

— След като сте си направили толкова труд да дойдете, за да водите разследването на място, помислих, че е мое задължение лично да бдя, за да бъдете всячески улеснени при изпълнението на задачата си.

Господин Бан се впусна в пространни извинения, но съдията го прекъсна с думите:

— Много сме ви признателни, госпожо. Разбирам колко е мъчително за вас отново да бъдете на мястото, където е започнала

трагедията. Не бих си позволил да ви причинявам допълнителни страдания, ако не беше желанието ми да сложа колкото може по-скоро точка на процедурата, образувана във връзка с кончината на вашия съпруг. Затова се надявам, почитаема госпожо, че ще ни извините, задето нахълтахме въз вашите покои.

В отговор госпожа Гъ кимна мълчаливо. Доста бързо е усвоила светските маниери за една продавачка, помисли си съдията Ди.

— Искан ми се... да се ориентирам по-добре — подхвана той.

Погледът му премина, без да се спира, по леглото с прости сини завеси, опряно до стената срещу госпожа Гъ. Зад гърба ѝ се виждаха, наредени един върху друг, обичайните сандъци, облечени в лакирана червена кожа, в които се прибират дрехите. Варосаните стени и покритият с каменни плочи под бяха голи.

— Няма много мебели в тази стая — небрежно подхвърли той. — Предполагам, че приживе на вашия съпруг са били повече. Някоя тоалетна масичка, картини по стените?

— Мъжът ми имаше съвсем прости вкусове — неприетливо отвърна тя. — Независимо от огромното си богатство беше противник на разкоша и живееше съвсем скромно.

— Това красноречиво говори за благородството на неговия характер — заяви с поклон съдията. — Да видим сега... какво ни остава още да проверим? — погледът му отново се спря на сандъците за дрехи. — А, да... виждам само трите сандъка, с надписи „есен“, „зима“, „пролет“. Къде е четвъртият, с летните дрехи?

— Махнах го. Нуждаеше се от поправка — гласът на госпожа Гъ прозвуча уморено.

— Разбирам — каза съдията. — Човек е свикнал да ги вижда винаги четирите и затова му прави впечатление, когато някой липсва! А сега, госпожо, ми се иска да разкажете всичко, което си спомняте за фаталната вечер. Аз прочетох досието, но...

Той млъкна, защото госпожа Гъ изведнъж размаха ветрилото си и изкрещя на малката слугиня:

— Колко пъти съм ти казвала, че не искам да виждам тия гнусни насекоми в къщата си! Ето я, убий я... Изхвърча!

Съдията я наблюдаваше с почуда, слисан от внезапното избухване, докато съветникът Бан се опитваше да я успокои:

— Няма нищо, госпожо, две-три мухи са само. Искате ли...

Госпожа Гъ не отговори, погълната от патетичните усилия на слугинчето, което размахваше наляво-надясно една кърпа.

— Защо не удряш? — нетърпеливо крещеше вдовицата. — Ето я, бързо... бързо!

Съдията наблюдаваше сцената с нарастващ интерес. Изведнъж стана, грабна от масата свещта и понечи да запали маслената лампа.

— Не пипайте лампата! — извика госпожа Гъ.

— Но защо, госпожо? Просто исках да ви помогна да видите дали няма и други мухи.

— Неуважение е към мъртвите да се палят много светлини в тяхната стая — с леден глас просъска тя.

Съдията сякаш не я чу. Загледан в тавана, той каза бавно:

— Наистина има много мухи в тази стая. Интересно как ли са влезли, след като е затворена от два дни... Изглеждат заспали там горе, но светлината ще ги събуди.

И без да обръща внимание на протестиращата жена, той побърза да запали и четирите фитила на голямата лампа, след което я вдигна над главата си и се загледа в тавана. Госпожа Гъ също обърна очи нагоре. Беше пребледняла и дишаше на пресекулки.

— Лошо ли ви е, госпожо? — тревожно попита малката слугиня.

Без да отвърне, господарката ѝ направи крачка назад, отстъпвайки пред облака мухи, който се виеше около лампата.

— Я вижте... — каза съдията на съветника Бан, — слизат надолу. Нещо друго ги привлича сега, не светлината!

Възрастният мъж го гледаше облещен. Очевидно се питаше дали неговият придружител не е изпаднал във внезапно умопомрачение. А съдията отиде до леглото и се наведе ниско, за да разгледа пода. После се изправи чевръсто и заяви:

— Чудна работа, кацат по края на завесата — той се наведе отново, повдигна завесата и надникна под леглото: — Аха, ясно! — провикна се той. — Нещо върху плочите ги привлича. Не, не върху плочите, а под тях.

Глух вик го накара да застине за миг. Госпожа Гъ се смъкна на пода, очевидно припаднала. Момичето се спусна и коленичи до нея. Съдията също направи няколко крачки към проснатото тяло и го погледа замислен, докато господин Бан шепнеше уплашено:

— Сигурно сърцето...

— Нищо подобно! — отсече съдията и заповяда на слугинята: — Остави господарката си на мира и ми помогни да отместим леглото. Сигурно е тежко. А и вие, Бан, може би ще побутнете малко?

Оказа се обаче, че леглото без затруднение се плъзна по полираните плочи чак до прозореца. Съдията коленичи, за да разгледа пода. Измъкна от ръкава си една зъбочистка и замушка с нея във фугите между камъните.

— Някои от плочите са вадени скоро — обяви той на стария съветник. После нареди на слугинята: — Тичай в кухнята и донеси един нож и лопатка. И да се върнеш веднага, после ще кудкудякаш с останалите прислужници! Чу ли?

Момичето хукна подплашено, а съдията се обърна със замислено изражение към господин Бан и промърмори:

— Дяволски план, наистина!

— Да, ваше превъзходителство — побърза да се съгласи съветникът, макар от обърканото му изражение да личеше, че няма понятие, какво иска да каже придружителят му.

Без да му обръща повече внимание, съдията си поглаждаше умислено бакенбардите, все така вторачил очи в пода. Когато се появи слугинчето, той грабна от ръката му кухненския нож и се зае да отдели и да повдигне две плочи от настилката. Отдолу се показва влажна пръст. Съдията смени ножа с лопатката и вдигна още четири плочи, които преди това бе размърдал с ножа. Отвореният четириъгълник беше приблизително пет крачки на три. Съдията запретна дългите си ръкави и започна да загребва издълбоко ровкавата пръст.

— Това не е работа за негово превъзходителство! — притеснено извика господин Бан. — Нека да повикам прислужниците.

— Мълчете! — срязва го съдията.

Тъкмо в този миг бе усетил нещо меко под лопатата. От дупката се разнесе тежка миризма, сред пръстта се мярна със червена кожа.

— Ето го и четвъртия сандък за дрехи! — извика съдията и се обърна към младото момиче, коленичило до господарката си: — Тичай при входа! Кажи на вратаря, че съветникът Бан му заповядва незабавно да отиде до съдилището и да доведе началника на стражата с четирима от неговите хора и с жената на тъмничаря. На връщане вземи няколко благовонни пръчици от домашния олтар и ги донеси тук. Бързай!

СЪДИЯТА ДИ И СЪВЕТНИКЪТ БАН ПРАВЯТ ОГЛЕД

Той изтри потта, избила по челото му. Господин Бан гледаше съчувствено към проснатата на пода жена.

— Не можем ли да я настаним по-удобно, ваше превъзходителство? Тя... — боязливо се обади той.

— Не! — срыза го съдията. — На хлад върху плочите ще й мине по-бързо. Тя много добре знае, че трупът на нейния мъж е заровен тук. Съучастничка е на убиеца.

— Но нали мъжът й скочи в реката, ваше превъзходителство! Аз го видях... с очите си го видях, когато скачаше!

— Обаче тялото така и не се намери, нали? Аз пък ви казвам, че Гъ Циюан е бил убит в тази стая, когато се е върнал за лекарството си.

— Кой тогава излезе тичешком оттук?

— Убиецът! Планът му е бил старателно подготвен. Веднага е заровил Гъ под плочите, нахлузил е робата и шапчицата му, нацапал си е лицето с кръв и е изхвърчал навън в градината. Вие сте очаквали отвътре да излезе Гъ, онзи е бил с неговата роба и с неговата шапка, които са ви така добре известни, а и крясъците му и кръвта по лицето са ви уплашили, затова няма нищо чудно в объркването ви. Убиецът първо се е затичал към беседката, но без да се приближава много. Насред пътя е променил посоката, хукнал е към реката и се е хвърлил в нея. Предполагам, че се е оставил на течението да го довлече до някое пусто място, където е излязъл, оставяйки на брега шапчицата за заблуда.

Господин Бан поклати бавно глава.

— Да, сега разбирам. Но кой е бил този човек? Може би Куншан?

— Той е главният заподозрян. Веднага след убийството на Гъ е откраднал банкерския тефтер. Нищо чудно да е добър плувец, въпреки че изглежда слабосилен.

— Може би нарочно се е самонаранил, за да си размаже кръвта по лицето, та да не го познаем... — като на себе си проговори господин Бан.

— По-вероятно си е послужил с кръвта на жертвата. А, ето я слугинята. Сега ще разберем как е бил убит Гъ. Запалете благовонието и го дръжте до лицето ми.

Господин Бан послушно изпълни нареждането. Съдията Ди си покри носа и устата със своето шалче и започна да подкопава около сандъка за дрехи. Когато го извади достатъчно, отлепи ивицата намамаслено платно, с която бе запечатан капакът, и го повдигна с лопатката.

Лъхна ги непоносима смрад. Господин Бан веднага притисна към лицето си ръкава на дрехата и ожесточено размаха благовонните пръчици, докато двамата се обвиха в синкав облак. В сандъка видяха едно дребно тяло, сгънато на две. Беше облечено само в долни дрехи, на главата му нямаше шапка. Под лявата плешка стърчеше дръжката на нож. Съдията обърна главата на трупа с лопатката, докато се показа едно сбръчкано лице.

— Това ли е Гъ Циюан? — попита той.

Господин Бан кимна, онемял от ужас. Съдията захлопна капака, пусна лопатката на земята и отиде да отвори широко прозореца. Няколко минути жадно вдишва чистия въздух, после оправи шапката си и изтри потта от челото си.

— Когато дойдат нашите хора — каза той на съветника, — наредете им да извадят сандъка. Да го отнесат в съдилището, така както си е, с трупа вътре. Пратете също някого да докара затворена носилка. Тъмничарката да отведе с нея госпожа Гъ право в килията. След това идете да обясните всичко на съдията Дън и му кажете, че аз ще се опитам да туря ръка на Куншан. И да не е той убиецът, от него можем да измъкнем ценни сведения. Вашият господар възнамеряваше утре да ходи в префектурата във връзка с едно спешно дело. Сега обаче, след нашето откритие, по всяка вероятност ще пожелае първо да разпита госпожа Гъ. Ако открия Куншан, мисля, че ще успеем да приключим на сутрешното заседание и след това да потеглим за Биенфу. Напишете си доклада за откриването на трупа, аз ще го подпиша като свидетел. А сега трябва много да бързам.

Навън още беше душно, но каквото и да е, бе за предпочитане пред атмосферата в стаята, от която излизаше. Запъхтян и потен, той мина през центъра на града и се насочи към странноприемница „Феникс“.

Отвътре се носеше гръмогласен хохот, някой пееше. Очевидно гостите още не си бяха легнали и щяха незабавно да го осведомят за едноокия. Отвори му прислужникът и го изгледа смръщено. Явно не обичаше закъсняващите посетители!

ГЛАВА XIV

МИНАЛОТО НА ЕФРЕЙТОРА СЕ РАЗКРИВА ПРЕД СЪДИЯТА ДИ; ЕДИН ГАДАТЕЛ ПРЕДСКАЗВА НА ЦЯО ТАЙ БЪДЕЩЕТО МУ.

Шест пушливи свещи осветяваха пивницата, която сякаш бе станала по-тясна. Към обичайното каре от играчи се бяха присъединили Цяо Тай и Студента, като при всяко късметлийско попадение ревяха с останалите старинни скоропоговорки. Малко по-нататък Ефрейтора бе сложил Розов Карамфил върху коленете си и обгръщаше здраво с една ръка кръста ѝ, докато с другата отмерваше такта на неприличната песен, която госпожицата пееше с пълно гърло. Щом зърна съдията Ди, главатарят на бандитите се провикна:

— Ей, ловецо на крадци, какво става, пипна ли пиленцето?

— Да съм го пипнал ли? Очите му не съм видял!

— Щото тая тук разправя, че нея хубаво си опипал! — извика Ефрейтора и се затресе от смях.

— Отсега нататък ще си викаме баджанаци с теб, нали сме роднини! — той повдигна госпожицата и я постави на пода, след което я плесна с широк жест по задника:

— Хайде сега да ми покажеш на какво те е научил днес тоя брадатият.

Двойката се качи по стълбите, заливайки се от смях. Съдията седна пред масата до прозореца. Цяо Тай взе две чаши от тезгяха и дойде при него. Докато помощникът отпускате якото си тяло на стола, съдията го попита:

— Куншан мяркал ли се е?

— Никой не го е виждал.

Съдията остави ядно чашата си на масата и каза троснато:

— Трябваше да те послушам. Голяма глупост направих, като го пуснах да се измъкне. А той е достатъчно хитър и си дава сметка, че щом са арестували Лън, съдът може да нареди конфискация на цялото му имущество и тогава сарафинът ще откаже да изплати чековете. —

Той се обърна към играчите: — Хей, знае ли някой къде мога да намеря Куншан?

Плешивият се обърна и поклати глава:

— Не вярвам да има постоянно жилище. Поне аз не знам. Сигурно се вре под някой куп камъни при другите плужеци като него!

Общ смях съпроводи шегата му.

— Какво още е натворил този негодник? — попита Цяо Тай.

— Може би е извършил и убийство — отвърна му съдията и разказа тихичко на помощника си какво всъщност се е случило в дома на Гъ.

Краят на разказа му съвпадна с края на играта. Четиримата участници се разплатиха помежду си и тръгнаха към стълбата, а Студента излезе. Прислужникът дойде да попита съдията има ли още нужда от неговите услуги, и побърза да се навре под тезгяха.

— Да не би там да спи? — изненадан попита съдията.

— Разбира се — отвърна му Цяо Тай. — Втората полица е достатъчно широка! Но трябва със съжаление да ви кажа, че не може Куншан да е убил стария Гъ поради простата причина, че никога не е скачал в реката. Аз огледах мястото. Течението е много бързо, почти навсякъде стърчат остри камъни, има и водовъртежи. За да скочиш във водата, да се пуснеш по течението и да се измъкнеш невредим, трябва не само да познаваш реката като собствената си длан и да плуваш като риба, но и да имаш яки мускули. Можете да ми вярвате. Това не е по силите на Куншан.

— В такъв случай е имал съучастник — каза съдията — и той е скочил в реката. Това хрумване за фалшиво самоубийство явно носи отпечатъка на неговия извратен мозък. И за да може да открадне тефтера на Лън Циен, значи се е навъртал наблизко в момента на убийството. Утре ще кажа на съветника Бан да пусне най-кадърните си хора по следите на този негодник. Сигурно няма да замине от града, преди да е пипнал парите или поне преди да е опитал да ни скрои някой номер.

— Като заговорихте за съучастник — каза Цяо Тай, — ми хрумна нещо. Когато бях при госпожа Гъ, тя ми каза, че чакала някого, но той не дошъл. Аз нали я мислех за лека жена и реших, че е някой от постоянните ѝ клиенти, но дали това не е бил нейният любовник,

евентуален съучастник на Куншан? Всемогъщи небеса! Ами че тя се канеше скоро да заминава някъде!

— Няма такава опасност — каза съдията. — По държанието ѝ разбрах недвусмислено, че знае всичко за убийството, и я изпратих зад решетките. Утре ще помоля съдията Дън да ме назначи временно за помощник-съдия, та да мога да присъствам на разпита ѝ.

След това съдията разказа на Цяо Тай за двете посещения на художника Лън Дъ и неговата любима в дома за срещи. Той описа загадъчния мъж, който проследил любовниците, и добави:

— Жената не може да е била госпожа Дън. Много съм доволен, че успях да разнищя случая Гъ Циюан, дължах това на моя колега. А ти какво направи следобеда?

— Моята беше по-лесна. Поспах малко и тръгнах. Онзи неприятен младеж, на когото викат Студента, много настоя да повърви с мен. По пътя доверително ми съобщи, че подготвял страхотен удар, от който щял да спечели двеста жълтици.

— Догодина, когато на конете пораснат рога! — изсмя се съдията. — И на мен ми ги разправяше такива, докато вървахме към блатото. И какво научи в казармените канцеларии за нашия почитаем домакин?

— Както си им е обичаят, дълго ме препращаха от канцелария в канцелария. Кадровикът ми каза, че списъкът на дезертъорите бил във военната полиция, във военната полиция ми казаха да съм го търсел в наборната комисия. Най-сетне един стар сержант ме дръпна настрани и ми каза, че докато намеря списъка, косите ми може да побелеят, но пък капитан Мао от военната полиция бил служил в Трети корпус на Западната армия и имало вероятност да може да ми помогне. А този капитан Мао излезе племенник на полковник Мао от нашия гарнизон в Бънлай. Не съм виждал по-страховити мустаци от неговите, но иначе се оказа любезен човек и се сети за Ефрейтора, който бил безупречен войник, на няколко пъти награждаван, много популярен сред другарите си. Обаче един ден му сменили командира, дошъл някой си капитан Ву, голям мошеник, който крадял от войнишката дажба. Едно от момчетата надигнало глас и Ву заповядал на Ефрейтора да му удари сто тетиви от лък. Ефрейтора отказал, капитанът му посегнал и нашият човек го пребил. Да вдигнеш ръка срещу офицер, е тежко престъпление и затова предпочел на часа да си вдигне дърмите. По-

сетне се разкрило, че този Ву бил получил пари от някакъв шпионин на варварите, и му отрязали главата. Капитан Мао каза, че, стига Ефрейтора да не е надробил нещо, след като е прескочил оградата, армията е готова да си затвори очите за миналото му прегрешение. Сърцати мъже като него винаги са добре дошли във войската и ако магистратът Ди каже една добра дума за него, отново ще му дадат лък и сабя и ще го произведат сержант. Това е всичко.

— Радвам се, че е така. Ефрейтора е грубовата натура, но не е без душа. Ще гледам да направя нещо за него. А гадателят?

— Честен е. Едно такова благообразно старче, взема си занаята много на сериозно. Отдавна познавал Гъ Циюан, даже били приятели. Според него старият господин Гъ бил дребнавичък, но иначе свестен човек, винаги готов да помогне на ближния. Описах му Куншан, никога не го бил виждал. Тогава го помолих и на мен да погадае. Разгледа ми ръката и предрече, че съм щял да загина от сабя. Рекох му, че по-добро не мога и да си пожелаая, а той ме нахока да не съм говорел глупости. Нали ви казах, много на сериозно се взема.

— Добре — промълви съдията. — Това поне изяснихме. Опасявах се да не би някой враг на Гъ да е кроял нещо и да е подкупил гадателя, за да предрече на клиента си беди на петнайсети. Хайде да си лягаме. Сутринта трябва да сме рано в съдилището. Това ни е последната нощ в странноприемница „Феникс“. Край на инкогнитото, от утре се настаняваме в Ямън до края на отпуската ми.

Цяо Тай посрещна новината с широка усмивка, взе свещта и последва господаря си по стълбището. Въздухът в малката стая им се стори още по-задушен и непоносим, отколкото предната вечер. Съдията посегна да отвори прозореца, но ситно барабанене по намастената хартия отвън го предупреди за пълчищата насекоми, готови да се хвърлят в атака. Той въздъхна примирено и се опъна на нара, като придърпа полите на робата си в опит да се предпази от другите свирепи малки нашественици, които вече пъплеха към него. Цяо Тай отново си легна на пода с глава до вратата.

Съдията дълго се въртя върху коравото ложе. След като духна свещта, напорът на крилатите гадини отвън като че ли отслабна и той накрая се реши да отвори прозореца, защото вече не можеше да се диша. Дръпна крилото... бутна го. Явно се бе заклещило. Тогава изтегли иглата от кока си и раздра с острието мръсната хартия, опъната

на бамбуковата рамка. Лек ветрец нахлу в стаята, окъпа я хладната лунна светлина. Съдията се почувства по-добре. Легна на дъсчения нар, покри си лицето с шалчето, за да не го жилият комарите, и скоро умората го обори. Не след дълго само многогласното хъркане огласяше странноприемницата.

ГЛАВА XV

КУНШАН РАЗКАЗВА НАЧАЛОТО НА СВОИТЕ НЕВОЛИ; СЪДИЯТА ДИ ОБЕЩАВА КРАЙ НА МЪЧЕНИЯТА МУ.

Цяо Тай се стресна и се събуди. Нещо лютиво му пареше в ноздрите. Едната година градски живот не бе успяла да притъпи сетивата му, изострени от дългото пребиваване в „зелените гори“. Той кихна и първата мисъл, която му мина, бе, че дъсчената постройка гори. Скочи, сграбчи господаря си за краката и го повлече към вратата. Удари ѝ едно рамо и в тъмния коридор налетя на някаква лепкава форма. Опита се да я сграбчи, но тя му се изплъзна, след което последва лудешко трополене по дървените стъпала и най-сетне — глухи стенания най-долу. Цяо Тай се закашля, но между два пристъпа на кашлицата успя да изреве:

— Пожар! Събудете се!

Настана неописуема суматоха. По коридорите се заблъскаха полуголи мъже, а Цяо Тай и съдията слязоха през глава по стълбите. Долу Цяо Тай се препъна в нечие тяло, загуби за миг равновесие, но успя все пак да стигне до входната врата. Отвори я с ритник и дълбоко пое чист въздух, после се върна кашляйки към тезгяха, намери пипнешком огниво и запали една свещ. Съдията Ди също излезе. Гадеше му се, виеше му се свят, не след като покашля малко, се почувства по-добре. Вдигна очи към горния кат: не се виждаха никакви пламъци. Той изведнъж разбра какво се бе случило, и побърза да влезе обратно в пивницата.

Рошавата глава на прислужника вече стърчеше зад тезгяха и момчето палеше още свещи. Пламъчетата им осветиха странна гледка. Съвършено гол, напомнящ едра космата маймуна, Ефрейтора стоеше сведен заедно с Голия Череп над Куншан, също гол, с лъщящо от някаква мазнина тяло. Едноокият седеше на земята, държеше си левия крак и стенеше. Другите трима придружители на Ефрейтора, почти толкова облечени, колкото и главатарят им, се кокореха един срещу друг с подуты от съня очи. Госпожица Розов Карамфил наблюдаваше

уплашено сцената и притискаше към скута си някаква кърпа, която съставляваше единствената ѝ одежда. От всички присъстващи само съдията Ди и Цяо Тай бяха облечени. Съдията се наведе и вдигна от пода една бамбукова цев, дълга две стъпки, със завързана в края ѝ кратуна. Огледа я набързо и попита едноокия:

— Каква отрова издуха в нашата стая?

— Не е отрова... Само приспивателно! — захленчи Куншан. — Нищо лошо не съм искал да направя, ох, кракът ми е счупен!

Ефрейтора го ритна в ребрата.

— Ще ти счупя и всички други кокали! — изръмжа той. — Защо си се намъкнал тук, кучи сине!

— Искал е мен да ограби — обясни съдията Ди и се обърна към Цяо Тай, който претърсваше една купчинка дрехи на пода.

— Можеш да затвориш вратата, прахът, който този негодник е издухал, вече се разнесе — после каза на Ефрейтора: — Съблякъл се е тук мръсникът и се е намазал с мас, за да се изплъзне по-лесно, ако някой се опита да го улови. Мислел е да открадне каквото може и да изчезне.

— Тогава няма какво да му мисля — отсече главатарят на бандитите. — Не обичам да си цапам ръцете, но нашите закони са ясни: смърт за всеки, който се опита да краде от своите. Още сега ще му видим сметката. Ако искате да го разпитате преди това, ваше право е.

Той даде знак на хората си, те проснаха нещастника по гръб и затиснаха ръцете и краката му. Когато Голия Череп стъпи с цялата тежест на масивното си туловище върху счупения глезен, Едноокият изрева диво от болка. Ефрейтора понечи да му затвори устата с един ритник, но съдията го спря, разглеждайки с любопитство мършавото като скелет тяло, цялото покрито с жестоки белези. Като че ли бяха от изгаряне. Цяо Тай пристъпи до господаря си и му подаде два пакета, които бе открил в дрехите на Куншан. Съдията върна по-тежкия на помощника си и отвори другия. Вътре имаше един тефтер, целият на петна от вода.

— Откъде открадна това? — попита той проснатия нещастник.

— Намерих го — изхленчи едноокият.

— Недей да лъжеш!

— Истината ви казвам!

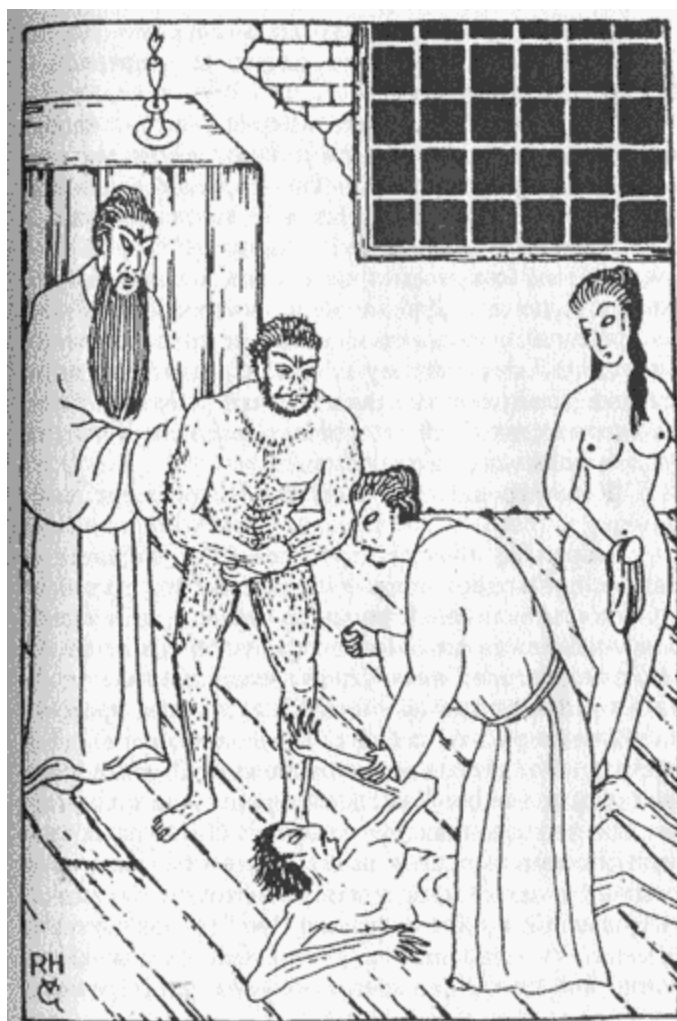
— Тичай да ми донесеш машата и една лопатка с жарава от кухнята — нареди Ефрейтора на прислужника. — Дай ги тук, да му сложим на тази свиня няколко въглена върху корема. Ще пропее веднага, майчиното си мляко ще каже. Вярно, ще позасмърди, но не може всички хубости наведнъж!

— Не, не! — запищя Куншан.

— Не с въглени, недейте! Намерих го, кълна се!

— Къде го намери?

— Тук! Онази нощ идвах и претърсих всички стаи, докато вие спяхте. Тефтерът беше под кревата на ей тази.

ДРАМАТИЧНА СЦЕНА В СТРАННОПРИЕМНИЦА „ФЕНИКС“

Съдията Ди погледна към госпожица Розов Карамфил. Тя прикри с ръка голата си гърд и отвори уста в ням вик. Умоляващото изражение, което прочете в очите ѝ, подсказа на магистрата какво е станало. Той побърза да се намеси.

— Лъже кучето, но тук няма да можем да свършим работа. Ще го откараме с моя приятел в някое закътано местенце, за да го разпитаме, както ние си знаем. Нали разбирате, в такива случаи сме малко шумнички и няма смисъл да тревожим излишно съседите...

— Не искам с тях! — извика Куншан. Ефрейтора му запуши устата с пета:

— Пършиво куче! Да набеждава моята флърца!

— Истината ви казвам, кълна се! — извика едноокият. — Откъснах една-две страници и го оставих на място. Тая нощ, като се върнах...

Съдията Ди събу набързо плъстения си пантоф и напъха върха му в отворената уста на Куншан.

— Всичко ще изпееш след малко! — каза той и посочи на Ефрейтора бамбуковата цев: — Кратунката е пълна с прах. Предполагам, че като се издуха достатъчно под вратата на някоя стая, той се разнася във въздуха и приспива всички вътре. Обаче за лош късмет на този негодник моят човек си легна на пода с лице до вратата и е усетил веднага. Разкихал се и преди прахът да си е свършил работата, ние вече бяхме изхвърчали в коридора. Аз вечерта разкъсах хартията на прозореца и вятърът е разнесъл приспивателното. Иначе сега всички щяхте да спите като дънери, а ние двамата с моя човек да лежим с прерязани гърла — и той се обърна към едноокия: — Ти си заклешил прозореца, нали?

Куншан закима с глава, като се опитваше да се освободи от пантофа, който му разтягаше челюстите.

— Завържете му здраво устата — заповяда съдията Ди. — Увийте го в едно старо одеяло и пъхнете вътре два пръта, за да можем да го носим на рамо. Ако ни срещне нощната стража, ще кажем, че е заразно болен и го караме на лекар.

— Слез оттам и иди да намериш плат — нареди Ефрейтора на плешивия си другар, който все още стоеше върху крака на едноокия. — И без това няма да успее да избяга надалеч! Имаш ли нужда от някакви инструменти? — попита той съдията.

— Бил съм началник-стража, знам си занаята — отговори съдията. — Дай ми за всеки случай един нож.

— Веднага. А, като каза за нож, и ме подсети: донеси ми ушите и пръстите му. Ще ги изпратя на няколко хубавци, които напоследък са се поразхайтили. Да им държат топло! Увий ги в малко намаслена хартия. Къде мислиш да денеш трупа?

— Ще го заровим при блатото. Никой няма да го намери.

— Добре. Не обичам да се лее кръв, но щом се налага, поне работата да е свършена, както трябва.

С изхвъркнали очи Куншан се гърчеше като червей под тежестта на разбойниците и изломоти нещо несвързано, когато Голия Череп извади пантофа от устата му, за да го замени веднага със здрава превръзка. Ефрейтора сам се погрижи да стегне ръцете и краката му с дебела връв. Госпожица Розов Карамфил подаде на Цяо Тай едно старо одеяло и двамата увиха в него пленника като пашкул. После разбойниците пъкнаха в дългия пакет два пръта, така че да стърчат от двата края, и омотаха стегнато всичко.

В момента, когато съдията и Цяо Тай повдигаха на раменете си импровизираната носилка, се появи Студента. Той се облеци срещу полуоблечените мъже и напълно голата жена и попита:

— Какво става тук?

— Не е твоя работа, хапльо! — сопна му се Ефрейтора, докато съдията и помощникът му излизаха със своя товар.

Улицата беше пуста. Дори и да бяха дочули нещо, съседите благоразумно си мълчаха. Не след дълго двамата налетяха на нощната стража. Съдията Ди нареди на командира:

— Помогнете ми да отнесем този човек в съдилището. Това е опасен престъпник.

Двама от стражниците веднага поеха на раменете си обременителния товар. На входа на съдилището съдията подаде на един дремещ пазач визитната си картичка и го изпрати да събуди господин Бан. Стражниците оставиха увития престъпник на пода и излязоха да продължат обиколката си. Пазачът се появи не след дълго с фенер в ръка, следван от съветника по домашен халат. Господин Бан веднага, започна да задава въпроси, но съдията го прекъсна:

— Докарал съм ви Куншан. Наредете на пазачите да го отнесат в канцеларията ви и извикайте съдията Дън. Ще ви обясня всичко по-

късно.

Вече в кабинета на господин Бан, съдията заповяда да му донесат кана сгрято вино и се зае да реже въжетата с ножа на Ефрейтора, подпомаган от Цяо Тай. После двамата с Цяо Тай сложиха затворника в едно кресло, което съдията обърна с лице към стената. Куншан се опитваше да се освободи от превръзката на устата, но не можеше да помръдне ръце от жестоко впитата връв и само застана глухо. Мъждивата светлина на единствената запалена свещ осветяваше сгърченото му от болка лице и белезите по мършавото му тяло.

Погледът на Цяо Тай се спря върху подутия глезен на нещастника.

— Като гледам този строшен крак, и ми идва наум... — каза той.

— Дали този мръсник не е проследил мъжа и жената, куцайки нарочно, за заблуда? Иначе отговаря на описанието, и той е висок и слаб.

Съдията Ди се завъртя рязко на пети и изглежда остро своя помощник. Цяо Тай замънка смутен:

— Аз просто така... изведнъж ми хрумна.

— Мълчи! — заповяда му съдията и закрачи напред-назад, мърморейки неразбрано. Изведнъж се спря и каза спокойно:

— Благодаря ти, Цяо Тай. Твоето предположение ми подсказа каква е истината. Оставих се да ме водят за носа като слепец, но сега нещата са ясни!

Отвън се дочуха стъпки. Съдията нареди със знак на Цяо Тай да остане при пленника и излезе. По коридора идваше Дън, и той по халат, с подути от съня клепачи. Отвори уста да каже нещо, но съдията му каза шепнешком:

— Отпратете съветника си — и когато господин Бан се отдалечи, продължи: — Утре ще изправите Куншан пред съда. Законът забранява на един съдия да провежда разпити извън съдилището, но в случая това не се отнася до мен. Аз ще го разпитам сега. Вие застанете, без да вдигате шум, зад креслото, в което сме го сложили, така че да не разбере за вашето присъствие.

Зададе се един пазач, който носеше поднос с кана и чаша. Съдията Ди ги взе и влезе в канцеларията. Издърпа един стол и седна до Куншан с каната в една ръка и чашата в друга. Магистратът Дън и Цяо Тай останаха прави. Съдията нареди с жест на своя помощник да

заклучи вратата, после махна превръзката от устата на затворника. Едноокият размърда челюсти.

— Недейте... не ме... — запелтечи той.

— Няма да бъдеш измъчван, Куншан, обещавам ти — с кротък глас започна съдията. — Аз съм специален агент. Измъкнах те от ръцете на Ефрейтора и неговите главорези. Това е вино, пий!

Той доближи чашата до устните на Куншан и му даде да пийне няколко глътки, след това издърпа шалчето от врата си и покри слабините на нещастника.

— След малко ще ти дадат чиста дреха и лекар ще се погрижи за глезена ти. После ще можеш да спиш дълго... много дълго. Ти си изморен, Куншан, глезенът сигурно много те боли?

Тази рязка промяна на тона обърка едноокия. По хлътналите му бузи потекоха сълзи. Съдията измъкна от ръкава си едно пакетче, отвори го и показа на Куншан старинна кама. Със същия успокоителен тон попита:

— Тази кама висеше над тоалетната масичка, нали?

— Не, не там, висеше при леглото до лютнята — несъзнателно отвърна пленникът и се опита да размърда ръцете си.

Съдията му даде отново да пие.

— Кракът ми! — простена Куншан. — Много ме боли!

— Ще се погрижим за теб, не се тревожи. Скоро ще ти олекне. Няма да има изтезания, обещавам ти. Последния път те гориха, нали?

— С нажежени жезла! А не бях виновен, оная кучка ги извика!

— Това е било отдавна, Куншан. Сега ще бъдеш осъден за убийството на една жена, но ти обещавам, че смъртта ти ще бъде лека и няма да има изтезания преди това.

— Тя сама ми се натисна, курвата, на, кълна ви се! И тя като оная малката мръсница първия път. Гледайте какво ми направиха тогава с железата.

— Защо те гориха, Куншан?

— Аз бях момче тогава... Минавах пред една къща и видях онова момиче, усмихваше ми се през прозореца. Честна дума, тя самата ме покани. Обаче после, като влязох, почна да разправя, че ми се била присмивала, защото съм бил грозен. И в мен стана нещо, не можех да се сдържа... хванах я за шията... тя се задърпа, разкрещя се и ме удари с една кана за вино. Глинена беше и се счупи в главата ми,

едно парче ми се заби в окото. Нали виждате как ме подреди. И тогава дойдоха мъжете. Тя им каза, че съм искал да я изнася. Проснаха ме на земята и ме гориха. Едвам се измъкнах, когато излязоха да викат стражите...

Той отново захлипа. Цялото му тяло трепереше неудържимо, зъбите му тракаха. Без да каже дума, съдията му даде отново да пие и след малко Куншан подхвана отново:

— Оттогава не съм се докосвал до жена... никога... и само вчера, докато всички спяха, онази курва сама ми се предложи. Аз не исках, наистина, кълна ви се! За парите бях дошъл... Повярвайте ми, моля ви се!

— Преди това влизал ли си в дома на магистрата? — попита съдията.

— Само един път. Пак следобед, когато всички спят. Тогава е най-сгодно, нощем има пазачи. Влязох през малката портичка. Жената беше в библиотеката. Тъкмо открих касата зад тоалетната масичка и чух, че някой идва. Измъкнах се в градината, покатерих се на покрива и се прехвърлих на улицата, без да ме види никой.

— А втория път откъде влезе?

— През покрива и през градината. Духнах малко от моя прашец под вратата, щом влязох вътре, и след няколко минути слугинята спеше на бамбуковата кушетка. Промъкнах се в спалнята, за да отворя касата. Тогава я видях, и тя беше заспала. Лежеше си на кревата, дибидюс гола, пачаврата! Аз не исках нищо да ѝ правя... обаче не можах да се удържа, то беше по-силно от мен. А тя защо не се беше завила? Защо си показваше голотиите като някоя гювендия? Честно ви казвам, сама ми се предлагаше! Направо ме предизвикваше с това застинало лице, без да отваря очи! Грабнах камата и я забих в мръснишкото ѝ сърце. Бях готов да я нарежа на парчета... веднъж завинаги да унищожа тази кучка... тази, тази...

Той замлъкна. Пот се оцеждаше по лицето му и течеше по лъщящото от мазнина тяло. Той облеци към съдията единственото си око, в което гореше безумен пламък, и продължи:

— Чух, че някъде в къщата се хлопна врата. Изтичах към тоалетната стая. Слугинята си спеше, но някой се приближаваше по коридора. Издухах всичкия прашец от кратунката нататък и се измъкнах в градината, като затворих вратата след себе си. Покатерих

се на покрива, оттам изскочих на улицата и изтичах до първата чайна. Беше рано и нямаше никой освен келнера. Казах му, че не ми е добре, и се стоварих на един стол. Изпих няколко чаши чай и се пооправих. Разбрах, че трябва час по-скоро да напусна този проклет град, където ме бяха унизили... омърсили ме бяха... Затова обаче трябваше бързо да пипна парите на Лън Циен. С тях вече можех да замина надалече, много далече... някъде, където да се освободя от мръсотията. И тогава се появихте вие двамата. Вие си тръгнахте, той остана. Разгледах го хубаво. После пак се върнахте и аз отново ви огледах. Разбрах, че вие сте хора, дето ще успеят да изръсят парите от Лън. Проследих ви до хотела и...

— Нататък ми е известно — прекъсна го съдията. — Известно ми е също как тефтерът е попаднал в твоите ръце. Намерил си го в стаята на госпожица Розов Карамфил и отначало само си откъснал две-три страници. Тази вечер си го откраднал, но това няма значение. Сега за нас най-важното е да ти спестим изтезанията. А за да стане това, трябва смъртта на госпожа Дън да бъде представена като обикновено убийство. Ако кажеш, че първо си я изнасилил, няма да избегнеш мъченията, ще те осъдят на изтезания до смърт. Нали знаеш как става, отначало палачът ще започне да къса по малко отпред, на гърдите ти...

— Не! — изкрещя Куншан. — Не искам, помогнете ми!

— Съгласен съм. Затова ме слушай внимателно и после ще направиш точно каквото ти кажа сега. Ще обясниш, че си научил за честите посещения на госпожа Дън при сестра ѝ, която живее в една вила недалеч от Северната врата. Ще кажеш, че си влязъл в Ямън през малката градина, уверил си се, че слугинята я няма, и си почукал на вратата. Казал си на госпожа Дън, че сестра ѝ я вика спешно да ѝ занесе десет жълтици, за да уреди тайно едно неотложно семейно задължение, но я моли да не казва на никого, дори и на мъжа си. Тя ти е повярвала, взела е парите и е излязла с теб през задната врата. Било е следобеда, по време на почивката, и никой не ви е видял, докато сте минавали по улицата и после покрай развалините до блатото. Там ти си ѝ поискал жълтиците и накитите. Тя е отворила уста да вика за помощ, тогава ти си измъкнал камата и си я заплашил да мълчи. Опитала се е да ти измъкне ножа от ръката, сборичкали сте се и по едно време, без да разбереш как е станало, тя е паднала на земята бездиханна. Ти си отскубнал обещите от ушите ѝ, взел си ѝ гривната и

жълтиците. Жълтиците си похарчил, но не си посмял да се освободиш от бижутата. Ето ги, те ще потвърдят думите ти.

Съдията Ди извади от ръкава си обещаните и гривната на госпожа Дън, показа ги на затворника и продължи:

— Запомни ли какво трябва да говориш, Куншан? Ако направиш така, гарантирам ти, че няма да има бой и изтезания. Ще умреш, но смъртта ти ще е бърза и ще сложи край на страданията ти. Сега ще те занесат на легло. За крака ти ще се погрижи лекар, после ще можеш да поспиш. Ще се явиш на сутрешното заседание, ще разкажеш тази история и повече никой няма да те безпокои. Денем и нощем ще си почиваш, Куншан. Чуваш ли ме, ще си почиваш!

Нещастникът не отговори. Брадичката му бавно се спускаше към гърдите; бе стигнал до предела на силите си.

Съдията Ди се изправи.

— Извикай пазачите — прошепна той на Цяо Тай. — Ще им кажеш да го затворят в една килия. Нека за крака му да се погрижи лекар и да му даде успокоително — после махна на Дън да го последва в коридора.

Лицето на магистрата бе мъртвешки бледо. Той понечи да изрази благодарността си, но съдията го прекъсна с думите:

— Надявам се, ще ми позволите да прекарам остатъка от нощта в Ямън?

— Но, разбира се, Ди! Всичко тук е на ваше разположение!

Когато излязоха на двора, той добави:

— Ужасно беше, Ди!

— Да — лаконично се съгласи съдията.

— Бихте ли били така добър да повикате вашия съветник и да му кажете да постави под разпорежданията на моя помощник дванайсет стражници? Трябва да арестуват главатаря на тукашните бандити, Ефрейтора, както го наричат, и един млад престъпен елемент с прякор Студента.

— На вашите разпореждания, Ди.

Дън плесна с ръце и когато се появи господин Бан с уплашено лице, му заповяда да се приготви за съдията стаята за почетни гости и да се направи необходимото за двата ареста. После добави с крива усмивка:

— Ако останете още няколко дни при нас, Ди, тъмницата ще се окаже тясна.

— Затворниците ще се явят пред съда утре сутринта — все така безстрастно каза съдията.

— Искам да ви помоля да ме представите в началото на заседанието като ваш помощник, за да мога да разпитам някои от тях. Лека нощ.

Той даде последни указания на Цяо Тай и на съветника Бан, след което един прислужник го отведе в помещението за гости зад тържествената зала. Стаята беше просторна, луксозно обзаведена. Той седна в един фотьойл и проследи с разсеян поглед двамина прислужници, които палеха свещите в големите сребърни свещници върху високата масичка до стената и разтваряха завесите на леглото от резбовано акажу. Появи се старият домоуправител, понесъл поднос с чай, сладкиши и разни плодове. Зад него ситнеше младичка слугиня, която едва държеше очите си отворени. В ръце носеше чиста нощна роба, която окачи на червената лакирана закачалка. Старият човек напълни една чаша с горещ чай. След това запали благовонна пръчица пред големия пейзаж, украсяващ една от страничните прегради, и се оттегли с дълбок поклон и пожелания за лека нощ.

Съдията изпи на малки глътки чая си отпуснат във фотьойла, после уморено протегна нагоре лявата си ръка и измъкна от ръкава бамбуковата цев на Куншан. Остави я с дълбока въздишка на масичката. Трябваше сам да се сети, че е било използвано нещо такова. Прислужницата, която не се буди, когато Дън събаря вазата върху мраморните плочи. Отпуснатото умиротворено изражение върху лицето на убитата. Толкова явни белези, че някой е употребил приспивателно. Съвпаденията не играеха никаква роля в тази история. Дън например не е припаднал от пристъп на лудост, а просто е заспал от прашеца, който Куншан е издухал, преди да избяга. И госпожа Дън вече е била мъртва, когато съпругът ѝ я е зърнал през откренатата врата.

До слуха на съдията Ди достигна приглушеният звук от кречеталото на нощната стража, която минаваше в този миг пред съдилището. След няколко часа щеше да се зазори, почти не оставаше време за сън.

Погледът му попадна на малка елегантна библиотека от полиран бамбук в един ъгъл на стаята. Той стана и взе от полицата томче с разкошна подвързия от брокат. Отвори го и установи, че това е частно издание на стиховете на магистрата Дън върху скъпа хартия, лъскава като бял нефрит. Затвори с ядна ругатня книгата, остави я и взе друга. Този път попадна на будистки поучения. Отпусна се във фотьойла и прочете бавно на глас:

*Раждането е начало на страданията,
животът е верига от страдания.
Смъртта без прераждане е едничкият път
до края на всяко страдание.*

Затвори книгата. Като примерен следовник на Конфуций не уважаваше особено будисткото учение, но това, което прочете, отекна в дълбоко съзвучие с настроението му в момента. Заспа с томчето върху коленете.

ГЛАВА XVI

ГОСПОЖА ГЪ ПРЕДСТАВЯ ЗАЩИТАТА СИ ПРЕД СЪДА; СТУДЕНТА ОПИСВА ЕДНО УЖАСНО УБИЙСТВО

На зазоряване пристигна Цяо Тай, за да докладва. Докато съдията Ди довършваше своя тоалет, съсредоточено разресвайки брадата си, той започна с думите:

— Ефрейтора и Студента са прибрали на топло. Отначало се уплаших, че може да стане дебела работа, защото плешивият и другите веднага извадиха ножовете, за да бранят шефа си, но той им извика: „Колко пъти съм ви казвал, че не искам побоища? Моята вече е свършена. Да ме замести Голия Череп.“ И тръгна с нас без разпавии.

Съдията Ди поклати глава със задоволство.

— Имам още работа за теб — каза той. — Вземи един кон от пазачите на Ямън и отиди във вилата, където живее голямата сестра на госпожа Дън, някъде близо до Северната врата. Опитай се да научиш къде са другите две сестри. На връщане купи два топа хубава коприна, такава, дето носят наконтените дами. Ето ти пари — той връчи на Цяо Тай два сребърника и добави: — Ако успееш да се върнеш преди края на съдебното заседание, влез при мен в залата и си отваряй ушите.

Цяо Тай се втурна през глава навън, за да изпълни час по-скоро нареждането и да успее да пристигне преди края на заседанието. Съдията изсърба набързо чаша горещ чай и отиде в канцеларията на господин Бан. Старият съветник му каза, че магистратът Дън го моли сам да състави програмата за деня.

— Написахте ли доклада за това, как бе открит трупът на господин Гъ? — попита съдията.

Бан Удъ му подаде няколко изписани листа. Съдията ги прочете внимателно. Поправи няколко изречения, за да подчертае ролята на съветника и да омаловажи своята, после подписа документа и положи необходимите печати. Върна листата на господин Бан и каза:

— След като ме назначи за помощник, съдията Дън да разпита Куншан. Аз ще се намеся само ако обвиняемият се опита да преиначи

фактите. После аз ще разпитам госпожа Гъ. Най-накрая двамата заедно ще се заемем с банкера Лън Циен. Ето два чека, всеки за триста и петдесет жълтици. Това са приблизително две трети от парите, които Лън Циен е откраднал от Гъ. Впишете най-отгоре имената на наследниците на Гъ, тези пари им принадлежат — после съдията измъкна от ръкава си по-тежкия пакет, намерен от Цяо Тай в дрехите на Куншан. Разопакова го и продължи: — Тези четири слитъка са на стойност двеста жълтици. Това е резервът, държан от господин Гъ в касата му. Куншан го е откраднал оттам. И това злато е собственост на наследниците на господин Гъ. Остават още триста жълтици, които Лън е депозирал в сарафчийница „Небесен дъжд“. Трябва и те да се възстановят.

Господин Бан написа разписки за чековете и златото. Подаде ги на съдията Ди и се усмихна:

— Негово превъзходителство открива виновника и възстановява откраднатото! Как успяхте да направите всичко толкова светкавично?

— Помогнаха ми обстоятелствата — лаконично отвърна съдията. — Ще бъдете ли така любезен да ми намерите подходяща роба и шапка за заседанието?

Съветникът повика един чиновник, който бързо донесе златоткана роба и черна кадифена шапка със сърмени ширити. Съдията Ди облече дрехата върху своята, напъха старата си шапка в ръкава и нагласи върху главата си официалната. Така пременен, се завърна в стаята за гости и поръча обилна закуска на стария домоуправител.

След като остави пръчиците, излезе и закрачи в каменната градина с ръце зад гърба. Чувстваше се неспокоен и в същото време уморен. Най-сетне големият бронзов гонг при вратата на съдилището удари три пъти, известявайки началото на сутрешното заседание.

Дън очакваше съдията Ди в своя кабинет. Беше с официалната си роба от зелен брокат, на главата с черната двукрила шапка, съответстваща на ранга му. Той дръпна завесата с извезания традиционен еднорог и двамата мъже излязоха на подиума. Дън настоя неговият колега да седне от дясната му страна.

Из целия град вече се бе разчуло за зловещата находка в дома на госпожа Гъ, за нейното арестуване, както и за залавянето на бандитите. Съдебната зала бе претъпкана, мнозина не бяха успели да влязат и се

притискаха отвън на входа. Магистратът Дън обяви заседанието за открито и попълни формуляра, с който съдията Ди се обявяваше за негов помощник. Вдигнал четката, той попита:

— За колко дни да бъде вашият мандат, Ди?

— За един-единствен — отговори съдията. — Днешния.

Дън подписа и положи печата си, после подаде документа на своя колега, за да стори същото. След това издаде нареждане до тъмничаря и двама стражници доведоха Куншан пред съда, подкрепяйки го под мишница. Счупеният му глезен бе стегнат с две дървени шини и той изглеждаше по-скоро от света на мъртвите, отколкото на живите. Съдията неволно си припомни описанието, направено от Цяо Тай, когато за пръв път видяха едноокия: гнусно насекомо, изпълзяло от черупката си.

След като му зададе обичайните въпроси за името и професията, Дън обяви, че Куншан се обвинява в убийство и кражба. Едноокият изрецитира признанието, което му бе внушено, като на няколко пъти се оплита, но умелата намеса на съдията Ди бързо оправяше нещата.

Първият писар прочете на глас записаното самопризнание. Куншан потвърди, че то отговаря на истината, и сложи отпечатъка на пръста си. Дън го обяви за виновен и по двете обвинения и го осъди на обезглавяване. Двамата стражници го върнаха в килията му, където щеше да изчака потвърждение на присъдата. Всички смъртни присъди трябваше да бъдат потвърдени от Столичния съд. Залата се развълнува. Някои зрители ругаеха престъпника, други изразяваха възхищението си от магистрата Дън. Докато той се опитваше да възстанови реда, удрайки с чукчето по масата, съдията Ди прошепна в ухото му:

— Нека сега да доведат госпожа Гъ.

Дън попълни нов формуляр и тъмничарката доведе обвиняемата. Госпожа Гъ се появи с пригладени назад коси, събрани в скромен кок със забучен в него зелен нефритов гребен — единственото ѝ украшение. Без грим, облечена в траурна снежнобяла роба, тя имаше вид на скромна домакиня. Докато се отпускате бавно на колене върху плочите пред подиума, съдията Ди усети за миг как сърцето му се свива, и се попита дали пък не се бе излъгал.

Дън зададе няколко рутинни въпроса и обяви, че нататък разпитът се поема от неговия помощник. Съдията Ди се прокашля и започна:

— Снощи, госпожо Гъ, трупът на покойния ви съпруг бе открит пред вашите очите под плочите на пода в спалнята на дома. Държанието ви в този миг недвусмислено говореше, че присъствието на тялото ви е известно, за което ние двамата със съветника Бан Удъ свидетелстваме. Преди съдът да е предявил своето обвинение срещу вас, бих ви помолил подробно да ни разкажете какво точно се случи вечерта на петнайсети тази луна, след като съпругът ви е излязъл от беседката и се е запътил към своята стая.

Госпожа Гъ повдигна глава и започна с тих глас, но така, че всяка дума звучеше ясно:

— Смирената вдовица, коленичила пред вас, признава вината си, че не извести незабавно ужасната истина пред почитаемия съд. Моля съда за снизхождение към една слаба и неука жена, живяла винаги в уединение.

Тя замлъкна за миг и в залата се надигна съчувствен шепот. Магистратът удари няколко пъти с чукчето си по масата, призовавайки зрителите да пазят тишина. Госпожа Гъ продължи:

— Колко пъти в своите кошмари отново и отново преживявах онези ужасни минути! Тъкмо бях излязла от моята тоалетна стаичка, за да проверя дали прислужничката е приготвила нощната роба на моя съпруг. Изведнъж усетих, че не съм сама. Обърнах се и видях как завесите на леглото се разтварят и иззад тях излиза един мъж. Понечих да извикам за помощ, но непознатият извади голям нож и аз направо онемях от страх. Той тръгна към мен...

— Опишете този мъж — прекъсна я съдията Ди.

— Долната част от лицето му бе закрыта от тънка синя кърпа, ваше превъзходителство. Висок на ръст, строен и носеше... носеше... не, не си спомням точно, така се бях изплашила... А, да... носеше, струва ми се, син елек и панталон като на физическите работници. Съдията кимна и тя продължи:

— Той опря острието на ножа в гърдите ми и каза със съскащ глас, който глъхнеше страшно иззад булото: „Ха си гъкнала, ха съм ти прерязал гърлото! Сега ще дойде мъжът ти. Ще му говориш естествено и ще изпълняваш каквото ти нареди.“ В този миг чух, че някой идва по коридора от терасата. Влезе мъжът ми и отвори уста да каже нещо, но онзи веднага заби ножа в гърба му.

Госпожа Гъ скри лицето си в длани и захлипа неудържимо. Съдията накара началника на стражата да ѝ донесе чаша силен чай. Тя жадно я изпи и продължи:

— Изглежда, съм изгубила съзнание. Когато дойдох на себе си, съпруга ми го нямаше. Видях само робата и шапката му на един стол. Онзи мъж метна робата на гърба си и си нахлупи шапката. О, колко ужасно бе да видя това лице, скрито зад синьото було, над робата, която моят съпруг толкова често обличаше! И булото беше изцапано с кръв. Мъжът процеди: „Мъжът ти умря. Самоуби се, разбираш ли? Ако кажеш нещо друго, ще се върна да ти прережа гърлото!“ После ме изблъска грубо към вратата. Как съм стигнала до моята стаичка, не помня, но когато паднах на леглото, в градината се разнесоха викове. Прислужниците крещяха, че мъжът ми се е хвърлил в реката и се е удавил. Исках да кажа истината, ваше превъзходителство, кълна се! Но колкото пъти тръгвах към съдилището, толкова пъти пред очите ми се изпречваше онази страшна окървавена маска... И не посмях! Зная, че съм виновна, ваше превъзходителство, задето премълчах истината, но много ме беше страх...

От очите ѝ отново рiekнаха сълзи.

— Станете, госпожо Гъ — нареди съдията Ди. Тъмничарката помогна на вдовицата да се изправи.

Тя се опря върху масата на писаря от лявата страна на съда с вторачени невиждащи очи. Съдията Ди се наведе към своя колега и му пошушна в ухото:

— Заповядайте, ако обичате, да доведат Ся Лян.

Двама стражници доведоха Студента пред подиума на съда. Беше облечен в отворена куртка и много широк панталон. Лицето му бе пак така начумерено и заплашително, както първия път, когато съдията го видя в странноприемница „Феникс“. Щом зърна съдията, замръзна за миг, после погледът му се спря на госпожа Гъ, която го мереше с ледени очи. Младежът се отпусна бавно на колене.

— Име и професия? — зададе първия въпрос съдията. С уверен глас младият нехранимайко заяви:

— Коленичилият смирено пред вас студент се нарича Ся. Личното ми име е Лян. Притежавам диплома от градското училище.

— Как имате безочieto да изтъквате образователния си ценз, когато сте хвърлили такова петно върху образованата класа с гнусното

престъпление, за което сте обвинен? Тази жена разказа всичко на съда!

— Не зная за какво убийство говори негово превъзходителство — без да трепне, отговори Студента. — И никога не съм виждал тази жена.

Съдията бе донякъде изненадан. Разчиташе, че присъствието му зад съдийската маса и ненадейната среща с госпожа Гъ ще извадят от равновесие Студента. Явно бе подценил своя противник. Със сух глас той заповяда:

— Стани, Ся Лян, и погледни тази жена! — после попита госпожа Гъ: — Разпознавате ли в този мъж убиеца на вашия съпруг?

Вдовицата се обърна към Студента. За миг погледите им се кръстосаха.

— Как да го разпозная? — хладнокръвно отговори тя. — Нали обясних на негово превъзходителство, че убиецът беше с маска?

— От уважение към покойния ви съпруг съдът ви даде възможност да потвърдите показанията си — изрева съдията Ди. — Въпреки че доказването на невинността е работа на обвиняемия, съдът призова един заподозрян, за да ви даде възможност да го идентифицирате. Тъй като фалшивостта на вашите показания е очевидна, съдът ще предяви своето обвинение. Госпожо Гъ, обвинявам ви в убийството на собствения ви съпруг, извършено с помощта на все още неизвестен съучастник. Началнико на стражата, освободете Ся Лян.

— Почакайте малко, оставете ме да си помисля! — извика пицната вдовица. Вгледа се отново в Студента, хапейки устни. След известно колебание обяви: — Да, ръстът е същият... Лицето...

— Не е достатъчно, госпожо — прекъсна я съдията. — Трябва да представите конкретно доказателство.

— С тази кървава маска... — започна тя с треперещ глас, после се обърна към съдията и заяви решително: — Ако това е убиецът, той има рана на челото под косата си.

Съдията даде знак на началника на стражата и той побърза да сложи ръка върху рамото на младежа и да изтегли главата му назад. Кичурът му се отметна и всички видяха една засъхнала рана.

— Той е! — каза тя и закри лице с длани. Студента се задърпа. Лицето му стана мораво и той изкрещя:

— Долна мръсница!

— Той е луд! — възкликна госпожа Гъ. — Моля негово превъзходителство да накара този мизерен просяк да млъкне!

— Аз ли съм просяк!? — провикна се Студента. — Ти си просякиня, ти просеше от мен любов! Какъв глупак съм, че не се досетих за плана ти! Всичкото е било, за да убия твоя мъж, та да можеш ти да пипнеш паричките му и да се отървеш от мен! Ти прибра двестата жълтици!

Госпожа Гъ запротестира, но неговият глас заглуши нейния:

— Разбира се, че ти си ги прибрала! А аз, дете мога да имам всяко момиче, което си пожелае, си губех времето с теб, дъртофелнице! От немай-къде го правех, но какъв глупак съм бил...

— Не говори така, Лян! — извика госпожа Гъ и се хвана за ръба на масата, за да не падне. После проплака: — Не биваше да казваш това, Лян! Толкова те обичах... — гласът ѝ се задави за миг и когато отново прозвуча, думите ѝ едва се чуваха: — Вярно, от самото начало си знаех, че може би не ме обичаш, но не исках да го повярвам. Мислех си, че някъде дълбоко в теб... — тя изведнъж се изсмя и се провикна: — Само допреди миг още се надявах, че ще се пожертваш за мен!

Смехът ѝ премина в ридания. Тя избърса лицето си, после внезапно вдигна глава и заяви решително:

— Този младеж беше мой любовник, ваше превъзходителство. Той е убиецът на съпруга ми, аз съм негова съучастничка — тя се извърна отново към Ся Лян, който я гледаше с разширени зеници, и додаде кротко: — Сега вече ще си отидем заедно, Лян... най-сетне!

— Ся Лян, направи самопризнание! — прогърмя гласът на съдията Ди.

Студента поклати горчиво глава и измърмори:

— Безумна жена, погуби и двама ни!

Началникът на стражата го смъкна грубо на колене и младежът продължи с пресипнал глас:

— Така е, аз убих търговеца Гъ, но тя ме накара. Аз исках само да оберя къщата. Разбойниците в кръчмата все ми се подиграваха, че не ме бивало да изпипам и най-дребната далавера. Видях, че до оградата на къщата е израсло едно дърво и че мога лесно да се прехвърля. Много ми се искаше да натрия носовете на ония негодници... да видя как ще им лъснат очите, когато зърнат златото!

Преди две луни чух слугите на Гъ да разправят, че господарят им щял да заминава за няколко дни. Нищо работа беше да се прехвърля през оградата. Пъхнах се след това в една стая. Беше тъмно и вървах пипнешком. Изведнъж налетях на някаква жена. Всемогъщи небеса, колко се уплаших! А ми бяха казали, че в тази част на къщата не живеел никой, когато господарят отсъства. Такъв лош късмет още при първия удар! Побързах да й запуша устата с ръка! В този миг ни огря луната и ние се спогледахме. Попитах я шепнешком: „Къде са парите?“ Почувствах, че устните й се размърдват, и си дръпнах дланта. А тя започна да се смее. И тогава... как да ви кажа, останах до сутринта. Тя ме изпрати на размърдане и ми даде малко пари.

Той прокара ръка по лицето си. Съдията каза:

— Съдът приема вашето мълчание, госпожо Гъ, за съгласие с точността на показанията. Имате ли забележки, или възражения?

Без да изпуска от очи Студента, госпожа Гъ поклати разсеяно глава.

— Продължавайте — нареди съдията на Ся Лян.

— Оттогава започнах да ходя често при нея. Тя ми каза, че мъжът й бил много богат, но и много стиснат. Не й давал достатъчно пари и винаги носел със себе си ключовете от касата, така че не можела да ми даде повече. Казах й, че дребни грошове не ме интересуват. Тогава ми пошушна, че мъжът й винаги държал двеста жълтици в касата си. Отървем ли се от него, ще можем да грабнем парите и да изчезнем двамата. Двеста жълтици са добра пара, но пък и едно убийство не е шега! Помислих и накрая й казах, че за да свършим работата, трябва да се подготвим много внимателно, без да бързаме. Но тя нямаше търпение, все ме пришпорваше и разправяше, че не можела повече да живее така. Измислих тогава страхотен план. Дадох едно пликче с арсеник на моята любовница и й заръчах всяка сутрин да сипва по една щипка от него в чая на своя съпруг. Той ще започне да страда от болки в стомаха... а тя ще го лекува с един прах, от който също й дадох кутийка. Старият глупак й беше толкова благодарен заради всеотдайните грижи! Но пък и кой му е крив, че се е оженил за кучка!

Госпожа Гъ нададе вик, но бързо се овладя. Ся Лян продължи:

— Преди няколко дни тя ми каза, че някакъв гадател предсказал на мъжа й заплаха за живота му на петнайсети. Глупости, разбира се,

но ни вършеха работа. Какъв чудесен мотив за самоубийство! Тя му погукала и го убедила да събере приятелите си на вечеря точно този ден. Преди да го прати в беседката, хубавичко го напоила с арсеник. Аз се прехвърлих през оградата (тя беше отпратила слугите в другия край на къщата уж да помагат при приготвянето на вечерята). Отместих кревата и изкопах дупката, после го върнах на мястото му и той закри пръстта и извадените плочи. Оставаше ни само да изчакаме. Мен ме тресеше, на нея нищо й нямаше. Окото й не мигва. Накрая в коридора се чуха стъпки и аз се залепих за стената, когато старият влезе. А тя като зачурулика: „Съкровище мое, отново ви боли стомахът, нали? Ей сега ще ви приготвя един благ прашец и ще ви мине.“ И той, горкият идиот, направо се разтопи: „Благодаря ти, обич моя. Ако не си ти да се грижиш за мен, направо съм изгубен. Моите приятели само ми се подиграват в беседката!“ Тя ми смигна през рамото на своя дъртак рогоносец, аз скочих и му забих ножа. Имахме късмет, че не потече много кръв. Смъкнахме му дрехата. Тя напипа един пакет, скрит в ръкава, и ми го тикна: „Вземи това... сигурно са пари!“ После навряхме трупа в един сандък за дрехи и залепихме капака с намаслена хартия. Пуснахме го в дупката и аз го зарових. Наместих плочите и върнах отгоре кревата. Тъкмо когато навличах робата на стария, тя ми се хвърли на врата и ме задърпа: „Обич моя... искам да се любим!“ Курвата му с курва, като че ли си нямах друга работа! Нахлупих си шапката на главата, но тя ми каза: „Навън е много светло от луната, ще те познаят!“ Извади една ножица и ми я заби в челото. Размазах кръвта си по лицето и изхвърчах навън. Отпърво се затичах към беседката, колкото да съм сигурен, че са ме видели, после свърнах към реката и скочих. Бащината ми къща е на самия бряг и аз от дете познавам течението като ръката си. Но никога не съм предполагал, че водата може да бъде толкова студена! Много ми пречеше втората роба. Измъкнах се в първия гъсталак надолу по течението. Скатах робата, хвърлих шапката в реката и си изцедих дрехите.

Той се огледа победоносно. Съдията си даде сметка, че младият нехранимайко се бе вживял напълно в разказа си, забравяйки страха, и сега се опиваше от това, че гледат на него като на опасен престъпник. Постигнал беше мизерния си идеал! Съдията въздъхна. Вече знаеше всичко, което му бе необходимо, и можеше да отнеме думата на Студента. И все пак го остави да продължи. Младежът бе убил един

беззащитен старец, но нима жената, която го бе подтикнала, не носеше по-голяма вина? Нима няма и други престъпления, по-отвратителни и от самото убийство? Съдията си помисли с отвращение за задачата, която го очакваше не след дълго.

Студента отпи глътка чай, изплю се на пода и продължи:

— Щом се върнах в странноприемницата, отворих пакета. Не бяха пари, де тоя късмет! Някакъв тефтер, целият с цифри. Запазих го за всеки случай, да го покажа на жена му, която може би щеше да се подсети от него и за някой друг тайник, където старият е сложил пари. Отидох на другия ден при нея и двамата отворихме касата. Пукнат грош нямаше вътре! Трябваше още тогава да проумея какъв номер ми е скроила тази мръсница, а аз глупакът се захванах да ѝ помагам да търсим. Нищичко не намерихме, разбира се. Показах ѝ тефтера, тя го прелисти напред-назад и накрая каза, че нищо не проумява. Ей така, за едното нищо бяхме претрепали стареца! Тя ме навиваше, че това злато все трябва да е някъде... нямало начин да не се намери. Дори и да не го намерела, щяла да си продаде бижутата и двамата веднага да заминем. И на това бях доволен. До гуша ми беше дошло от този град, а по пътя щях да успея да продам тази мръсница в някой бардак. Щяха да дадат някой слитък за нея. Е, отдавна е била девственица, но пък знае какво обичат мъжете, а и за това се плаща! Трябваше още вечерта в странноприемницата да се отърва от проклетия тефтер, а аз си рекох, че току-виж потрябвал за нещо, и го дадох на Розов Карамфил. Посигурно беше, защото в моята стая често тършуват. Момичето се нави веднага. И то си пада по мен! Това е, ако не съм забравил нещо.

Съдията даде знак на писаря, който прочете на глас протокола от изповедта на Ся Лян. Студента потвърди верността му и постави отпечатъка на пръста си в долния край на всеки лист. След това началникът на стражата подаде документа на госпожа Гъ, която направи същото.

Съдията Ди се наведе към своя колега и му прошепна нещо, после се прокашля и обяви на висок глас:

— Съдът обявява госпожа Гъ, с бащино име Сие, и Ся Лян, по прякор Студента, за виновни в убийството на господин Гъ Циюан, търговец на копринени тъкани. Съдът е на мнение, че убийството е предумишлено, и предлага смъртно наказание за двамата обвиняеми.

Столичните власти ще определят какво изтезание да бъде приложено спрямо всеки от подсъдимите в зависимост от вината му.

Той удари с чукчето си по масата. Стражниците отведоха Студента и госпожа Гъ.

ГЛАВА XVII

СЪДИЯТА ДИ ПОЛУЧАВА БЛАГОДАРНОСТИ ОТ СВОЯ КОЛЕГА; ЕФРЕЙТОРА ПОЛУЧАВА ПОДАРЪК ЗА ГОСПОЖИЦА РОЗОВ КАРАМФИЛ

Гневен ропот се понесе над главите на зрителите, докато извеждаха затворниците, и на магистрата Дън му се наложи на няколко пъти да прибягва до чукчето си. Един прислужник постави до съдията Ди чаша с чай. Той се обърна и видя Цяо Тай, изправен зад гърба му. Явно помощникът му бе чул достатъчно, защото стоеше неподвижен, с бледо лице. Този път не му провървя на горкия в любовта, помисли си съдията. Отпи глътка чай и прошепна на магистрата Дън:

— Бихте ли призовали сега Лън Циен?

Докато началникът на стражата довеждаше банкера, съдията извади тефтера от ръкава си и го подаде на колегата си с думите:

— Ето тефтера, за който говореше Ся Лян. Всички машинации на Лън са записани вътре със собствената му ръка.

След като банкерът отговори на рутинните въпроси, съдията Ди заяви:

— Обвинен сте в престъпно отклоняване на средства от сметката на вашия съдружник, покойния Гъ Циюан. Откраднатата сума възлиза на хиляда жълтици. Вие собственоръчно сте записали криминалните операции в този тефтер. Съдът се нуждае от време, за да проучи документите и да установи точния размер на злоупотребите ви. Междувременно ви се дава възможност да направите предварително самопризнание за деянието си.

— Признавам, че ограбвах моя съдружник Гъ Циюан — започна незабавно Лън Циен с погаснал глас. — Аз съм свършен човек, но се радвам да науча, че не моите действия са предизвикали смъртта на съдружника ми. Най-сетне душата ми може да намери мир!

— Както и тази на вашите кредитори — сухо се обади съдията. — Вчера като че ли изобщо не се сещахте за тях! Когато му дойде времето, те ще могат да представят в съда кредитните си документи, за да бъдат удовлетворени исканията им — той се обърна към Дън и го

попита: — Съгласен ли сте подсъдимият да остане зад решетките, докато се проучат документите и се изясни степента на вината му?

— Съгласен съм — отвърна Дън. — Лън Циен, съдът ви обвинява в измама. Когато нашите специалисти установят точния размер на щетите, ще предложи съответно наказание със затвор. Подсъдимият да бъде отведен в килията му.

Той обяви с три удара на чукчето края на съдебното заседание, след което двамата магистрати се оттеглиха, следвани от Цяо Тай и съветника Бан Удъ.

С измъчена усмивка Дън промълви:

— Вие разрешихте всичките ми проблеми, Ди! Набързо ще се преоблека в библиотеката. Заповядайте там да изпием по чаша чай, след като си поемете дъх. Сега, след като стана безпредметно да ходим до префектурата, разполагаме с много време. Възнамерявам да ви придружа на няколко излета тази седмица. В планината има много красиви места, които ми се иска да ви покажа.

Той се поклони и излезе. Господин Бан поиска разрешение да се оттегли, защото трябваше да наглежда работата на писаря при подготовката на докладите.

Съдията Ди се отпусна в един фотьойл, а Цяо Тай остави на масата пакет, увит в пъстра хартия:

— Ето коприната, която негово превъзходителство ми нареди да купя. Бях и във вилата, където живее сестрата на госпожа Дън. Хубава къщичка, явно струва маса пари! Изцяло е нейна, защото няма друга сестра или брат освен госпожа Дън. Лън Дъ често идвал там. Няколко пъти рисувал в градината, картините му висят в приемната. Смъртта му е била голям удар за всички обитатели на вилата.

Съдията кимна с глава и подръпна замислен мустака си. След кратко мълчание Цяо Тай попита:

— Как негово превъзходителство разбра, че Студента е убиецът на стария господин Гъ?

Съдията се отърси от унеса и обясни:

— Студента ли? О, най-малко четири улики водеха към него. Първо, когато от твоето любовно завоевание стана ясно колко тачи госпожа Гъ паметта на покойния си съпруг, помислих, че нищо чудно да си е имала любовник още приживе на търговеца и този любовник да е замесен по някакъв начин в изчезването на стареца. По всяка

вероятност Студента е имал среща с госпожа Гъ онази нощ, когато ти си бил при нея, но не можа да отиде, защото аз го накарах да дойде с мен до блатото. Второ, през цялото време, докато вървахме двамата, той се хвали, че готвел голям удар. Малко по-късно каза на теб, че очаквал да спечели двеста жълтици. Точно толкова е имало в касата на господин Гъ, както разбрахме и от Лън Циен, и от Куншан. Трето, когато Студента бе цапардосан по лицето онази вечер при пристигането ни в странноприемница „Феникс“, му тече много кръв и Голия Череп каза, че е бил ранен отпреди на челото. Но всъщност едва четвъртото обстоятелство ми подсказа връзката между първите три. Говоря за признанието на Куншан, че намерил тефтера на Лън Циен зад леглото на госпожица Розов Карамфил. Вече бях забелязал, че госпожицата не е безразлична към оня нехранимайко, и от умоляващия ѝ поглед към мен, когато Куншан съобщи за тефтера в стаята ѝ, разбрах, че Студента ѝ го е поверил, без Ефрейтора да знае. Така е, той споделя прелестите на своята хубавица само с плешивия и с още един-двама избраници. „Излизанията в града“ не се броят, разбира се, това си е работа! Всемогъщи небеса, говорим за Ефрейтора, а не се сещаме, че той стои затворен в килията! Тичай да намериш началника на стражата и му кажи да го доведе.

Когато Ефрейтора коленичи в средата на стаята, съдията махна на началника на стражата да излезе.

— Стани! — каза той на Ефрейтора. — Да си поговорим като приятели.

Ефрейтора се изправи. Поглеждайки боязливо изпод рунтавите си вежди към съдията, той забърчи ниското си чело и промърмори с горчив глас:

— Значи наистина сте преследвач на крадци, а този мъж тук ви е хрътката! Иди, че имай вяра на някого!

— Ако съм се представял под фалшива самоличност — отговори му съдията, — то е само защото съм имал нужда от теб, за да разкрия едно отвратително престъпление. Ти ми помогна и аз съм с много добри впечатления от твоето гостоприемство. Отбелязах си също, че възпираш твоите хора от тежки престъпления и им позволяваш да се занимават единствено с просия и дребни закононарушения. Поисках сведения за твоето поведение във войската.

— Още по-лошо е, отколкото си мислех — изръмжа Ефрейтора. — Клетата ми глава, няма да стои дълго на раменете. Тя и толкова работа ми върши!

— Мълчи и слушай! — нетърпеливо му заповяда съдията Ди. — Императорската армия е твоето истинско място и ти отново ще постъпиш в нея. Голия Череп ще остане да командва просящите съгласно твоите указания. Ето ти едно писмо до войсковата канцелария, в което ги уведомявам, че много си помогнал на магистрата на Уейбин. От негово име моля отново да те включат в армията с чин сержант. На теб ти остава само да отнесеш това любовно писъмце на дежурния офицер!

— По-добре на капитан Мао — обади се Цяо Тай.

— На капитан Мао да бъде — съгласи се съдията. — И като се премениш с шлема и бронята, иди да се представиш на госпожица Розов Карамфил. Задръж я за себе си, сержант Лю. Тя е ценно нещо, недей да я делиш с другите. Освен това има нужда от теб! — той вдигна пакета, който Цяо Тай бе донесъл, и го връчи на Ефрейтора. — Предай й този дребен подарък от мен, искам да има една хубава рокля, за да краси своя сержант! И й кажи освен това, че съжалявам, задето не мога да ти викам баджанак!

Ефрейтора пъкна писмото в пояса си. Стисна пакета под мишница и изгледа ококорен съдията. Изведнъж лицето му светна и той изкрещя сияещ:

— Сержант! Всемогъщи небеса... сержант!

Врътна се на пети и излетя като тапа навън.

— Значи затова негово превъзходителство нареди да бъде арестуван? — усмихнат подметна Цяо Тай.

— Ти да не би да си мислиш, че щеше да се яви сам в съдилището? Дойде времето да поемем към Бънлай. Прати един стражник да донесе багажа ни от хотел „Летящият жерав“ и кажи на момчетата от конюшната на Ямън да ни приготвят два свестни жребеца.

Съдията се изправи. Смъкна от раменете си официалната златоткана роба и сърмената шапка, нахлупи на главата си своята, вече доста изтъркана, и се упъти към покоите на Дън.

ГЛАВА XVIII

СЪДИЯТА ДИ РАЗМЕНЯ ГОРЧИВО-СЛАДКИ СЛОВА СЪС СВОЯ КОЛЕГА И ПОТЕГЛЯ ТЪЖЕН ЗА БЪНЛАЙ

Старият домоуправител пресрещна съдията и го въведе в библиотеката.

Магистратът Дън беше по домашно облекло. Той покани посетителя да седне до него на дългата скамейка и отпрати стария служител. Сцената напомни на съдията Ди първата им среща. Докато наливаше чай на своя гост, Дън го видя, че оглежда празното място, заемано преди това от лакирания параван. Мъчителна усмивка се появи на лицето му и той каза:

— Наредих да приберат паравана в килера. Твърде много ми напомняше...

Съдията Ди рязко остави чашата си и каза студено:

— Спестете ми, моля ви, историята за лакирания параван. Вече я изслушах един път, достатъчно ми е.

Дън изгледа учудено госта, който бе замълчал с каменно лице.

— Какво означават тези думи? — попита той.

— Точно това, което означават. Историята е красива, прочувствена, вие я разказвате добре и онзи ден, като я чух, се развълнувах. Само дето е измислица от край до край. Един пример е достатъчен: вашата съпруга е имала само една сестра, а не три.

Лицето на Дън бе станало мъртвешки бледо. Той отвори уста, но от нея не излезе звук. Съдията Ди стана. Направи няколко крачки към прозореца, хванал ръцете си зад гърба, и се загледа в бамбуковите дръвчета отвън, поклащани от лекия ветреца. Без да се обръща, продължи:

— Вашата приказка за лакирания параван е точно толкова невярна, колкото и любовта ви към Сребърен Лотос. Вие обичате само един човек, Дън: вас самия. Едно-едничко нещо ви лежи на сърцето: славата ви на поет. Суетен сте и егоист до невъобразима степен, но никога не сте имали пристъпи на лудост. Подозирам обаче, че

природата ви е оцетила по друг начин. Лишен от потомство, неизпитващ нужда от други съпруги или наложници, вие сте използвали вашата... да я наречем несъвършенство, за да изградите легендата за непобедимата съпругеска вяроност. Безпощаден съм към неверните съпруги, но вашата, Дън, вероятно е имала сериозни извинения!

Той млъкна за миг. Зад гърба му не се чуваше нищо освен тежкото дишане на магистрата и той продължи:

— Един прекрасен ден вие заподозирате съпругата си, че е влязла в незаконна връзка с младия художник Лън Дъ. Несъмнено тя се е запознала с него в извънградския дом на сестра си. Той е знаел, че дните му са преброени, тя е била омъжена за един студен жесток човек. По всяка вероятност злочестината им ги е сближила. За да се уверите в поругаването на честта си, вие сте ги проследили тайно до дома за срещи. Лицето ви е било прикрито с шалче, но съдържателката си спомни, че преследвачът е куцал. Както разбрах от господин Бан, вие сте били със счупен глезен приблизително по същото време. Временното ви куцане е било отлично прикритие, защото веднага бие на очи, а после бързо ще изчезне, когато кракът заздравее. Бях забравил за тази подробност, но вчера, когато помощникът ми подметна нещо във връзка със счупения глезен на Куншан, си припомних думите на вашия съветник и истината изплува пред очите ми!

Непорочността на жената е светая светих на нашите институции и по закон съпругата прелюбодейка се наказва със смърт заедно с любовника ѝ. Вие сте ги заловили на местопрестъплението и сте имали правото да ги убиете незабавно. Могли сте също да ги изпратите на префекта, за да бъдат обезглавени. Но вашата суета ви е възпряла да направите както едното, така и другото. Мисълта, че легендата за „вечните влюбени“ ще рухне и вашата брачна мизерия ще стане всеобщо достояние, ви е била непоносима. Затова сте решили нищо да не разкривате и да изработите план, как да убиете вашата съпруга, без да се разбере за изневярата ѝ. Така да я убиете, че вместо да се разруши, образът на „вечните влюбени“ да пребъде завинаги, обогатен с трагична нотка. При това без самият вие да пострадате! Душевното заболяване на вашия дядо и лакираният параван са послужили за отправна точка. Наистина находчиво хрумване, Дън! Колко ли вечери

сте го обмисляли, седнал в библиотеката, докато жена ви може би е била с любовника си! Не че това ви е измъчвало особено! Вие не сте изпитвали към нея никаква любов. Нещо повече, струва ми се, че сте я ненавиждали, защото е притежавала истински поетичен талант, и вие сте крадели най-добрите ѝ стихове, за да ги включите в своите собствени. Ревнували сте я заради дарбата ѝ, убедили сте я да не публикува стиховете си, но аз прочетох един неин сборник и ви уверявам, Дън, че никога няма да достигнете онези висоти, сред които тя се движи съвсем естествено.

И така, вие съчинявате трогателна история. О, тя притежава всички необходими качества, за да се разчуе и да бъде — разказвана с възхита и съчувствие в литературните кръгове из цялата империя. Нищо не ѝ липсва — древно проклятие върху един род, старинен параван с магически свойства, романтична идилия... Аз самият отначало повярвах във всяка ваша дума и се развълнувах дълбоко. Ето как щяха да се развият нещата, ако вашият сценарий се бе осъществил безпрепятствено: убивате Сребърен Лотос във фалшив пристъп на лудост и веднага отивате да признаете деянието си пред префекта, който, разбира се, ви оправдава. Подавате си след това оставката и през остатъка от живота си се грижите единствено за увеличаване и поддържане на поетичната си слава. Жените са ви безразлични, не се жените повторно и до последния си ден жалееете за любимата съпруга! Няма начин да не сте измислили и някакъв хитър план, за да си отмъстите на Лън Дъ, но той е починал, преди да успеете да го пуснете в ход. Скръбта на Сребърен Лотос ви е изпълнила със злорадо доволство. Докато тя е посървала все повече, вие, както разбрах, сте били много бодър и весел през последните две седмици. Когато Куншан е намушкал с камата вашата жена, тя е била упоена и е издъхнала, без да страда. Вие влизате в тоалетната стая непосредствено след като той за втори път е духнал през цевта приспивателното. То ви действа незабавно. Когато идвате на себе си, виждате трупа на жена си и решавате, че вие сте я убили. Само по себе си убийството не ви е развълнувало особено, защото и вие сте го планирали, но много ви е уплашило това, че не си спомняте как е станало всичко. Дали умопомрачението, което толкова настойчиво сте си представяли, не е помътило наистина мозъка ви? Този скъпоценен мозък на велик поет! Тревогата ви е била толкова голяма, че при

първото ми посещение дори не се сетихте да ми разкажете историята за лакирания параван. Нещо повече, най-глупаво сте съобщили на домоуправителя, че съпругата ви е заминала на гости у сестра си, и се отървахте от мен възможно най-бързо. По-късно, след като залисията на следобедното заседание ви помага да се овладеете, осъзнавате, че присъствието ми в Уейбин е истински дар от небесата. В мое лице имате свидетел, който ще потвърди вашата история за паравана, и колега, готов да се яви заедно с вас пред префекта и да вдъхне със свидетелските си показания допълнителен живот на трагичния ви разказ. И бързате да изпратите началника на стражата да ме доведе, за да изслушам покъртителната ви изповед. Той обаче не ме намира. При състоянието, в което сте, това разочарование направо ви подлудява. Отново ви обхващат съмнения за душевното ви равновесие и неувереност в точността на вашия план. На това отгоре прислужниците започват да недоумяват защо стаята на вашата съпруга стои толкова дълго заключена, и на вас панически ви се иска да се освободите от трупа. Без дори да го огледате, извършвате глупостта да го захвърлите при блатото. В крайна сметка аз все пак пристигам, макар и късно. Изрецитирвате ми историята си и малко по малко самообладанието ви се възвръща. Но ето пък че аз заговарям за недоизяснени моменти и заключавам, че не сте непременно вие убиецът. По-неприятно за вас развитие не може да има, но пък, като се сещате за глупостта да се освободите от тялото, си казвате, че може аз да намеря някакъв начин да поправа грешката ви. Затова се съгласявате да се отложи ходенето при префекта и ме оставяте да действам. В крайна сметка нещата се подреждат по най-благоприятния за вас начин. Е, изплъзнало ви се е удовлетворението сам да убиете невярната си жена, но пък за сметка на това изведнъж се превръщате в герой на още по-голяма трагедия. Многообичаната ви съпруга е станала жертва на зверско убийство и ако историята на лакирания параван вече е станала безполезна, на нейно място идва легендата за неутешимия влюбен! Стиховете ви няма да станат по-добри, но всеки ще рече, че причината е съкрушителният удар, който се е стоварил върху вас. Ще ви съчувстват, ще възхваляват поезията ви! Не бих се учудил, ако ви обявят за пръв поет на Поднебесната империя! Ето това държах да ви кажа, Дън. Естествено, няма да разкрия пред никого

заклученията си, но... Поне можете да бъдете сигурен, че никога няма да прочета и един ред от вашите стихотворения!

Съдията Ди млъкна. Дълго време единственият шум, който се чуваше в библиотеката, бе шумоленето на бамбуковите листа отвън. Най-сетне Дън проговори:

— Вие сте свършено несправедлив към мен, Ди. Не е вярно, че не съм обичал жена си. Чувството ми към нея беше много дълбоко и единствено безплодието на нашата връзка хвърляше сянка върху щастиято ми. Престъпването на съпругеската вярност ми причини огромна болка. Всъщност то обърка душевното ми равновесие и именно за да се освободя някак от смазващата мъка, измислих тази жестока история с лакирания параван. Както сам отбелязахте, аз имах право собственооръчно да убия прелюбодейците. Това, че не съм го направил, както недвусмислено свидетелства самопризнанието на Куншан, прави обвиненията ви още по-неоснователни. Дори и след като сте разбрали, че историята на лакирания параван не е истинска, вие би трябвало да бъдете по-снизходителен към един измамен съпруг и да не се нахвърляте с такова ожесточение да разнищвате слабостите ми. Много ме разочаровате, защото бях чувал да се говори за вас като за справедлив и милосърден човек. А вие изневерихте както на милосърдието, унижавайки и оскърбявайки ме, за да изтъкнете собствената си проницателност, така и на справедливостта, като ме набеждавате, че съм мразел жена си, и оправдавате човъркането в личния ми живот с фантастични заключения, неподкрепени от никакви доказателства.

Съдията Ди изгледа своя колега право в очите и каза с леден глас:

— Никога не обвинявам някого без конкретни доказателства. Първото ви посещение в дома за срещи е напълно оправдано: необходимо ви е било да се уверите в изневярата на вашата съпруга. Ако тогава сте убили любовниците, ако сте посегнали на самия себе си или сте извършили каквото и да е отчаяно действие, бих бил готов да повярвам във вашата любов към жена ви. Може би пак нямаше да бъда докрай убеден, но така или иначе, съмнението би било във ваша полза. Но вие се завръщате втори път в оня долен бардак, за да ги гледате как се любят. Този факт ми разкри низостта на вашата душа и за мен е неоспоримото доказателство, което ме накара да говоря. Сбогом!

Той се поклони леко и излезе. Помощникът му го очакваше на двора, стиснал юздите на два коня.

— Наистина ли заминаваме, ваше превъзходителство? — попита той. — Та ние сме тук едва от два дни!

— И толкова е достатъчно — каза съдията, метна се на седлото и двамата излязоха на улицата.

Напуснаха града през Южната врата. Когато копитата на конете затупкаха по прашния път, съдията дочу шумолене на хартия в ръкава си. Стисна с колене хълбоците на коня и извади от дрехата си последната визитна картичка с надпис „Господин Чън, търговски посредник“. Накъса я на ситни парченца и задържа за миг поглед върху тях, преди да ги захвърли през рамо.

Червените късчета се носиха известно време зад задницата на жребеца, после изчезнаха в прахта на пътя.

Издание:

Робърт ван Хюлик. Лакираният параван

КК „Труд“, 1995

Редактор: Красимир Мирчев

Коректор: Юлия Шопова

Художествено оформление и корица: Виктор Паунов

Технически редактор: Стефка Иванова

ISBN 954-528-039-5

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.